"LIETUVA" SAVAITINIS LAIKRAŠTIS
Išeina kas Pětnyčia, Chicago, Ill.
Prenumerata metams:
Suvienytose Valstijose..... .....$2.00
Kanadoje ir Mexike..... 2.50
Kitose viešpatystėse..... 3.00
Prenumerata apmokama iš viršaus. Prenumeratos metas skaitosi nuo dienos užsirašymo, ne nuo Naujų Metų. Apgarsinimų kainos klausk laišku. Visada adresuok:
A. OLSZEWSKI
3252 SO. HALSTED STREET, CHICAGO, ILL.

LIETUVA

THE LITHUANIAN WEEKLY "LIETUVA"
Published every Friday at Chicago, Ill.
Yearly Subscribtion rate:
In the United States.....$2.00
Canada and Mexiko..... 2.50
To Foreign Countries..... 3.00
Advertising rates on application. Address all communications to publisher:
A. OLSZEWSKI
3252 SO. HALSTED STREET, CHICAGO, ILL.

Nr. 16 CHICAGO, ILL., PENKTADIENIS, 16d. BALANDIS, (April), 1909 m. Metas XVIII

Entered as Second-Class Matter July 13th, 1893, at the Post Office at Chicago, Illinois, under Act of March 3rd, 1879.

POLITIŠKOS ŽINIOS.

MASKOLIJA.

Maskolijoj prieš dideles šventes ne tik caro tarnai, bet ir ukėsai laukia nuo jo visokių malonių; prispausti valdžios ukėsai laukdavo paliuosavimo savo pančių, bet to ir iki šiol nesulaukė. Caras žmonėms iš gero noro gero ne daro, bet apdovanoja juos vien vis naujas raiščiais, labiau varžo senuosius. Kad jis pradėtų prie žmonių reikalų ir geismų taikytiesi, reikia pirma jį paliuosuoti nuo įtekmės sudemoralizuotų urėdninkų, kuriems ne žmonių gerovė rupi, bet vien jų pačių nauda. Caras žmonių balso ne klauso, klauso vien patarimų urėdninkų, kurie, gindami vien savo naudą, siundo carą ant ukėsų; caras užtai savo tarnus, už pančiojimą ukėsų, už puldymą viso krašto apdovanoja visokioms malonėms.

Ir per velykas žmonės laukė caro malonių, bet kaip visada, savo viltyse ant jo apsiriko: apie vos kvėpuoti po visokių pančių ir neteisybių našta galinčius plačios Maskolijos žmonis caras užmiršo, dovanoms apdovanojo vien savo tarnus ypač atsižymėjusius išmislinėjimu visokių pančių. Išradėjas kartuvių, kariškųjų teismų, kurie prieš krašto teises tukstančius žmonių ir tai geresnių Maskolijos ukėsų pasiuntė ant kartuvių, Stolypin gavo Baltojo erelio orderį ir padėkavonę caro už neva besirupinimą apie sosto palaikymą. Gal caras sau sapnuoti, kad kartuvėms galima sostą sudrutinti, iš tikro vienok kartuvės, žiaurumas valdžios pamatus sosto griauja geriau negu visokios priešingų sostui partijų agitacijos. Juk tik valdžių žiaurumas duoda sosto priešams medegą agitacijoms. Europoj jau praėjo laikai, kada žiaurumu galima buvo žmonis valdyti: dabar valdžios visur turi taikytiesi prie žmonių norų; vien caras to iki šiol neįstengia suprasti, todėl jį savo tamsiems siekiams ir sunaudoja sudemoralizuota biurokratija, kuri, užsidengusi caro vardu, atlieka savo biaurius darbus, stumia į visišką nupuolimą gausiai gamtos apdovanotą kraštą. Bet ateis laikai, kad už tuos tamsius, nedorus biurokratų darbus sostas turės atsakyti, nes tik sostui pritariant, biurokratai gali savo tamsius darbus atlikti.

Caras pritaria ir remia ne vien biurokratus, bet ir kitus menkiausios doriškos vertės, teipgi sudemoralizuotus Maskolijos gaivalus — fanatiškus reakcijonierius, suteršusius savo rankas jų suorganizuotoms žydų skerdynėms. Pastatymui reakcijonierių kliubo triobos iš savo kišeniaus caras davė 100000 rublių; bet geriems, naudingiems reikalams maloningasis caras iš savo kišeniaus nieko ne mėgsta duoti, priešingai, su jo pritarimu urėdninkai stabdo, kaip jų menkas protas išmislija, visiems naudingus darbus. Naudingi darbai mat pakelia žmonis, o toki paskui nenori pasiduoti valdžių išnaudojimui, išnaudotojams pasipriešina.

Provincijų gubernatoriai visokiose provincijose elgiasi visai teip, kaip elgėsi 3000 metų atgal Persijos provincijų valdonai vadinami sutrapais. Ir Maskolijos gubernatoriai išleidinėja kartais visai priešingus esančioms teisėms padavadijimus, kurie į niekus paverčia esančias, paties caro užtvirtintas teises. Caro tarnai naikina, mynioja krašto teises, todėl žmones jų neturi, su jais biurokratai elgiasi teip, kaip tik jiems patinka. Ar ilgai dar žmonės kęs tokias sanlygas? Tas, žinoma, paeis nuo pačių žmonių supratimo. Antai Prancuzijoj ar Anglijoj tokios valdžios kaip Maskolijoj žmonės nė vienos dienos nelaikytų; tokios valdžios ten nė kariumenė ne klausytų.

Pasitraukimą užrubežinių reikalų ministerio Izvolskio Peterburge visi laiko niešvengiamu dėl jo nusilenkimo prieš Austriją. Manoma vienok, kad jis dar pildys ministerio pareigas iki vasarai. Izvolski padavė jau carui savo rezignacijai, bet su savo nusprendimu caras nesiskubina, nes prašalinus ministerį dabar, dar labiau visiems pultų į akis nepasisekimai Maskolijos užrubežiniuose prietikiuose. Garbė Maskolijos tąsyk dar labiau nupultų, nors ir be to jį nuo karo su Japonija jos atgauti neįstengia.

Nepasisekus Maskolijai atgauti nupuolusią įtekmę ant Balkanų pussalio, ji kreipia savo akis į Persiją. Čia rodosi, ji ras progą šį tą pelnyti, pasinaudos iš įsiviešpatavusios ten, dėl reakcijonieriško šacho užsimanymo netvarkos. Mat jau seniau Maskolijos padaryta sutartis su Anglija, sulyg kurios Anglijai pavesta pietinė Persijos dalis, Maskolijai gi šiaurinė. Kadangi revoliucijonieriai pietinėj Persijoj apvaldė porą miestų, tai į Persijos pakrantes Anglija atsiuntė savo kariško laivyno dalį ir jau ant krantų, neva ginti europiečius, išsodino nuo laivų su ginklais jurininkus. Be abejonės tą patį padarys šiaurinėj Persijoj ir Maskolija. Ji jau seniai traukia savo kariumenę ant Persijos rubežiaus ir laukia tik progos užimti kokį šiaurinės Persijos šmotą, iš kur jau paskui ne pasitrauks, tą šmotą pasilaikys sau.

PRANCUZIJA.

Prancuzijos randas uždraudė buvusiam Venezuelės prezidentui Castro pasilikti ant prigulinčios Prancuzijai salos Martinique, kur jis ant laivo Guadeloupe atkako iš Prancuzijos. Kadangi Castro geruoju nenorėjo iškeliauti, net apsirgo, tai salos gubernatorius atsiuntė į hotelį du daktaru ištirti jo sveikatą. Daktarai pripažino, kad Castro be baimės gali plaukti atgal į Europą. Jam prisakyta buvo tuojaus persikelti ant išplaukiančio į Europą prancuziško garlaivio Versailles. Kadangi Castro gubernatoriaus nepaklausė, jis atsiuntė policijos tarnus, kurie, radę jį lovoj, nepaisydami protesto, paėmė jį su lova ir nunešė ant paskirto laivo, kuris tuojaus ir išplaukė. Atkakus garlaiviui Versailles prie kitos prigulinčios Prancuzijai salos Guadeloupe, kapitonas ne leido jenerolui Castro išlipti ant kranto.

Castro moteris norėjo išlipti mieste La Guaira ant Venezuelės kranto, bet jai ne leido.

Ne labai mat mandagiai Prancuzijos valdžios pasielgė su buvušiu Venezuelės prezidentu ir tai teip padarė ant prašymo Jungtinių Valstijų Šiaurinės Amerikos, kurios bijosi, kad Castro Venezuelėj vėl ne atgautų valdžią. Su dabartiniu Venezuelės prezidentu Gomezu mat Jungtinės Valstijos tikisi greičiau užbaigti prie Castro dar užgimusius nesutikimus. Dabar Castro plaukia atgal į Europą. Laivas Versalles plaukia į Bordeaux, bet daugelis mano, kad Castro, sustojus laivui Išpanijos mieste Santandar, čia išlips, ko laivo kapitonas ne mano jam drausti ir Prancuzijos valdžios ne mano trukdyti, nes tas jau butų per dideliu trukdymo žmogaus laisvės: Castro juk yra laisvas žmogus, jis ne Prancziškų valdžių kalinys.

Prancuzijoj, mieste Meru, streikuoja guzikų dirbėjai. Bet Prancuzijoj su streikais paprastai jungiasi veik visada politika. Todėl ir čia valdžios bijosi politiškų riaušių. Prancuzijos darbininkai mat politiškai labiau subrendę negu Amerikos darbininkai. Kadangi guzikų dirbėjai užsilaiko neramiai, tai į Meru atsiuntė 2000 kareivių po vadovyste jenerolo Nicolas. Darbininkai, šaukdami: "šalin su respublika", akmenimis patiko kareivius, bet tie atbulais kardais darbininkus išvaikė. Jenerolas Nicolas bandė taikyti darbininkus su darbdaviais, bet jo besistengimai neišdavė vaisių. Darbininkai reikalauja palaikymo senųjų algų, kurios jiems likosi sumažintos; darbdaviai gi sako, jog persikeitus sanlygoms, jie negali senų algų palaikyti, nes už senas kainas nieks išdirbinių nepirks, nes vokiškiejie pigesni. Jie mano greičiaus visai uždaryti dirbtuves.

HOLANDIJA.

Kaip pirma Maskolijos caras buvo nusiminęs neturėdamas sunaus sosto įpėdinio, teip dabar sunaus laukia Holandijos karališkoj šeimynoj. Skirtumas vienok visgi yra: Holandijos dabartinę karalienę myli gyventojai, nes ji nesikišdama į valdymo reikalus, gyventojams bent blogo ne gali padaryti; todėl holandiečiai geidžia, kad karalienė, dabar laukianti išrišimo, sulauktų sunaus, Maskolijos gi ukėsams buvo vis tiek, ar carienė pagimdys dukterį, ar sunų, nes žmonių prisirišimą prie sosto pats caras išnaikino.

Holandijos karalienė serga. Gyventojai, ar bent didesnė jų dalis prijaučia jai ir geidžia, kad ji pagimdytų karalių. Tas laukimas sosto įpėdinio užima dabar Holandijos gyventojus.

VOKIETIJA.

Kaimyniškiejie prietikiai terp Vokietijos ir Prancuzijos eina vis gerin, išnykus vaidams už Morokko. Iš pasitaisymo prietikių džiaugiasi abiejų kraštų gyventojai, nes pirma nesutikimai ne kartą buvo teip toli nužengę, kad Europoj laukė jau karo terp augščiausiai civilizacijoj pakilusių Europos sauszemio tautų.

Vokietijos parlamente kancleris Buelow išsitarė, jog vienu iš svarbiausių rando mierių yra — palaikymas draugiškų ryšių terp Vokietijos ir Prancuzijos. Tik išnykus nesutikimams, labiau susidraugavus Vokietijai su Prancuzija ir su ja dabar išvien einančia Anglija galima bus kalbėti apie pradėjimą mažinti išlaidas kariumenės ir kariško laivyno reikalams.

BALKANŲ PUSSALIS.

Nesutikimai terp Austrijos ir Serbijos nyksta, bet drauge su tuom kįla serbų neužgandinimas iš karaliaus valdymo budo. Susitaikius Serbijai su Austrija, gali Serbijoj kilti revoliucija prieš karalių, o tas verstų Austriją laikyti po ginklu sušauktą kariumenę ant Serbijos rubežiaus.

Prietikiai ant Montenegro rubežiaus nepasigerino. Montenegrinai dar vis užsilaiko neramiai, kelia neprilankias Austrijai demonstracijas; sušaukti po ginklu gyventojai nesirengia skirstyties namon, nors užstojus pavasariui jų rankos reikalingos laukų apdirbimui.

Į pietus nuo salos Sicilijos, Šiaurinėj Afrikoj, yra prigulintis Turkijai Tripolis, kurį Italija nuo seniai nori sau paveržti, nes tas kraštas gana turtingas. Gyventojai tą žino, todėl italijonų nekenčia. Pereitą sanvaitę ten užgimė kruvinas mušis terp jurininkų vieno itališko garlaivio ir vietinių gyventojų, kuriame diktai itališkų jurininkų likosi sužeistų. Dėl to užpuolimo Italijos randas su pasiskundimu kreipėsi į Turkijos randą. Žinoma, dėlto karas terp Italijos ir Turkijos ne kils, nes Turkija ne tęs per toli nesutikimų, perprašys Italiją ir tuom viskas pasibaigs. Bent šiuom kartu ant Balkanų pussalio arba dėl jo karo nėra ką bijotiesi, nes jo nieks negeidžia. Negeidžiantiems vaidų nesunku susitaikyti.

IŠ LIETUVOS.

IŠ VILNIAUS.

Rugpiučio 15 d. Vilniuje atsidarys daržininkystės paroda, susidedanti ir šešių dalių: vaisiai, uogos, daržovės ir sėklos, sodų ir daržų augalai, daržų ir kambarių gėlės (kvietkos), daržų įrankiai ir mašinos; knygos, brošiuros, plianai ir tt.

Kovo 6 d. nakčia pro Vilnių lėkė iš šiaurių į pietus kaszinkoks orlaivis, iš kurio kart-kartemis krito ant Vilniaus šviesa: matyt, važiuotojai dairėsi, kur esą. Kas per vienas tasai orlaivis, kas juo lėkė — nežinia.

Stačiatikių dvasiškijos suvažiavimas busiąs Vilniuje šio mėnesio pabaigoje. Busią svarstomi ypač stačiatikių santykiai su katalikų bažnyčia ir Levo Tolstojaus raštų kenksmingumas.

Vienan Vilniaus viešbutin atvažiavo neseniai vienas jaunas ponas, kuris užsirašė viešbučio knygosna "Inžinierius Jevno (Jevgenijus) Azef, iš užsienių". Policija, apie tai sužinojusi, tirpte nutirpusi, nebežinojusi, kas daryti. Tik paskui pasirodę, kad tai buta ne tikro Azefo. Svečias norėjęs "pasijuokti".

Bezdanų eksproprijacijos tardymas esąs jau užbaigtas. Teisiama busią 12 žmonių. Teis karo teismas šio mėnesio pabaigoje. Teisiamuosius gįsią advokatai: Gruzenbergas, Berenstamas ir Hillersonas.

Žinomasai senovės daiktų mylėtojas A. Brodovskis, turįs prie Pilies gatvės viešąjį muziejų, žada jį uždaryti. Maža kas iš vilniečių muziejų telanko. Vietos gi muziejui laikyti reikia didelės ir brangios. Vienas Brodovskis toliau laikyti muziejaus neįsigali. Nuo šv. Jurgio jis kraustosi mažesnian bustan; muziejus tokiu budu užsidarysiąs, kolei nepaimsianti jo globoti Vilniaus miesto valdyba, ar kita kokia viešoji įstaiga.

Kovo 11 d. Vilniaus teismo rumai nagrinėjo buv. "Dziennik'o Wil." redaktoriaus adv. A. Karpavičiaus bylą. Kaltinamas buvo už tai, kad padėjęs savo laikraštin kurstančias eiles. Gynė adv. Olšamovskis iš Peterburgo. Teismas Karpavičių išteisino.

Vilniaus karo rumai kovo 12 d. teisė Minsko kalėjime viršininko Slavinskio užmušėją, Aleksandrą Ojecą, ir pasmerkė jį pakarti.

"Bomba". — Taip vadįsis naujas lenkų kalba pašaipos laikraštis, kuris šiomis dienomis pradės eiti iš Vilniaus sykį į sanvaitę.

Rinkimai miesto dumon bus gegužės mėnesį. Lenkai ir rusai sukruto, norėdami kiekvieni prasivesti savo kandidatus. Į lietuvius, žinoma, nei neįžiurina, nei jų klausinėjima. Ir patįs lietuviai nieko, kaip matyt, tais rinkimais nesirupina, su nieku nesidera. Mat, rinks tik vieni namų savininkai, o tokių lietuvių Vilniuje visai maža tėra.

Rusų (pirmeivių) rinkimo komitetas per savo paskutinį posėdį nutarė, renkant dumon, pasistengti: kad 1) miesto dumoje turėtų savo atstovus visos miesto nuovados (cirkulai), kad 2) miesto dumon patektų visų Vilniuje gyvenančių tautų atstovai, pagal jų skaičiaus didumo.

Kaip žinoma, neužilgo žadama visi žmonės surašyti, kaip 1897 metais.: "Vil. Viestnik" abejoja, ar išeis kas gero iš to rašymo, ypač musų krašte, kur žmonės dar nesusipratę ir kur lenkų bus varoma didi agitacija rašyties lenkais. Sąrašas dėlei tų priežasčių galįs buti neteisingas. "Vil. Viestnik" manąs, kad su tuo žmonių surašymu reiktų lukterėti bent kokius dešimtį metų, kolei nesustiprėsiąs vietinių gyventojų (lietuvių ir baltarusių) susipratimas ir neaptilsianti užsidegusi pastaruoju laiku tautų neapykanta.

Jaunas musų muzikas, Stasys Šimkus, Peterburgo konservatorijos studentas, parašė 4 maišytiems balsams "Obalsį" ("Žaliuok, rutele, žaliuok!"), kurį pavedė Vilniaus "Rutai".

Trečiadienį "Rutos" buste buvo ketvirtas ir eilės Dr. St. Matulaičio skaitymas iš Lietuvos istorijos. Salė buvo tuščia, skaitymo pasiklausyti atėjo vos kelioliką žmonių. Už tokį apsileidimą vilniečiai labai-labai papeiktini. Penktas ir paskutinis Dr. M. skaitymas bus kitą trečiadienį.

Vilniuje manoma įvesti elektros tramvajai. Dabar tam tikra komisija, aptarusi gerai tą dalyką, išskaičiusi, kad tie tramvajai turį uždirbti per metus 500000 rublių; gryno pelno busią miestui apie 140000 rubli.

"Kurjer'o Lit." redakcija išleido B. Hertz'o lenkiškai sustatytą Lietuvos ir Baltarusijos žemėlapį. "Goniec Wilenski" labai giria p. Hertzą, kad jis surinkęs lenkiškus vardus įvairių Lietuvos ir Baltarusijos vietų, kurie, anot dienraščio, parodą, kad Lietuva ir Baltarusija nuo amžių amžių tirštai esančios apgyventos lenkų ir kad kai-kurie lenkai ilgainiui subaltarusėję; šiaip tai vienodai atrodą kaip Panemunė taip ir Pavislys. Tai tik ir nematytas "Gonco" mokslingumas!

Vietinei administracijai įsakius, uždaryta oficijantų kliubas.

Cenzuros komitetui įsakius, konfiskuota No. 49 išeinančio Vilniuje žydų dienraščio "Heed Haazman" už perspauzdinimą iš "Rieč" žinutės, apie Volinijos valstiečių audijenciją pas carą.

Vasario 27 d. buvo tam tikros miesto valdybos išrinktos komisijos posėdis, kuriame svarstyta klausimas apie elektrikos tramvajus Vilniuje. Pasirodė, kad tokių tramvajų įtaisymas Vilniuje atsieis į 4 milijonus rublių.

Antroje vyrų gimnazijoje šįmet baigia gimnaziją labai daug mokinių, todėl norintiejie laikyti egzaminą iš 8 kliasų eksternai (ne mokiniai) nebus priimami nes mokytojams butų persunku taip daug žmonių išegzaminuoti.

Privatinėje Kovaliuko progimnazijoje sargas ėmęs tyčioties iš mokinių katalikų, kurių toje progimnazijoje yra 40%. Mokiniai pasiskundę kunigui Songinui, kuris juos moko tikėjimo. Kunigas pareikalavęs, kad sargas butų prašalintas; kadangi Kovaliukas to reikalavimo neišpildęs, tai kunigas metęs vaikščiojęs jo mokyklon. Taip-pat metusi vaikščioti mokyti lenkų kalbos mokytoja.

"Kurjero Lit." No. 50 policijos konfiskuotas už redaktoriaus p. Baranovskio straipsnį apie Suvorino jubilejų. Už tą-pat konfiskuotas tą dieną ir "Siev.-Zap. Golos".

Antradienį, musų mieste policija atiminėjo (konfiskavo) iš laikraščių pardavinėtojų "tikrųjų rusų" laikraštį "Ruskoje Znamia", kovo 1 dienos numerį.

Jau nustatytas ir caro patvirtintas mokesnis, kurį 1909 metais turėsią Vilniaus, Kauno ir Gardino gubernijose mokėti iždui už nejudamuosius turtus. Taip: Vilniaus gub. mokėsianti 147000 rub., Kauno gub. — 86000 rub., Gardino gub. — 124000 rub.

IŠ ŠVENČIONIŲ,
Vilniaus gub.

Kovo 3 d. Vilniaus apskr. teismas teisė Damuševo kleboną, kun. Čeponą. Kun. Čeponas buvo kaltinamas, kad suteikė Šv. Sakramentus vienai moteriškei, perėjusiai iš stačiatikių į katalikų tikybą.

Nors kun. Čeponas turėjo ant rašto vyskupo Roppo įsakymą įrašyti minėtąją moteriškę į katalikų tarpą, vienok, stačiatikių konsistorijai apskundus, teismas nuteisė užmokėti 20 rub. pabaudos. Teismo prokuroras reikalavo nubausti kun. Čeponą 200 rub. ir 9 mėn. atstatyti nuo vietos.

Kun. Čeponas apeliuoti nežadėjo. Vaidilutis.

("V-tis").

IŠ KAUNO.

Kauno gimnazijoje, jau nuo sausio mėnesio pradedant, įvesta kai-kurių amatų (staliorystės) ir rankų darbo mokslas. Mokiniai, specijalistų prižiurimi, galėsią tų darbų mokyties vakarais.

("V-tis").

IŠ RADVILIŠKIO ANT NEMUNĖLIO,
Panevėžio apskr.

Prieš Kalėdas vaikai paleista iš valsčiaus mokyklos pora sanvaičių anksčiau, nes pritruko kuo pečius kurinti. Mokytojas valgio virimui skolijosi malkų pas kaimynus. Vargais negalais atvežė vieną vežimą. Tam sukurinus dabar vaikai ir vėl paleisti, nes šaltoje mokykloje negalima mokyties. Netikus tvarka Bliudžių seniunijos (storastystėje). Aną dien seniunas užragino jąsiškiečius malkų vežti iš miško. Žmonės nuvažiuoja, bet neranda malkų. Pasirodo, kad dar nenupirktos. Ir kas kaltas dėl tos tvarkos? Patįs. Ką ir kaip renka, tokius ponus ir turi.

Kuršo Lietuvninkas.
("Saltinis").

IŠ KAPĖNŲ DVARO.

Kapėnų dvaras parduotas. Tiesa, kai-kuriems nuomininkams jau atsakyta, o kai-kurie dar pasilieka metams. Bet žemės gavo ne lietuviai, tik stačiatikiai iš Pasvaigės (netoli Telšių). Letuvis nei vienas negavo pirkties, nors ir buvo padavę prašymus į ministeriją. Suteikusis tą žinią gal stačiatikius priskaitė prie "vietinių" gyventojų. Bet ir tai ne tiesa: jie atėjunai, ir į jų vietas ateina kiti stačiatikiai iš Gudijos; ir į likusias Kapėnuose kolionijas, kaip sakė banko pasiuntinys, taip-pat ateisią gudai.

Kugis.
("V-tis").

IŠ RAGUVOS,
Ukmergės apksr.

Naktį į vasario 23 d. žinomas visai apylinkei vagis N. Archipov'as (rusas) bandė pavogti stovinčius ties viena kraujuvėle pačtos arklius, bet nepasisekė: jį pavijo bevažiuojantį už miestelio ir taip primušė, kad vos gyvą atvežė belangėn. Dar ant rytojaus buvo matyti ant kelio sukrakėjusi kraujai, lyg kas meitėlį beveždamas butų skerdęs. Artojo sunus.

("V. Ž.")

IŠ JONIŠKIO,
Šiaulių apskr.

Joniškio aplinkinėse ukininkai rugoja, kad jiems šįmet stokuoja pašaro gyvuliams, ir labai sunku kur gauti pirkti. Šieno birkavas kainoja 5 rubliai, šiaudų 3 rub. birkavas. Ir su vandeniu ne kitaip: vandens retai keno šuliniuose galima rasti, vietiniai gyventojai turi vandens važiuoti už keliu verstų, vežti iš upių ir šaltinių.

Šįmet iš Joniškio parapijos pasididino išeivystė į Ameriką: iš kiekvieno kaimo iškeliauja į Ameriką po kelioliką ypatų; nors bažnyčiose klebonai draudžia visokiais grasinimais: gazdina badu ir dvasišku ištvirkimu, bet žmoneliai, suprasdami, koks gyvenimas po caro letena nebežiuri grasinimų, važiuoja ir gana; žino, kad Amerikoj nesusikraus pinigų, bet visgi lengviau pragyvės.

Merkurijus.

VIEŠOSIOS LIETUVIŠKOS PASKAITOS MARIJAMPOLĖJE, SUVALKŲ GUB.

Marijampolės Lietuvių Katalikų Moterų Draugijos Skyriaus pirmininkė, p-lė Olimpija Vaitavičiutė, gavo iš valdžios leidimą penkioms dienoms steigti viešas lietuviškas paskaitas Marijampolėje. Pelnas skiriamas vietinės keturkliasės lietuvaičių progimnazijos naudai. Toms paskaitoms rengti sisitvėręs tam tikras komitetas, kurs susideda iš dešimties žmonių, praneša visuomenei, jog minėtosios paskaitos bus trečią, ketvirtą gavėnios sekmadienį, per Apreiškimą, t. y. kovo 25 dieną, ir verbų sekmadienį p. Bavarskio salėje, prie rinkos arti Prienų gatvės, 4 valandą vakare.

Trečią gavėnios sekmadienį, kovo 14 d., skaitys kunigas J. Tumas iš "Vilties" redakcijos ir Marijampolės inž. Petras Vitkauskas.

Ketvirtą sekmadienį, kovo 21 d., Kauno advokatas Samajauskas ir agronomas V. Totoraitis iš "Saltinio" redakcijos.

Per Apreiškimą, kovo 25 d., pakviesti skaityti inžin. K. Žalys iš Peterburgo ir daktaras Jokantas iš Šakių.

Penktą sekmadienį, kovo 28 d., skaitys p-lė Čiuknytė ir mokytojas P. Damijonaitis iš Kauno.

Verbų sekmadieniui, balandžio 4 d., pakviestos skaityti žinomosios musų rašytojos Žemaitė ir Lazdynų Pelėda.

Komitetas pasilieka sau teisę programos tvarką reikale pakeisti.

("V-tis").

IŠ KRETINGOS,
Telšių apskr.

Vasario 5 dieną buvo mėnesinis, visuotinasis ratelio susirinkimas. Pirmininkavo generolas Broniš'as. Savo prakalboje pirmininkas pakėlė svarbius klausimus, butent: apie raguočių pardavimo sankalbas, apie parsitraukimą pavasario sėklų, mineralinių trąšų visiems metams ir išspaudų (riaušių) karvėms šerti. Kalbėdamas apie raguočių išpardavimą, pirmininkas, pasiremdamas gautomis žiniomis iš Liepojaus ukio draugijos, paaiškino, kad pirma reikią sužinoti, kiek turį vietiniai ukininkai galvijų parduoti, idant galima butų pasikviesti iš Liepojaus pirkėjus ant vietos. Tam tikslui nuspręsta surinkti žinias ir pranešti Liepojaus galvijų pirkėjams. Dėlei pavasario sėklų — pirmininkas patarė nusiųsti į Kauną sėklų parodon vieną iš narių įvairių sėklų ištirti. Susirinkimas šį nurodymą vienu balsu priėmė ir paskyrė iš kasos 15 rublių kelionei išrinktajam delegatui. Prie to, Garždų klebonas kun. Baltrėnas atsiliepė, kad "Ligovo" avižos Prusuose esančios išbandytos ir geriau išten, nekaip iš kitur gabenti tokiaspat avižas. Ratelio nariai tuo tarpu užsirašė, kiek kas reikalauja bandymui avižų ir miežių sėklų, kurios bus partrauktos tuomet, kada pasiuntinys, iš Kauno parodos pagrįžęs, kitame visuotinajame susirinkime, kovo 5 d., papasakos apie geresnes sėklas. Apie mineralinių trąšų parsigabenimą kalbėdamas, pirmininko padėjėjas išdėstė sąlygas, kuriomis sutinkąs "Union'o" pabrikas pristatyti ratelui mineralinių trąšų, partraukiamų stačiai iš Anglijos. Tuo tarpu kun. Baltrėnas išaiškino, jog gabenimas patiems trąšų stačiai iš Anglijos transito per Prusus esąs sujungtas su daugeliu painių ir sunkenybių. Sekretorius aps[illegible] dėlei to paklausti Liepojaus [illegible] draugiją apie galutinas sąl[illegible] kuriomis galėtų išduoti ratelui [illegible]šų iš savo sankrovos [illegible] "Union'o" Prusuose. Susir[illegible]mas gi nutarė: užsakyti kovo [illegible]nesį 10000 maišelių mineralin[illegible] trąšų. Apie daržoves kalbėjo pirmininko padėjėjas; jisai nurodė gerus vaisius runkulių oberdorfinių ir mamuto. Nuspręsta užsirašiusiems nariams partraukti minėtųjų rušių runkulių sėklos. Tolesniai pirmininkas paklausė, ar nepanorėsią kas užsisakyti iš Liepojaus visokių išspaudų (riaušių), vienkart nurodydamas jų naudą ir vartojimą karves šeriant avižų vietoje. Užsakyta tiktai 160 pudų riaušių. Paskiau pirmininko padėjėjas ir kun. Baltrėnas paaiškino apie ukio padargų gabenimą iš Prusų, — kiek imama muito už dalis ir visą mašiną, ir kokios kainos statomos Insterburge.

Ant galo, kun. Baltrėnas gyvais žodžiais papasakojo apie paskolos kasas ukiui pagerinti, kaip padaryti, kad prieinamu budu ukininkas galėtų pasiskolinti pinigų geresnėms sėkloms, trąšoms, padargams nusipirkti, o išsikeliant į vienkiemius — triobėsiams pastatyti. Kasų pradžiai suteikianti vyriausybė pradinę pašelpą; tam tikslui gerai butų pardavus magazinus su grudais, kurie supilti tarsi žiurkėms maitinti.

Susirinkimas, pritardamas paduotam kun. Baltrėno sumanymui, nusprendė susipažinti arčiau su paskolos įstatais ir apsvarstyti, ar geriau, užvedus paskolos kasas kiekviename valsčiuje, ar prie Kretingos Žemdirbių ratelio trims valsčiams.

Posėdžiui pasibaigus, pirmININ-

Mutilated

kas išdalijo nariams parašytas gyvulių gydytojo Veito knygeles "Apie gyvulių ligas ir jų gydymą", labai naudingas ukininkams savo patarimais. Pasikalbėjimų užmazga buvo—išdirbinių paroda, kuriuos atsiuntė Mykoliškio mokyklos vaikai, iš generolo Broniš'o dvaro.

Iš šiaudų ir siulų nupinti ir nunerti skrybėliai nuo vasaros kaitros, juostos, kantapliai, kioceliai, padėčkai su parašais, duokime: "6 metų vyro darbas vienos dienos" — tai gražus reginys, o mintis dar gilesnė. Išreiškė tai pirmininkas, kuo gali užsiimti sodiečių vaikai ilgais rudens ir žiemos vakarais. Nuo mažumens duoti vaikams rankų darbą, tai neretai esti nurodymas jiems kelio prie amato, iš kurio paskiau galės ir savo tėvynėje valgyti duoną, nejieškodami jos Prusuose ir Amerikoje.

Neprošalį bus paminėjus Kretingos ratelio veikimą pareitais 1908 metais ir jo apyskaitą pagal kaseriaus kun. Šereivos ir revizijos komisijos išdavimą. Ratelis per 8 mėnesius (nes įkurtas gegužės 1 d.) daug nuveikė. Tikrųjų narių turėjo 120. Mėnesinių visuotinųjų susirinkimų buvo aštuoni. Kalbėtojai, tam tyčia pakviesti, išmokline, suteikia žinių ytin naudingų, kaip antai: 1) apie ukio vedimą, pienininkavimą, išsiskirstymą į vienkiemius (kun. Petreikis); 2) apie įvairias ryšis perkamųjų trąšų, pritaikant jas prie visokių dirvų, ir apie naudą iš jų vartojimo (A. Pacevičius); 3) apie laukų ir daržų išdirbimą (A. Pacevičius); 4) apie gyvulių auginimą ir jų gydymą (M. Veitas); 5) kokias ir iš kur geriau gabent ukininkams reikalingas prekes (D. Sidlauskas); 6) apie triobėsių statymą (inžinierius P. Vizbaras); 7) apie karvių veisles (A. Turskis); 8) apie rugių sėklas ir vartotojų draugijas (kun. Lialis); 9) apie daugalauki ukį (Bortkevičius); 10) apie maišytos olendrų veislės karvių užvedimą (J. Sakelis), ir tt.

Prie to, parsisiųzdinta buvo iš Prusų mineralinių trąšų, iš Liepojaus dobilų, druskos ir padargų.

Kasos šioks padėjimas:

Įplaukimai:

Metiniai narių mokesniai	124 r.—k.
Už mineralines trąšas	3226 r.32k.
Už druską	271 r.31k.
Už dobilų sėklas	758 r.31k.
Už ukio padargus	82 r.50k.
Išviso	4462 r.44k.

Išleidimai:

Įstatų patvirtinimas, išspausdinimas ir raštinė	54 r.02 k.
Už kelionės	14 r.— k.
Už mineralines trąšas	3045 r.12 k.
Už druską	245 r.42 k.
Už dobilų sėklas	758 r.31 k.
Už ukio padargus	79 r.55 k.
1909 m. sausio 1 d. buvo kasoje	265 r.02 k.
Išviso	4462 r.44 k.

Kun. Lialis.

("V-tis").

PAKVIETIMAS.

Čia turiu garbę pranešti gerbiamajai Panevėžio ir jo apylinkės visuomenei, jog priimu eksponatus Lietuvių dailės parodai skiriamus. Be varsavimo ir skaptavimo reikalų, priimama ir šitokie išdirbiniai: juostos, žiurstai, kilimai, skepetos (skaros), rankiniai ir staltiesos. Iš medžio drožinėti daiktai, kaip antai: šaukštai, lazdelės, abrusinės, kryžiai, ir tt. Jeigu negalima butų pristatyti kai-kurių daiktų dėlei jų didumo, kaip antai: dailiai išmargintų kraitinių skrynių, kėdžių, gonkų, užulangių (langinių), stogo vėjarodžių ir tt., tad pagaminkite, meldžiami, nors jų fotografijas. Autorius turi kiekvieną daiktą ne krasa siųsti, bet pats savo ranka paduoti man. Eksponatai iš Panevėžio ir jo apylinkės priimami Panevėžyje, akių gydytojo A. Fridrichsono buste, iki kovo 20 dienos.

Aleksandras Purickis.

("V-tis").

IŠ PILVIŠKIŲ,
Suvalkų gub.

Bus keletas sanvaičių, kaip Vilkaviškio žandaras Leitmargių kaime suėmė Antaną Gružinską, buvusį Pilviškių krautuvininką. Sako radęs tuose namuose, kur jisai gyveno, knygučių su Socijal-revoliucijonierių (arba eserų) antspaudos atmušimais. Taigi žandarai turės dabar vėl darbo su eserų partija. Sekasi. Dar neužbaigė "Šviesos" bylos, o čia tik čiukšt ir kitas jiems laimikis — eserai!

Vilkaviškio žandarų viršininkas jau kad krečia, tai visus kaimus iškarto: neseniai perkrėtė Jurkšius ir Obšrutus. Jieškojo Dženkaičio, Stankevičiaus. Nesurado.

L.

("L. U.").

IŠ BARTININKŲ,
Vilkaviškio ap.

Kovo 8 d. buvo čia valsčiaus sueiga. Iš apyskaitos pasirodė, jog Bartininkų taupomos-skolinamos kasos suma siekė 30000 rub. su kapeikomis. Iš tų pinigų 20-000 rub. pasidarė nuo seniau iš nuošimčių, o likusiejie sudėta pašalinių žmonių. Iš gryno pelno — 85 rublius paskyrė kasos valdybai. Paskui viršininko pagelbininkas p. Grikietis pasakė, jog, pagal Varšavos general-gubernatoriaus išleisto cirkuliaro, visoj Lenkų karalystėj kiekvieno valsčiaus valstiečiai turi paskirti iš taupomosios-skolinamosios kasos (arba sudėti nuo margo) po 200 rub. kovai su cholera. Cholerą gali greitai čion atvežti iš Peterburgo geležinkeliu. O jeigu cholera čia nepasirodytų tai pinigai bus grąžinami. Valstiečiai tam griežtai pasipriešino, ir nepaskyrė nei kapeikos nei iš kasos, nei nuo margo. Tuomet p. Grikietis, matydamas, jog gerumu nieko nepadarys, pradėjo valstiečius visokiais budais bauginti, kad jeigu gerumu nepaskirs minėtų pinigų iš kasos, tai reikės sudėti nuo margo, o tie pinigai bus išjieškoti su pagelba dragunų ir kad valstiečiai neturi jokios teisės nepaskirt minėtų pinigų. Tuomet valstiečiai suriko: Jeigu mes neturime tiesos, tai kam dar mus šaukia, kam dar gaišina? Gali viena valdžia tai padaryti. Grikietis atsakė, jog valdžia norinti gero padaryti žmonėms ir tt. Bet valstiečiai ant nieko nesutiko ir ant galo atsakė, jog jie tų pinigų iš kasos neduos ir nuo margo "gerumu" nedės; sudės tik tąsik, kuomet valdžia atsiųs dragunus ar kazokus". Iš to matyti, jog musų valdžia visai nustojo įsitikėjimo pas valstiečius, nes norint kas daroma ir jų gerovei, bet valstiečiams išrodo vis pragaištis.

J. Pelėda.

("L. U.").

IŠ PAEŽERIŲ,
Vilkaviškio apskr.

Kovo 11 d. Paežerių raštinėje rinko valsčiaus teisėją. Kandidatai buvo du: senasis teisėjas R. ir lovininkas Š. Pirmasis davė savo šalininkams degtinės kiek tik kas norėjo. Š. balsų gavo daugiau. Dar nežinia kuris iš jųdviejų užimsiąs teisėjo vietą. Gėda valstiečiams, kad renka ne žmones, o degtinę!

Antanas Juozyla.

("Šaltinis").

IŠ GRAŽIŠKIŲ,
Vilkaviškio apskr.

Pernai per valsčiaus sueigą buvo nutarta nedėldieniais ir šventadieniais uždaryti smukles ir monopolį. Tas nutarimas nepoilgo liko valdžios užtvirtintas. Žmonės džiaugėsi, kad girtuokliavimas sumažėsiąs. Iš dalies, tiesa, ir sumažėjo, ale ne visai. Mat, norintiejie paslaptomis gauna ne tik alaus, bet ir degtinės. Atsirado daug tokių gudruolių, kurie šįmet per valsčiaus susirinkimą pareikalavo tą nutarimą panaikinti, t. y., kad vėl butų atidarytos aludės ir monopolis. Tas ne tik ką daugumą vaisteičių, ale ir viršininkus sugėdino. Nutarimas pasiliko užtvirtintas.

("Šaltinis").

IŠ SINTAUTŲ,
Naumiesčio apsk., Suvalkų gub.

Kovo 7 dieną buvo rinkimai viršaičio. Per sueigą vienas ukininkas pakėlė klausimą apie uždarymą šventadieniais smuklių (monopolis uždaromas). Visi vienu balsu suriko: kas, girdi, nori gerti, tegerie, o kas nenori, teeinie namo; smuklių uždaryti nereikia.

Gėda sintautiečiams!

("Šaltinis").

Gražus musų bažnytkiemis šale plianto, prie Pentos upelio. Laikraščių pareina geras pluokštas; beveik nėra kaimo, kur nebutų po vieną ar po kelis laikraščius. Mokytojas ir raštinės "ponai" visi lietuviai. Tik visos iškabos tebėra rusiškos; žydų sankrovų 4, lietuvių gi tik 2 (abiem gerai sekasi), monopolinė 1, traktierius 1, alinės 4 (viena slaptoji). Per šventes monopolinė esti uždaryta, užtat traktierius ir alinės prikimštos: skubiai žmonės krauna savo turtus smuklininkams. Bažnyčia jau antri metai kaip sudegė, tai tebevargstame.

Pas mus tebesama kai-kur baudžiavos. Turtingiejie, skolindami reikalingiems 100 rub., ima palukenų 5 rub. pinigais ir reikalauja vienos dienos žmogaus darbo su dviem arkliais, mėšlą ar javus vežant. Mačiau, per vasarapiųę visi žmonės skubinosi sausas avižas parsivežti, o vienas žmogutis išvažiavo baudžiavos atlikti. Ant rytojaus ėmė lyti, avižos išbuvo lauke dvi sanvaiti ir.... supuvo. Brangios pasidarė palukenos.

J. Kalnelis.

("V-tis").

IŠ ZAPYŠKIO,
Senapilės apsk., Suvalkų gub.

Kovo 15 dieną Zapyškio miestelėnai per susirinkimą nutarė įsteigti čia pačtos skyrių. Užklausus gubernatoriui, kiek iš savo pusės zapyškiečiai gali pirmais metais sušelpti tąją naują įstaigą, šitiejie prižadėjo tam tikslui sudėti 120 rublių, ant ko ir pasirašė. Nutarimo protokolas išsiųstas valdžiai. Butų labai naudinga zapyškiečiams, jeigu jų noras išsipildytų, nes į Kauno pačtą reikia jiems klemšuot 2½ mylios. Patarčiau, pakol da laikas, gera proga pasinaudoti ir kitiems Suvalkų gybernijos bažnytkiemiams, nes kauniečiai, kaip iš laikraščių matyt, jau tame dalyke subruzdo.

Vaideliotas.

("Šaltinis").

IŠ BALBIERIŠKIO,
Senapilės apskr.

Musų žmonelės jau pradeda krutėti. Įprašė vietinį mokytoją p. Vilniškį išsirupinti leidimą šventadieniais mokyti paaugusius. Jau antras mėnuo kaip į 70—80 žmonių lanko šventomis dienomis mokyklą. Malonu žiurėti, kaip vaikinai ir merginos atydžiai klauso mokytojo išguldinėjimų. Nei tolumas, nei biaurus oras nesustabdo jų tame pagirtame darbe.

Malonu ir gera! X.

("Šaltinis").

IŠ ŽARSTOS,
Siltovato parap., Sen. ap., Suv. g.

Naktį, iš 11 į 12 vasario dieną atėjo pas našlę ukininkę Mieldažienę du vaikinu. Aplėšė nuo tvarto durų štangą (štobą), roges užkėlė ant stogo, stegę įkėlė medin ir vaikščiodami palangėmis, reikalavo iš našlės vieno rublio pinigų. Ukininkė prašė, kad kištų pro langą ranką, ji pinigus paduosianti. Bet jie rankų nekišę. Tada ji ant lopetos padavė jiems rublį. Jie prisakę kad tylėtų, prasišalino.

Žarstos Žvyrikas.

("Šaltinis").

IŠ MARIJAMPOLĖS,
Suvalkų gub.

Kovo 18 d., apskrities teismas Marijampolėje nagrinėjo bylą apie pernykštę gimnazijos mokinių šventvagystę. Teisman nestojo du liudytoju: buvusis Marijampolės gimnazijos mokytojas P. Kosorotovas, kuris dabar mokytojauja Vilkaviškio gimnazijoje, ir Rozalija Damulevičiutė, anuomet tarnavusi pas Kalkienę, kur minėtoji šventvagystė atsitiko. Be to, prokuratorija visai nepakvietė liudytojų: gimnazijos inspektoriaus Sokolovo, kuris, kaipo mokinių prižiurėtojas, pernai iš priedermės tą dalyką tyrinėjo ir buvo tardymo komisijos nariu; taip-pat nepakvietė IV kl. mokinio J. Dailidavičiaus. Visi kiti pakviestiejie liudytojai atvyko, butent: Nivinskienė, Kalkienė, II kl. mokinys Jakubauskas, V kl. mokinys Stanaitis, gimnazijos direktorius Benediktovas, prefektai kun. V. Antanavičiaus ir kun. M. Gustaitis. Buvo teisiami uždarytomis durimis, ir išskyrus kunigus, liudytojams prisiekus. Iš liudytojų prirodymų paaiškėjo, kad Užupis šv. Komunikantą parsinešė iš bažnyčios ir piovė, ir kad Sajonas jį adata badė. Nors nebuvo tarnaitės Rozalijos Damulevičiutės ir mokinio Dailidavičiaus, kuriuodu tai buvo matę, tačiaus šita šventvagystė buvo taip aiškiai teisme išrodyta, kad abudu kaltininku, paklaustu, ar neturinčiu ko pasakyti savo pasiteisinimui, atsakė neturinčiu. Bylą gynė P. Leonas. Jisai teisino apskųstuosius tuo, kad juodu, kaipo nepilnamečiu ir, jaunesniu, veikusiu po įtekme vyresniojo mokinio — S. Blaževičiaus, kuris visai teisman nestojo ir nežinia kur išisdangino. Toliau apgynėjas teisino prasikaltėlius Užupį ir Sajoną tuo, kad juodu taip nepadoriai elgdamies, dariusiu nesupraždamu, ką darančiu. Pagalios, kad jau juodu tapusiu smarkiai gimnazijos nubausti ir dėl to antru kartu nebegalima esą jų nubausti. Apgynėjas reikalavo, kad teismas visai juodu išteisintų, arba tik viešai pabartų, ir kad nesodintų kalėjiman, kuris juos tik paaršinti galėtų. Užuot kalinus, apgynėjas reikalavo, kad teismas atiduotų juos tėvų globai ir pataisymui. Teismas sutiko su apgynėjo nuomone ir visai išteisino abudu prasikaltėliu.

Šitoks teismo nusprendimas padarė nemalonų įspudį į tikinčiuosius. Nereikalaujant, kad vaikus kalintų, priderėjo bent doriškai pabausti, o ne visiškai išteisinti.

("V-tis").

MIŠKO PREKYBA.

Miško prekyba — tai jau ne superkamoji prekyba. Miško pirklys privalo pats daug pinigų turėti ir veikti savo paties rizika ir atsakymu.

Paprastai miškus parduoda dideli dvarininkai, kurie patįs nežino savo miško vertumo nei apičiupai ir parduodami, atsideda ant savo užvaizdų žodžio ir sąžinės. Užvaizdai gi dažniausiai esti pirklių nulenkti ir veikiau palaiko pirklių pusę.

Be to, pas mus miškus parduoda ne sulyg jų priaugimo, o sulyg to, kada ponams pinigų prireikia. Sakysime, toksai grapas staiga sumanė važiuoti užsienin, ir jam reikia tai kelionei 100000 rublių. Parduoda už tą sumą miško. Kitas vėl kunigaikštis T. pralošė kortomis 120000 rublių, o neturi kuo mokėti. Parduoda už tą sumą miško. O kuomet yra pildomas poniškas užgaidas arba gelbimas "unaras", į nuostolius nėra žiurima. Kad tik reikalingoji suma butų, o miško galima ir daugiau pridėti. Pasitaiko, kad dėlei įvairių poniškų reikalų, kuriais metais vasaros metu vos garlaiviai pratelpa pro medžių sielius Nemunė. Kiekvienas pirklys malonėtų pirmiau parduoti, siulinėja Prusų lentpiuviams už vienas kito. Medžiai pertat visiškai atpinga, ir pirkliai, nors ir labai pigiai pirkę, dar turi savo prikišti, o nauda iš to tiktai vieniems Prusų lentpiuviams: jie bent pigiai medžių prisiperka. Tas yra blogas daiktas, kad medis reikia tais pačiais metais parduoti, jei sykį pakirstas, o ypač, jei jau ir į Prusus nuleistas.

Šitokiais metais smulkesniejie miškų pirkliai, nusipirkę medžių už keletą tukstančių, visiškai prasišvilpina ir nieko netenka, kuomet didiejie pirkliai kitais metais, medžiams pabrangus, savo nuostolius pasigrąžina, o da ir pelno užsivaro.

Pastaraisiais metais miškų prekyba išviso nelabai klojosi. Todėl kai-kurie pirkliai buvo sumanę susivienyti, t. y. padaryti sindikatą ir pardavinėti medžius Prusuose vis viena kaina. Bet ne visiems pritariant, tas sumanymas nėjvyko.

Iš viršuje išdėstytų smulkmenų galima numanyti, jog: 1) miškų prekybai reikia didelių pinigų, jog 2) šita prekybos ryšis pridera nuo atskirų žmonių upo arba kloties, jog 3) čion labai didelė rizika ir jog 4) todėlei jąja tegali versties tiktai atskiri žmonės savo paties atsakymu. Miškų prekyba smulkių piniguočių kuopa negali išdrįsti versties.

Jeigu įvyktų sindikatas ir nusistotų maž-daug vienodos kainos, tuomet galima butų tokiai kuopai miško prekyba versties.

J. Kriaučiunas.

IŠ RYGOS.

Per trumputį šių metų mėsiedą rygiečiai yra padarę tiek vakarų, kiek kitais metais nepadarydavo ir per tą patį ilgąjį. Iš tų visų vakarų labiausiai turi buti skirtinu du, per kuriuos buvo parodyta du iš musų praejties veikalu — "Živelė", kunigaikščio Karijoto duktė (originalinis Nagurnoskio veikalas) ir "Mindaugis", didisai Lietuvos karalius (lenkiškai Slovackio parašyta, musų kalbon V. Kudirkos išversta).

Abu tuodu vakaru, kaip ir seniau tos pačios ryšies daromieji vakarai, sutraukė nemaža publikos. Iš to matyti, kad musų teatro lankytojai supranta ir vertina rimtesnius draugijų pasistengimus, ir tuo negali nepasidžiaugti. Tik ne iš kelio butų paminėjus, kad tarp musiškų apsčiai dar yra tokių, kurie teatre nemoka, kaip priderant, apsieiti, trukdydami ir artistams kalbėti, ir kitiems klausyti. Per "Mindaugį" (vasario 7 d.) ypač didelį klegėsį kėlė vaikai, kurių daugybė buvo tėvų atsivesta.

Istorijos tragedijas ant scenos rodyti — tai ne ropė graužti. Tokiems veikalams reikia turėti tinkamų dekoracijų ir apsivilkimų; pagaliaus, patiems artistams nemaža reikia turėti žinių, kad supratus ir įsigilinus į rodomųjų laikų dvasią ir ja persiėmus. Bet musų artistams-mylėtojams ir tokie daiktai jau nebenaujiena. Iš jų yra keletas visai į darbą įgudusių, ir pasiimtąją rolę atlieka taip, jog ištikro esti malonu pažiurėti.

Slovackio "Mindaugis" puiki ir gili tragedija; iš-pat pradžios tuojau matai, kas per žmonės aprašomi. Tik gailu, kad šis veikalas nėra, taip sakant, sceniškai parašytas: turi daug ilgų monologų, daugybė žodžių vietomis užtemdo svarbiąją mintį. Persiimti "Mindaugio" laikų dvasia, jį atjausti, žodžiu ir atsakomu judėjimu išreikšti — tai ne menkniekis. "Mindaugis" ir parinktai nuolatinių artistų trupai ne lengvas butų pakelti, juo labiau gi mylėtojams. Norint nebuvo per ištisą tragediją tokio gluotumo ir sklandumo, kaip esame pripratę matyti, tačiaus vietomis išėjo labai nebartinai ir žiurėtojai visai buvo patenkinti.

Tikiuosi, jog "Mindaugis" ne paskutinį kartą Rygoje bus buvęs rodomas. Tokie dalykai, primindami senovės laikų vargus ir darbus, žadina prislėgtą musų dvasią ir suteikia jai daugiau drąsos žengti priekin.

Y.

("V-tis").

Vasaro 22 d. įvyko Rygos Lietuvių "Pašelpos" draugijos visuotinas susirinkimas. Išrinkus susirinkimo pirmininką ir sekretorių, "Pašelpos" valdyba ir revizijos komisija nupiešė visuotinam susirinkimui smulkią praėjusių metų draugijos valdybos darbo atskaitą. Paskui susirinkimas svarstė valdybos paduotą programą. Apie tai, ką svarbesnį "Pašelpos" visuotinas susirinkimas nutarė, aš nenoriu pranešti.

Rygos Lietuvių "Pašelpai" įsikurus savo mokyklą, senasis jos bustas liko perankštas. Taigi naujo busto nusamdymui visuotinas susirinkimas paskyrė 1250 rublių. Neseniai atidengta mokykla, tuo tarpu, dar neaprupinta reikalingais baldais, žemlapiais, paveikslais ir šiaip įvairiais įrankiais, kurie palengvintų mokytojui darbą. Mokytojui prisieina naudoties, mokslą išguldant, tik knygą gyvu žodžiu ir keliais žemlapiais. Toks dalykų stovis gaišina ir apsunkina darbą. Be to vienas mokytojas priverstas mokyti 4 mokinių skyrius. "Pašelpos" visuotinas susirinkimas, tai apsvarstęs, nutarė, naujiems mokslo metams prasidėjus, pakviesti antrą mokytoją ir sušelpti mokyklą reikalingais daiktais. Tam tikslui paskirta 1400 rublių. Kadangi tokia pinigų suma sunkiai draugijos pakeliama, tai nutarta imti kas metai po 7 rublius nuo kiekvieno mokinio, lankančio "Pašelpos" mokyklą, išskyrus neturtingų našlių vaikus, kurie mokės už mokslą tik po 5 rublius metams.

Jau 15 metai slenka, kaip Rygos lietuviai susispietė "Pašelpos" draugijon. Kai-kurie "Pašelpos" nariai šįmet jau pabaigs savo įmokėjimus. Visuotinas susirinkimas nutarė atspauzdinti jiems gražius bilietus. Kadangi šįmet balandžio 18 dieną sukaks lygiai 15 metų nuo Rygos "Pašelpos" draugijos įsikurimo, tai visuotinas draugijos susirinkimas nutarė tą dieną švęsti: balandžio 18 d. rytą draugija užpirks už 10 rublių šv. mišias, paskui sutaisys bendrus draugijos nariams pietus ir vakare įrengs spektaklį su šokiais ir žaislais. Minėtų draugijos nariams pietų dalininkai mokės po 2 rub.

Pagaliau, Rygos Lietuvių "Pašelpos" draugijos visuotinas susirinkimas, išrinkęs į valdybą ir revizijos komisiją, vietoje išstojusių, kelius naujus narius, pasakė ačiu daugiausiai pasidarbavusiems draugijos nariams ir išsiskirstė.

Negaliu užtylėti nepasakęs ačiu tiems "Pašelpiečiams", kurie pirmutiniai rinko Rygos lietuvius vienon kuopon, vardu "Pašelpos" draugija. Tuomet, kaip mums lietuviams uždrausta buvo musų spauda, kaip bailesniejie musų broliai ir lietuvio vardo išsižadėdavo, o drąsuoliai pamatydavo Sibiro sniegus arba kalėjimą, Rygos lietuvių saujalė rinko savo brolius į "Pašelpą". Ta lietuvių saujalė visur buvo persekiojama, žeminama ir net savųjų išjuokiama. Tik dabar Rygos lietuviai jų darbus pradeda suprasti ir pirmiems veikėjams žada atiduoti užpelnytą garbę.

Aš pastebėjau, kad kai-kurie "Pašelpos" nariai, brangindami savo draugiją, lyg su kokią neapykanta pradeda žiurėti į kitas Rygos lietuvių draugijas, dar neseniai įsikurusias, kaip: "Žvaigždę" ir "Kankles". Ypač su neapykanta girdėjau kalbant apie "Kankles", kurių vedėjams išmėtinėjama jų poniškas didžiavimasis tarp lietuvių ir jų neveiklumas. Galima nekęsti vieno kito "Kanklių" ar "Žvaigždės" vedėjo, bet, man regis, minėtosios draugijos čia nekaltos, ypač "Žvaigždė", kurią reiktų branginti, kaipo apšvietimo platintoją.

Kraujučių Stasys.

("V. Ž.").

IŠ LATVIJOS.

Vienas iš svarbiausiųjų latvių visuomenės gyvenimo klausimų yra dabar pakeitimas latvių spaudos gotiškųjų raidžių lotynų raidėmis. Klausimas tas iškilo jau gana seniai ir didžiuma latvių sakosi esą už naują rašybą, t. y. už lotynų raides.

Gotų raidės atsirado latvių raštijoje ne dėl ko kito, kaip tik dėlto, kad pirmiejie latvių literaturos tvėrėjai buvo vokiečiai, Latvijoje gyveną. Lietgaliuose, kur literatura daug vėliau atsirado, randame vėl tiktai lotynų raides. Užtat lietgaliams, kurių labai nedaug tėra, kurie, budami labiau suvarginti, negalėjo sutverti savo atskiros literaturos, visai neprieinama latvių literatura ir laikraštija.

Prie dabartinio sumanymo pakeist raides, sako latviai, svarbiausia priežastimi ir esą užmiršti tamsųs lietgaliai.

Jau praeitųjų metų viduryje, viename iš savo susirinkimų, nutarė Latvių draugijos "Zinibas Komisija" visus savo tolymesnius leidimus leisti lotynų raidėmis.

Įvedus savo spaudoje lotynų raides, latvių raštija labiau susiartina su musiške. Taip, vieton sch=š — dabar rašo kaip ir mes čekų š; tsch=č — rašo č; vieton — ee =ie, kaip ir pas mus ie, ir tt.

Daugiausiai tam sumanymui įvykinti kliudo laikraščių leidėjai-spaustuvininkai, nes, mat, toks raidžių pakeitimas reikalauja naujų išlaidų. Bet skaitytojai nerimauja, užverzdami redakcijas reikalavimais įvesti naujas raides.

Tų reikalavimų dėlei, pabaigoje praeitųjų metų kai-kurių laikraščių redakcijos buvo išleidusios į savo skaitytojus atvirą paklausimą, kas iš jų stovi už dabartinę spaudą (gotų raides), kas už naująją. Iš atsakymų pasirodė, jog pakeitimas reikalingas, nes vos mažytis procentas skaitytojų tenorėjo pasilikti prie senosios spaudos. Tačiaus laikraščiai ir ligšiol tebeina, kaip ėję, senoviškai, gotų raidėmis.

Bet reikia tikėties, kad ilgainiui bus išpildytas reikalavimas didžiumos. Lotynų raides įvedus latvių literaturoje, pasisektų veikiau apšviesti ir pakelti kulturiškai lietgalius, kurie baisioje tamsoje tebeskęsta, ir tai dėl to, kad lig pastarųjų metų, išskyrus maldaknyges ir kokį elementorių, nieko daugiau neturėjo. Kaip lietgaliams reikalinga tokia atmaina latvių raštijoje, galima spręsti iš jų pačių balso, kurs buvo neseniai atsiradusiame lietgalių laikraštyje "Austra" No. 1. "Juo greičiau laikraščių ir knygų leidėjai pakeis savo spaustuvėse senąsias raides naujomis, lotynų raidėmis, — juo veikiau paskłys šviesa ir po musų tamsiąją padangę" — rašo vienas "Lietgalietis".

P. O.

("V-tis").

MOTERŲ JUDĖJIMAS LATVIJOJE.

Latvijos moterįs laikėsi kuo-ilgiausiai nuošaliai nuo viso pasaulio moterų judėjimo. Idėja pati, anaiptol, nebuvo svetima ir joms ir nekartą žymiai apsireikšdavo atskirose asmenyse. Jeigu pažvelgsime į Aspazijos raštus, kaipo žymiausį jos darbų brukšnį pastebėsime feminizmą (moterų klausimą). Ji ir buvo beveik viena iš pirmutinių latvių, kuri viešu žodžiu pradėjo žadinti tą klausimą Latvijoje. Tačiaus, nors atskirų moterų, prisidėjusių ir pasižymėjusių bendrame tautos judėjime buvo nemaža, moterų klausimas plačiai neiškilo lig pastarųjų metų pabaigos. Dar rudeniop, praeitaisiais metais, kuomet visos Rusijos moterų kongreso sumanytojos mėgino per savo įgaliotinę Pleirytę-Puidienę susitarti su latvėmis, norėdamos turėti minėtame suvažiavime jų delegates — negalima buvo surasti Latvijoje jokios moterų organizacijos. Vienok tas mėginimas žymiai paspyrė latves prie minties sisitverti savo moterų organizaciją. Jau pabaigoj praeitųjų metų susirinko Rygoje burelis žmonių, kuris susitaisė tam tikrus įstatus ir jau pradžioje šių metų pradėjo moterų sąjunga viešai, legališkai gyvuoti.

Pažymėtina užuojauta, kurią Latvių Moterų Sąjunga rado tarpe savo tautiečių vyrų. Inteligentiškiausiejie Latvijos vyrai įstojo sąjungon, kaipo nariai-patarėjai, ir jau pačioje pradžioje darbavosi prie jos plėtojimos.

Pradžia darbo rodo pasekmingą ateitį. Sąjungos valdyba jau surengė per tą trumpą laiką tris paskaitas, iš kurių du kartu skaitė nariai vyrai, gydytojai.

Mes, lietuvės, kurioms daug sunkiau eina kiek ankščiau pradėtas tas pats darbas, galime tiktai nuo širdies linkėti latvių moterims kuogeriausios kloties ir vienybės pradėtajame darbe.

P. O.

("V-tis").

PAUKŠTELIS.

Praeitą sanvaitę pasimirė 25 metuose savo amžiaus žinomas Prusų Lietuvių Keliaujančio Knygyno įsteigėjas ir jos tvarkytojas — Paukštelis.

Iš pavadinimo buvo jis mokytojas, tačiaus tvirtas lietuvis-tėvynainis, kurio germanizacijos nuodai įveikti negalėjo. Tačiaus džiova jį priveikė. Jame nustojo Prusų lietuviai tikro savo budintojo, švietėjo ir gaivintojo.

Ilsėkis saldžiai, tikras lietuvi, tegu tavo paveikslas prikelia daugumą užsnudusių brolių tavo pėdomis vaikščioti.

Ansas Bruožis.

("V-tis").

IŠ AMERIKOS.

GYVENTOJŲ SVEIKATA.

Sulyg rando atskaitos, valstijose, kuriose vedasi mirčių statistika, už pereituose metuose pasimirė išviso 687034 ypatos, taigi išpuola 16,5 ant kiekvieno 1000 gyventojų. Mažesnis nuošimtis mirčių yra tik: Australijoj 10,6 ant 1000, Danijoj 13,3, Norvegijoj 13,7, Švedijoj 14,4, Holandijoj 14,8, Anglijoj 15,6. Iš Amerikos valstijų, sveikiausia yra pietinė Dakota: čia mirė tik 9,8 ant 1000. Iš miestų sveikiausias pasirodė St. Joseph, Mo., nes čia mirčių buvo tik 9,2 ant 1000 gyventojų, užtai New Orleanse mirčių buvo 24 ant 1000 gyventojų; mirčių nuošimtis terp parvuotų daug didesnis negu terp baltparvių. Džiova teipgi daug labiau išsiplatinusį terp indijonų negu terp kitų Amerikos gyventojų, o pirm susidurimo su baltparviais džiova indijonams buvo visai nepažystama. Nuošimtis patžudysčių teipgi pasididino, pakilo nuo 14,3 ant 16,2 ant 100000 gyv. į vienus metus.

CHICAGOS MOTERYS PROTESTUOJA PRIEŠ MUITŲ PAKĖLIMĄ.

Washington, D. C. Chicagos moterų Kliubas pasiuntė kongreso perdėtiniui Cannonui protestą prieš rengiamus didesnius muitus ant atgabentų iš svetur moterų drabužių. Po protestu yra 250000 moterų parašų.

NUMIRĖ LENKĖ GARSI AKTORĖ.

Los Angeles, Cal. 8 d. balandžio, ant savo farmos pasimirė, galima sakyti, geriausia Amerikoj tragedijų lošėja, lenkė Helena Modrzejewska, išgyvenusi 65 metus. Vėlionė gimė Kriokavoj. Prieš atkeliavimą į Ameriką ji buvo sanare Varšavos teatro. Antrasis jos vyras buvo grafas Chlopowski, su pirmutiniu vyru ji persiskyrė.

BEPROČIO DARBAS.

Aurora, Ill. Gyvenantis čia John Anderson, kurio protas pamišo, paėmė revolverį, karabiną ir tris bombas, kurias ant savo pečių pririšo ir ištraukė nubausti vieno bloko gyventojus, kurie, kaip jis manė, jam vien piktą darė. Užmušė vieną moterį, jos vyrą mirtinai sužeidė, o paskui ir pats nusižudė. Einant jam ir šaudant per langus, gyventojus apėmė baimė, visus namus prieš jį užrakino; moterys su vaikais bėgo į rusis pasislėpti.

JAUNAS UŽMUSĖJAS.

Union, S. D. Čia kalėjiman likosi pasodytas 6 metų Fred Bell. Jį apkaltina, buk jis nušovė 3 metų Ethel Thomas ir jos kuną stengėsi paslėpti. Yra tai turbut jauniausias sėdintis Amerikos kalėjime užmušėjas.

UŽMUŠĖ 3 DARBININKUS.

Nimrod, Mont. Vedant alkunę Pacific gelžkelio, skaldant uolas, per greitai expliodavo šuvis ir pagavo trįs darbininkus, kuriuos ir užmušė. Vieną numetė 250 pėdų ir įmetė į upę.

PASKENDO LAIVAS.

Cleveland, O. Laike smarkios vėtros siautusios ant ežero, su visais žmonėmis paskendo garlaivys George Floss.: Įgula garlaivio susidėjo iš 6 ypatų, ir apart to, buvo dar 3 pasažieriai.

LAIVAI VĖTROS PAGRIEBTI.

Sandusky, O. Smarkus vėjas pagriebė stovintį noste žėglinį laivą Norman Keley ir nunešė su buvusiais ant jo keturiais vyriškais ir viena motere į ežerą. Ant minėto laivo žmonės neturėjo nė valgio. Išsiųsti pagelbon garlaiviai turėjo sugrįžti, nes vėtra juos stumė atgal, neįstengė atsiremti vilnių smarkumui. Vėliau vienok pasisekė laivą pavyti ir jį su žmonėms išgelbėti. Truksta dar dviejų laivų teipgi vėtros pagriebtų. Ant vieno yra 7 ypatos, ant kito 9.

VILKAI SUDRASKĖ VAIKUS.

Kingman, Kans. Šitose aplinkinėse išalkę prairijų vilkai sudraskė dviejų farmerių du vaiku: 10 metų Willie Hotchkess ir George Nichols. Abudu vaikai buvo ant pievos ir juodu netikėtai užpuolė pulkas išalkusių vilkų.

SUKURYS.

Wabash, Ind. Naktyj 7 d. balandžio, užkilo čia smarkus sukurys, kuris išgriovė tulą namų skaitlių. 20 ypatų tapo sunkiai sužeistų Telegrafų ir elektriškas vielas nutraukė visai teip, kad žiburiai užgeso. Sukurys traukė pietų link. Memphise 6 ypatos likosi užmuštos. Mieste Toledo, O. daug dirbtuvių sugriovė ir pertai šimtai darbininkų atsirado be darbo.

MYLINTI VAIKUS MOTINA.

Port Arthur, Ontario. Netoli nuo čia gyvenanti indijonė, atsiradusi su vaikais be maisto, ir niekur jo negalėdama sugriebti, iš savo kuno išpiovė šmotą mėsos ir ją sunaudojo žuvių gaudymui. Pagautų žuvių užteko maitinimui šeimynos, kol jai neatsiuntė pagelbą. Civilizuota motina vargiai butų dasiprotėjusi tą padaryti.

SNIEGO DARGANOS.

Houghton, Mich. 7 d. balandžio šitose aplinkinėse siautė smarkios sniego darganos. Houghtone laukai sniego užkloti ant 6 colių storai, o Calumete ant vienos pėdos. Gelžkeliai teip užpustyti, kad traukiniai negali bėgioti. Telefonų ir telegrafų vielos nutraukytos.

NUSIŠOVĖ MILIJONIERIUS.

Philadelphia, Pa. Nusišovė čia 74 metų Charles E. Ellis, prezidentas Citizens Passenger Railway Co. Paliko jis turtus vertės 10 milijonų doliarių.

AUTOMATIŠKAS ŠINKORIUS.

Gyvenantis Baltimorėj šinkorius Jakob Zill išrado prietaisą, kuri, už pinigus žinoma, apdalina degtine norinčius ją gerti. Prietaisai vistiek ar pinigas mažos vertės ar didelės: už mažą duoda mažiau degtinės, už didesnį daugiau.

SLOGOS PERAI.

Profesorius Ohio valstijos universiteto, William B. Marey, užtikrina, buk jis surado slogos perus arba bakterijas ir surado vaistą nuo slogos, kuris įčirkštas žmogui, ant visados jį nuo slogos apsaugoja.

SKARBAS.

Lexington, Ky. Kasant žemę po naujos triobos pamatais, darbininkai prikasė puodą, kuriame rado 8500 doliarių auksiniais ir sidabriniais pinigais. Pliacių naujai triobai jos statytojas pereitą sanvaitę pirko už $116; jis pirma prigulėjo Devittui, kuris porą metų atgal pasimirė.

ATĖMĖ UKESYSTĖS TEISES.

New York. Pagarsėjusiai Amerikoj anarchistei, lietuviškai žydelkaitei Emmai Goldman ir jos vyrui likosi atimtos ukėsystės teisės. Mat valdžios jos privengia, todėl jieško progos ją iš Amerikos išvyti.

ŽYDAI PRIEŠ RABINĄ HIRSCHĄ.

New York. Čianykščios žydų organizacijos kelia smarkius protestus prieš Chicagos rabiną Dr. Hirschą, kuris viename savo pamoksle išsitarė, kad neapsviestiems maskoliškiems žydams butų uždrausta atkakti Amerikon; toki,kaip mano Hirsch, privalo keliauti į Palestiną.

VĖTROS.

Toronto, Ont. 8 d. balandžio vakariniame Ontario,Kanadoj, siautė vėtros, kurios pridirbo nuostolių ant pusės milijono doliarių. St. Catherina distrikte nuostoliai vėtrų padaryti pereina vertę 100000 dol. Laike vėtrų prażuvo ir tulas žmonių skaitlius.

EXPLIOZIJOS.

Johnstown, :Pa. Oloj Berwind White Coal Co. Nr. 37, netoli Windber atsitiko dinamito expliozija, kurios septyni darbininkai likosi užmušti; sužeistų yra daugiau.

Wayne, N. Y. Corning malune Dupont Powder Co. atsitiko parako expliozija, kurios vienas vyriškis tapo užmuštas ir 10 triobų tapo sugriautų. Truksta dar penkių ypatų, su kurioms nežinia, kas atsitiko.

Point Richmond, Cal. Distiliavimo įtaisose Standarl Oil Co. atsitiko expliozija, kurios dvi ypatos likosi užmuštos, o trįs sunkiai sužeistos.

GAISRAI.

Lenox, Mass. Viduryj miesto siautė čia pirmą velykų dieną didelis gaisras, kuris išnaikino keturias triobas. Sudegė teipgi šešios ypatos. Nuostolius gaisro padarytus skaito ant 300000 dol. Trįs ypatos pavojingai apdegė.

Manchester, N. H. Siautė čia gaisras, kuris išnaikino vieną namų bloką. Sudegė apie 50 namų. Per tai 600 ypatų neteko pastogės ir krutančių turtų.

Midland, Tex. Siautė čia, miesto viduryj didelis gaisras, kuris pridirbo nuostolių ant 300000 dol.

St. Louis, Mo. Sudegė čia dirbtuvės Henry Gans & Sons Co. Nuostolius gaisro padarytus skaito ant 150000 dol.

NELAIMES ANT GELŽKELIU.

Dubuque, Iowa. Netoli nuo čia, ant vėžių Illinois Central gelžkelio likosi pervažiuotos trįs mergaitės seserys, dukterys farmerio Fred. Faldorpo.

Tacoma, Wash. Netoli Bristol iššoko iš vėžių pasažierinis Burlington gelžkelio traukinys. Prie to likosi užmuštas traukinio vedėjas, o 9 pasažieriai tapo sunkiai sužeisti.

IŠ DARBO LAUKO.

¶ Darbininkai triobų statymo organizacijų gauna už darbo valandą: St. Louise 64c., Chicagoj 61½c., Pittsburge, Clevelande ir Bostone 52c., Philadelphioj 45c. Tokių darb. algos St. Louise pakilo rengiant čia parodą ir darbininkų organizacijos mokėjo jas palaikyti ir po parodai.

¶ Chicago, Ill. Pasibaigė streikai garinių dudų dėtojų. Steamfiters Union padarė naujus kontraktus, sulyg kurių darbininkų algos iki 1 d. liepos bus po $5.20 už dienos darbą, o nuo liepos mėnesio $5.50. Pagelbininkai jų gaus iki liepos mėnesiui po $2.80 už dienos darbą, o paskui po 3 dol. Darbininkai sugrįžo jau prie darbo. Murininkams pakėlė algas po 20c. už dienos darbą: nuo dabar gaus jie po $5.20.

¶ Philadelphia, Pa. Kietųjų anglių kasyklų savininkai Pennsylvanijoj atmetė visus darbininkų reikalavimus ir užmanė dabartinius kontraktus pailginti iki 31 d. kovo 1912 m. Darbininkų atstovai mano, jeigu darbdaviai nenorės visai sutikti, kreiptiesi prie prezidento Tafto.

¶ Philadelphia, Pa. Tarybos terp kietųjų anglių darbininkų delegatų ir kasyklų savininkų likosi pertrauktos, kadangi negalima buvo susitaikyti. Streiko vienok bent šiuom tarpu nelaukiama. Manoma, kad po velykų vėl prasidės tarybos.

¶ Philadelphia, Pa. Tarybos terp kietųjų anglių darbininkų organizacijų perdėtinių ir kasyklų savininkų traukiasi toliaus ir yra viltis, kad pasiseks susitaikyti.

¶ Pittsburg, Pa. Plieninis trustas, United States Steel Corporation nutarė numažinti ant 15% algas jo drbtuvėse dirbančių darbininkų. Plieninio trusto dirbtuvėse dirba apie 200000 darbininkų.

LIETUVIAI AMERIKOJ.

KOKIAIS KELIAIS MĘS EINAME?

Pasaulis yra margas, bet žmogaus gyvenimas, jo nuomonės ir idėjos dar margesnės. Kiekvienas veik žmogus turi savo siekius, kurių pasiekimui pasišvenčia. Pažvelgkime nors ir į lietuvius Amerikoj, į jųjų pasielgimus ir darbus: vieni labai, labai įsigilinę, laukia įvykstančio ant žemės rojaus. Juomi teip persiėmę (kartais visai nežinodami ir nesuprasdami kodėl), kad niekame kitame išganymo nemato, visko kito nekenčia kaip bulius raudonos skraistės. Antri užsiima, teip sakant, tautyste ir kultura, protišku pakėlimu vengenčių, kad įvykus sulyginimui tautų, kas yra tik svajonė, musų tamsesniems broliams vėl pančių ant rankų neuždėtų kiti geradėjai. Iškovojus laisvę Amerikoje, žmonės buvo daug laimingesni negu šiandien. Ne buvo to bado, kuris nekartą nevienam prieš akis stoja. Darbininkai ir kaimiečiai Prancuzijoje pralaimėjo daugumą išgautų laisvių, nes ne mokėjo palaikyti savo rankose to, ką buvo įgiją: mat , permažai bubo apsišvietę, dauguma net nesuprato reikalo to, ką krauju iškojo; tamsiomis akimis nepamatė, kaip gudruoliai pasisavino turtus ir laisvę sau; tik mokytesniųjų paakinti, pamatė, jog jie vėl retežiais surakyti, nuo kurių sunku išsiliuosuoti. Prakilnesniuosius, kurie kokiu nors budu, ar organizacijose ar teip terp žmonių stengėsi dirbti, pagerinti jų buvį, kurie darbuojasi labui žmonijos, galima padalinti į du skyriu: rimtų, kurie eina, nesuklupdami, tiesiu keliu ir maž daug atsiekia tikslą, kuriam yra pasišventę ir nerimtų, arba rėksnių. Paskutiniai niekada, niekuomi nepasiganėdina. Stengiasi savo agitacijoms , juodindami ir gazdindami tuos, kurie ką nors jiems užmeta arba žmonis persergsti, įsisprausti į organizacijų valdybas, lenda į visokius dalykus, pirmiausiose eilėse atsistoją sukelia vaidus, savę augština, tuščiu balsu šaukia laikraščiuose. Tankiausiai toki gudriai šaukianti pasirodo didžiausiais veidmainiais, bet musų tamsunai, nors tankiai savę susipratusiais vadinanti, veidmainystės nesupranta, o gal ne nori suprasti, kad veidmainystė yra blogu. Yra toki musų neva vadovai, kurie viename mieste skelbia vienokias idėjas, o kitame kitokias. Ant vienos gatvės galima išgirsti visai priešingus nurodymus negu ant kitos; vienoje kalboje šaukia, kad reikia kuogreičiausiai nusikratyti vargus, kitoje gi įkalba, kad reikia tamsunams uždėti naujus pančius, juos reikia už nosies vadžioti. Siulo purvinas, pesenusias, netinkančias šiam amžiui knygas ir už jas renka sau doliarius. Kad toks tamsus biznis geriau sektusi, keikia kitą savo viegentį, apšaukia jį kraugeriu, ar kitokiais ne gražiais vardais. Nevienas pritaria sykį vienai pusei, bet pamatęs, kad čia mažai laimės, puolasi prie kitos, minioja ko kojų savo ideėlą.

Broliai! argi tokiais keliais žengti turime? Ką atsieksime šiteip veikdami? Šalyn veidmainystė! Su melu pasaulį pervažiuosim, bet atgal nesugrįšime. Pažiurėkime į praeitį. Pažiurėkime į raštininkus ir jų besidarbavimą. Daugumo jų ir girdėti nebuvo pakol smiltimis jų akių neužpylė, bet šiandien darbai nedaleidžia jau jų vardo užmiršti. Jeigu jie butų vargdienių akis muiliną gyvi budami, butų garbę įgiję dar didesnę negu dabartiniai musų rėksniai veikėjai, nes žmones jų laikuose buvo tamsesni, bet ne vienas iš jų už idealą nenusigando nė kanapių kilpos, nė kalėjimo urvo, nė budelio kardo. Jųjų, tų didvyrių, pasiaukavusių žmonėms keliais cikime, liaukimės vėjus gaudę!

Algirdas Svidragela.

MUSŲ SCENA.

Nežinau, ar visur teip bruzda lietuviai kaip Chicagoj, ar visur teip jėję į "madą" teatrai kaip Chicagoj.

Chicagoje nėra to nedėldienio be kokio nors perstatymo. Ir veikalai pas mus dygsta kaip grybai po lytui, jų lošimui, žinoma, netruksta ir "artistų"....

Pas mus, jei tik kas atsitiko nepaprasto — žiurėk ir dygsta "veikalas"; jau jį stato ant scenos. Musų teatrų rengėjai pirma naujai užgimusįjį galiuną gerai išrekliamuoja: loš toki ir toki gimnazistai, veikalas puikus — vienu žodžiu, tik atsilankykite! Mat musų teatrų rengėjams svarbesnė publika už patį veikalą; kad tik.... "biznis".... Publikai jei patiks gerai, nepatiks, ir teip pat, kad tik ji vietas išpirktų.

Žinoma, ant teip išrėkliamuoto teatro susirenka nemažai publikos. Juk gimnazistai tai nepaprasta dar pas mus žmonių veislė! Bet kaip tankiai žuva geriausi užmanymai, kaip sunku tokius įvykdyti! Kaip tankiai ir netikėtai išgaišta puikiausios svajonės tarsi burbulas ant vandens.... Ir su lankančiųjų teatrus svajonėmis tas atsitinka. Atsilankęs į teip išrėkliamuotą teatrą, ką jame pamatai?! Vieton gimnazistų, pasirodo kokios tai keistos praėjusių amžių figūros, kurių gal lankytojai nė nesapnavo pamatyti, kurios apie sceną ir jos uždavinį tiek suprantą kiek Jurgutis apie devintąjį dangų. Štai, padėkime, prasidėjus lošimui, turėtų išeiti ant scenos jaunas vaikinas, karštas, pilnas energijos ir pasišventimo, kurio mintis siekia toli, toli ten už pilkųjų debesių, tarpe milijono žėrinčių žvaigždžių; kurio žodžiai lekia harmonišku balsu į publiką užgaudami giliausias širdies stygas; kurio krutėjimuose matyt jo sielos neramumas ir gyvenimo žiaurumas....

Teip. Bet pažiurėkime toliaus. Pekilus uždangai, publika su nekantrumu laukia tokio lošėjo. — Štai jis išeina. Bet, o stebuklai!! Kas pasirodo? Vieton energiško jaunikaičio,—seniai mirusio mumija. Jo judėjimai, tai judėjimai tinginio-apsileidėlio; žodžiai nepadaro jokio įspudžio; tarsi žirniai beriami į sieną. Lošimas primena vaikystės dienas, kada motina pagriebusi ausį liepdavo kalbėti "Tėve musų". Ir musų artistai rodos ir kalba ant scenos: "Tė-ve-mu-ų-sų-su...." Bet palikkime tą. Neužilgo išeis ant scenos kitas lošėjas. gudrus išnaudotojas, kuris ramiai, be jokio gailesčio žiurės į nuplyšusį elgėtą, prašantį pašelpos, juoksis iš jo, pavadins vagim ir ramiai nueis sau. Ir štai pasirodo. Bet dievulėliau tu brangus! Musų "artistas" išbėga, tarsi devynių šunų vejamas; pasitikęs elgėtą, sušunka ne savo balsu, ir, ištaręs (geriau sakant sustaugęs) kelis žodžius, vėl lyg proto netekęs nubėga sau. Negana to. Ant scenos turės išeiti, padėkim, valdžios agentas, šnipas, apsukrus, mokantis visur prisitaikyti. Štai jis pasirodo. Bet ir vėl Sodoma! Vieton apsukraus, ramaus, ištikimo, pamatome Amerikos "bolių" svaidytoją, kuris išbėga ant scenos rankoms mosuodamas, tarsi uodus nuo nosies baidydamas! Na, ir ką galima laukti geresnio iš tokio artisto?

Su musų lošėjoms tas pats, jei da ne blogiau. Turiu priminti, kad tarpe musų gražiosios lyties lošėjų yra net ir tokių, kurios daugiau žiūri su kuom lošia, o ne ką lošia....

Nebutų įstabu, jei teip atsitiktų tarpe teip vadinamų "nesusipratėlių" ar "ganomųjų avelių" draugijų, bet panašiai atsitinka tarpe tų, kurie jau šiek tiek toliau nužengė progreso link.

Aš manau, kad teatras ne vieta žeidimui tik "teip sau". Teatras, tai mokykla, tai vieta, kur galima ką nors prakilnesnio išgirsti, pasimokyti, kur pamatai tikrą gyvenimo atspindį, tikrą, tokį, kokiu jis yra; kur išreiškiama tyra, prakilni mintis....

Bet ar teip žiuri į tai musų teatrų rengėjai ir lošėjai?

28 d. kovo, š. m. svetainėj "Chicago University Settlement" buvo pastatyta dviejų veiksmų komedija "Bomba" (A. Antonovo). Veikalą statė 81 kuopa L. S. S. Pats veikalėlis gana ir interesuojantis, tik gaila, kad rėngejai ir lošėjai be prisiruošimo jį atliko. Daugelis lošėjų visai ką kitą lošė, nė tą kas veikalėlije parašyta. Turbut 81 kuopa nemokino savo lošėjų?

Neužsiimsiu čia perkratinėjimu viso lošimo ir padarytų klaidų, nes tas užimtų per daug vietos, pasikakinsiu tik svarbesnėmis vietomis.

Šnipas (K. Pocevičius), galima sakyti, lošė ne šnipo rolę, bet kokio tai keisto nemuoramos, vaikyščio. Krutėjimai rodė ne šnipą, bet "bolių svaidytoją": be perstojimo žvalgėsi į visas šalis; rankomis be apsistojimo darė kokius tai keistus mosavimus, tarsi vėją gaudė. Vienu žodžiu, šnipas ne savo rolę lošė!.... Be jokios energijos, be apsukrumo, — tik, ot, "teip sau"....

Kareiviai teipgi silpnai savo roles atfiko, be jokio gyvumo. O koks buvo kalbos darkymas!

Vienas tik trečias kareivis (J. Mickus) atliko savo rolę gyviau. Antras gi kareivis (J. Kalpokas) atliko visai be energijos — ypač kada, paėmęs bombą (arbuzą) gazdino kitus savo draugus kareivius. Negeriau lošė ir žandarai. Žydas (D. Dragas) savo rolę atliko gyviau. Jo ir kalbą galima buvo girdėti ir krutėjimas buvo gyvas. Moteris (M. Dundulienė) savo rolę atliko geriau už visus. Josios žodžiai padarė nemažą įspudį ant publikos. Ji tikrai perstatė moteriškę, kuri aukavo savo gyvastį atkeršyjimui budeliams už savo ir kitų kančias.... Chemikas (P. Galskis) savo rolę teipgi atliko gyviau, tik gaila, kad vietomis per ilgas darė pauzas. Apskritai imant, perstatymas ne geriausiai pavyko todėl, kad svarbias roles neatsakančios ypatos lošė, k. a: šnipas ir kiti.

Geistina butų, kad ateityj 81 kuopa, rengdama panašius perstatymus, rengtų geriau.

S. Strazdas.

IŠ COLLINSVILLE, ILL.

Yra čia lietuvių pusėtinas burelis; su viršum 600 ypatų. Yra lietuviškos draugijos: Amerikos Lietuvių Susivien., Šv. Mikolo, kuopa S. L. A. ir L. S. S., Lietuvių Laisvės Kliubas, kuris turi savo svetainę ir mažą knygynėlį į kurį ateina: "Lietuva", "Vien. Lietuvninkų" ir "Tiesos Draugas", bet paskutinis jau ne ateina. Neperseniai susitvėrė nauja draugija vardu Amerikos lietuvių Pagelbinė Draugija Laisvės Mylėtojų.

Balandžio 5 d. anglių kasykloj atsitiko nelaimė: Pranciškų Vasiliaucką pagavo karai ir užmušė ant vietos. Vėlionis pačjo iš Suvalkų gub., Vilkaviškio pav., Pajevonio gm., Atsvertavo kaimo. Jis buvo prisirašęs prie Laisvės Mylėtojų. Nariai sudėjo su viršum 10 dol. ir nupirko 3 vainikus ant grabo ir su iškilme kuną palaidojo.

J. A. S.

IŠ SHEBOYGAN, WIS.

Į lietuvišką T. Kulboko saliuną, pn. 1211 N. 18 str., 8 val. vakare atėjo du vyrai: miesto advokatas, ir šerifo sunus. Lojeris pašaukė Kalboką prie galo baro, o šerifo sunus išėmė iš kasos visus pinigus, suviršum 500 dol. Buvę saliune žmonės norėjo ne duoti, bet atėjėliai juos atstumė ir liepė eiti namon. Išeinant jiems, tuli svečiai baidė kelią užstoti, bet atėjunai parodė žvaigzdę ir išsitraukė revolverį. Visi nusigando, nes nieks nežino priežasties atsilankymo tokių svečių. Pribuvus policijai, tie atėjunai apreiškė, jog Kalbokas pinigus ras teisme.

J. M.

IŠ BROOKLYN, N. Y.

5 d. balandžio pasimirė čia lietuvis Vincas Dzenkauskas, 48 metų amžiaus. Amerikoj išgyveno 32 metu. Paliko moterį su trijoms dukterims. Paėjo iš Suvalkų gubernijos, Bartininkų parapijos. Vėlionis buvo gana apsišvietęs, mylėjo skatyti visokius raštus ir knygas.

E. Dz.

IŠ BAYONNE, N. J.

19 d. kovo, pas J. Januškevičių, varduvėse sunaus Juozuko susirinko keletas draugų. Besikalbant apie visokius reikalus, atsiminėm ir musų lietuvišką jaunuomenę besimokinančią augštesnių mokslų. Užmanius Mag. Januškevičienei sumesti, po kiek kas gali naudai moksleivių "Aušros" draugijos fondan, svečiai išviso sumetė $1.85. Atskirus 5c. persiuntimo lešų, $1.80 siunčiam "Lietuvos" redakcijon ir meldžiame pinigus tuos perduoti "Aušros" draugijai. Nors tai maža auka, bet ne reikia užmiršti, kad iš daugelio mažų pasidaro didelė; kad tik daug butų tų mažų. Jeigu kiekvienas lietuvis teip pažymėtų savo varduves, ar kitokius šeimyniškus pokilius, musų besimokinančiai jaunuomenei ne reiktų badauti ir jaunose dienose žudyti, dėl vargo savo sveikatą ir spėkas; tąsyk ne reiktų mums po laikui ašaras lieti, kad netekom pirm laiko žuvusio vieno ar kito tautiško žmonių labui dirbusio darbininko.

Už aukas aukavisiems ištariu širdingą ačių.

J. Januškevičius.

IŠ MILLINOCKET, ME.

Darbai čia eina gerai ir tuli lietuviai gana gerai uždirba.

Lietuvių gyvena diktas burelis, tik jų gerų darbų ne matyt; ir nejstabų, nes skaitančių lavinančius protą raštus yra labai mažai; mat daugelis mano, kad skaitymas žmogų iš kelio išveda. Stikelis gi, nors žmogų į gyvulį paverčia ir kartais ir į pelkę nuveda, nors ne vieną pirm laiko į kapus nuvaro iš kelio ne išveda; todėl čia nykščiai lietuviai ir laikosi stikelio, nes, matyt, labiau velyja gyvuliais tapti, negu patobulinti protą. Gyvuliui juk protas ir ne labai reikalingas, ypač naminiui, nes jį aprupina žmogus.

Lietuviško kunigo čia nėra, bet laimė dar musų lietuvių, kad čia neseniai atvažiavo žydelis mokantis—angliškai ir užsidėjo mažą krautuvėlę valgomų daiktų. Jį tai ir vedasi musų lietuviai pas angliską kunigą kaipo vertėją padėti išpažintį atlikti. Tokiu budu iš lietuvių naudą turi ir angliškas kunigas ir lietuviškas žydelis, nes pas jį lietuviai turi paskui pirkti visokius valgio produktus.

Millinockietis.

IŠ ABERDEEN, WASH.

Pereitiose metuose į vakarus važiuodavo kitų tautų žmonės labiau negu lietuviai. Čia budavo matyti gana ateivių, kuriuos išnaudodavo kompanijos; socijal-demokratui ne duodavo darbo. Ir dabar, žinoma, kompanijos teipgi išnaudoja darbininkus, bet nėra jau teip išnaudoti. Darbų nėra; daugelis iš kitur atkakusių turi grįžti atgal. Todėl, jei kas čia nori važiuoti, gali bandyti, bet tegul paima tiek pinigų, kad galėtų atgal sugrįžti. Jeigu kas ir gauna kokį darbą, tai už 10 darbo valandų moka tik $1, o daugiausiai pusantro; amatininkams, išsilavinusiems savo amate teipgi nemoka daugiau kaip $2.00— 2.75 už dienos darbą.

J. A. Grybas.

IŠ SMUGGLER, COLO.

Šitose aplinkinėse sniego ant laukų guli 7 pėdos, o kalnuose net 20 pėdų, o dar vis sniega. Kalnakasių sunkus padėjimas: dėl tos daugybės sniego negalima nė iš namų išeiti.

Darbai eina čia neblogai; ir iš kitur pribuvusiam ne sunku darbas gauti.

Yra čia keturi lietuviai, lietuviškos šeimynos nėra ne vienos.

G. Ten.

DĖL LENKŲ KONGRESO.

Lenkų rengiamas kongresas Washingtone lietuviams naudos neatneš, kaip neatnešė naudos Pittsburge susivažiavimas lenkų, lietuvių ir rusinų. Lenkai turi persudytą patrijotizmą, jie perdaug korservatyviški, neturi atsakančio programo išliuosavimui tėvynės, jiems rupi sulėnkinimas lietuvių ir rusinų dar labiau negu išliuosavimas jų pačių tėvynės. Tegul lenkai pastoja žmonėmis, o paskui patrijotais, tai tuoj išnyks lietuvių neužsitikėjimas lenkams, tada ne reiks lenkams šaukti lietuvius, jie patįs ateis. Šiądien kas lietuviška, tai lenkams svetima. Tegul lenkai prijaučia mums, tegul šelpia ir padeda medegiškai ir dvasiškai, kaip lietuviai lenkus šelpė per šimtmečių eiles; galų gale tegul lenkų laikraštija liaujasi siundžiusi savo žmonės ant lietuvių.

Lenkijos liaudis gera, bet jų vadovai negeriausi; jie tyro apšvietimo pavydi ir savo žmonėms. Sulyginkim kad ir lietuvišką literaturą su lenkiška čion Amerikoj, paimkim knygų kataliogą lietuviškų ir lenkiškų, o tuoj skirtumą pamatysime: lietuviškam katalioge rasim daugiau moksliškų knygų, o lenkiškame gi veltui tokių ieškotum.

Lietuviai lenkus myli kaipo žmonės, bet ne kaipo brolius, nes jie mums broliais nepasirodo, tankiau musų priešais pasirodė, todėl ir jų kongrese dalyvauti nėra mums reikalo.

Mikolainis.

PONUI ANTANUI RUTKAUSKUI M. D.

Meldžiu gerbiamą daktarą perskaityti mano straipsnį apie Lenkų Kongresą dar sykį, ir duoti rimtą atsakymą ant klausimo tenai pastatyto.

Minėtame straipsnyje aš pranešiau tiktai apie rengiamą apvaikšjimą, paaiškindamas aplinkybes, ir pastačiau klausimą, visai neišreikšlamas savo nuomonės. Dalykas tas nesilyti mane, bet yra visuomenišku klausimu ir, kaipo visuomeniškas klausimas turi buti svarstomas ne vieno Rutkausko..

Už nurodymą šaltinių kur galima susipažinti su lenkiškai-lietuviškais prietikiais (yra šaltinių ir, daugiaus, kurių gal Dr. Rutkauskas nė ne pažįsta), ištariu ačiu, bet nurodytas veikalas randasi ir krautuvėje p. A. Olszewskio, Chicagoje, ir norėdamas pasinaudoti iš to veikalo, turiu jį arčiau negu gerbiamojo daktaro nurodytoj vietoj. Bet prietikius lietuviškai-lenkiškus pažystų iš datirimo, o tas yra svarbesniu negu teorija. Teip lietuvių gimiau ir gyvenau 35 metus, o lenkus pažystų nuo 16 metų. Todėl iš savo datirimų galėčiau duoti daug paaiškinimų net pačiam daktarui. Bet dalyvavimas lietuvių minėtame lenkų kongrese, kuris atsibus gegužio mėnesyj ateinančių metų, tai ne mano asabiškas reikalas. Aš klausiau, ką lietuviai mano apie dalyvavimą tame kongreses, tas nėra raginimu, kad lietuviai rištusi su lenkų organizacijoms. Ar to garbus daktaras ne gali suprasti? Svarbiu yra, kad lenkai nutarė užkviesti lietuviškas organizacijas, turinčias daugiau kaip 500 sanarių ir kelis užsitarnavusius lietuvystei lietuvius. Užkvies teipgi ir rusinų organizacijas. Lenkai mano, kad tos visos trįs tautos, tai yra: lenkiška, lietuviška ir rusiniška, kurios per penkis šimtmečius gyvavo kaipo viena tauta, surišta Lublino unija ir Horodle, iki šiol minėtų ryšių tą suardė (bet gyvenimas tą ryšį ardo. Red.) ir todėl rengdami tą tiską kongresą, kokiam lygaus nuo susivažiavimo Horodle ne buvo — kviečia lietuvius ir rusinus apsvarstymui politiškų, ekonomiškų, apšvietos, mokslo ir emigracijos klausimų, o tie klausimai jau ne teip menkas niekniekis, kaip gal gerbiamam daktarui rodosi.

Kongresas tas parodys, ar ryšis seniai užmegztas dar tvirtas, ar jau suiro. Jeigu lietuviai ir rusinai atsisakys nuo dalyvavimo kongrese, tai bus ženklu, kad seni ryšiai yra suardyti. Todėl klausimas yra gana svarbus, ir verta, kad jį visuomenė apsvarstytų.

Reikia dar atminti, kad dalyvavimas lietuvių atstovų kongrese ne reiškia susiliejimo lietuvių su lenkais: pasekmės kongreso prigulės nuo atstovų jame dalyvajančių. Jeigu bus lietuvių atstovai kongrese, tai galės nurodyti reikalavimus lietuviškos tautos, jeigu lenkai sutiks ant tų reikalavimų, tai galima bus apdirbti tolesnį programą.

Žodžiu sakant, tas kongresas yra rengiamas išaiškinimui dabartinių prietikių ir apdirbimui tolesnio programo. Jeigu lietuviai mano, kad bendravimas su lenkais kenkia lietuvystei, tai gavę užkvietimą, galės nurodyti priežastis dėl kurių ne nori su lenkais bendrai veikti. Tą patį gali atlikti atstovai ant kongreso ir visus reikalus dar geriau išaiškinti. Taigi svarstymas to klausimo turi buti rimtas ir aiškus, bet ne vaikiškas vien sumanymo išniekinimas.

J. J. Hermanavičia.

ŠIS TAS APIE DZUKŲ KAMPĄ.

12 num. "Lietuvos" radau straipsnį iš "Viln. Žinių" po antgalviu: "Dzukų kampas", kuriame p. Tadas Ivanauskas aprašo tą tamsų ir užmirštą kampelį, šaukdamas dėti aukas dzukų apšvietimo reikalams.

Aš, kaipo paeinantis iš to krašto, negaliu iškęsti nepasakęs straipsnio autoriui ačiu, kaipo geram tėvynainiui, už besirupinimą žemai kulturiškai stovinčiais ir tamsybėje paskendusiais tautiečiais, negaliu iškęsti nepridėjęs ir nuo savęs šį-tą apie minėtąjį dzukų kampą.

Nors aštuoni metai kaip iškeliavau iš to krašto, bet tikiu, kad ten

teip yra kaip palikau: tą patį žargoną susikalbėjimui ten vartoja. Bet netik kalba reikia pataisyti, — reikia mokyti dzukus gražiai lietuviškai, bet reikia terp jų skleisti ir laisvąją mintį, nes ten dar viešpatauja tokia tamsa, kokia gal 200 metų atgal kituose Lietuvos kampuose viešpatavo; jaunuomenė teip fanatizmo apimta ir paskandyta netikrų apaštalų tamsybėj, kad daug triuso reikia padėti, kol ją galima bus pataisyti ir iš tos tamsos ištraukti, o ją galima pataisyti tik su laisvos literaturos pagelba. Todėl aš nuo savęs patarčia susitvėrusiai "žmonių kuopai", kuri rupinsis dzukų apšvietimo reikalais kad ji neužsimanytų tame kampe platinti klerikališkai - atžagareiviską literaturą, bet stengtusi platinti, kiek galint, laisvąją. Nors sunkesnis tai darbas, bet neapsakomai naudingesnis. Per ankšti, man rodos, ponas T. Ivanauskas išgyrė kaimo Musteikos jaunuomenę, už vartojimą kalboje literatiškų žodžių. Nors, kaip sakiau, aštuoni metai kaip išvažiavau iš to krašto, bet pasiremdamas ant senojo mokinimo budo, negaliu tikėti, kad dabar jau bent su kalba butų gerai.

Budavo mokytoją turi kas žiemą ypač sodžiuj Ašašnykų (Kabelių), retas kuris tėvas neleizdavo savo vaikų mokytis, bet mokytojo jie niekad nesistengė pasijieškoti tokio, kuris gerai pažintų lietuvišką kalbą, ar bent mokėtų neklaidingai lietuviškai skaityti; tokį samdydavo, kuris galėdavo, lyg "grafafonas", lenkiškus ar lietuviškus "katekizmus" atbelsti, nesirupindavo, ar tas jų vaikų "mokytojas" pats supranta, ką kalba.

Vaikai turėdavo mokytis nuo 3 ryto iki vėlybam vakarui, per tą visą laiką negalėdavo nė į šalį pažiurėti; "mokytojas" turėdavo porą rykščių, kurias kas sanvaitė sunaudodavo į vaikų pečius ir kitas dalis kuno; kada vaikų akys pailzdavo ir jie pavargę akis nukreipdavo į šalį nuo knygos, tai mokytojas kirsdamas vaikui per akis ar galvą prabildavo: "čitok". Tokio nuožmaus mokymo budo gal nei necivilizuotame krašte nėra.

Butų galima daug ką pasakyti ir apie darbus davatkų, kurių priveisė keli metai atgal pasimiręs kunigas (vardo neatmenu), bet, kad nėra kuo geresniu pasigirti, tai blogu, manau neverta.

Petras.

KANKINIŲ KASOS KOMITETO ATSIŠAUKIMAS.

Broliai!

Daug kartų jau męs prie jųs kreipėmės, daug kartų jųs ant musų balso atsiliepėtė. Bet dabar, kuomet caro valdžios tarnai dar labiau išsivyravo ir visokiais budais persekioja netik kiekvieną laisvesnį pasijudinimą, žodį, bet ir mintį — pas mus, Rusijoj, gyvenima pasidarė ytin pavojingas. Dėl tų priežasčių su viešu žodžiu ir priversti esame kreipties stačiai prie jųs. Dalykas tame.

Vieno žmogus (pravardę užtylėsime, nes šnipai gali sužinoti, ir paskui tis žmogus gali atsidurti dar aprerkimesniame padėjime), kuris "laisvės metais" darbavosi ne tik žodžiais, bet ir darbais, kuris begelbėdamas savo draugus-revoliucijonierius nesykį buvo išstatęs savo gyvybę ant pavojaus, — viename tokiame su valdžios tarnais susirėmime, kada jis su kitais draugais norėjo atimti iš kareivių revoliucijonierius, tam žmogui peršovė koją ir tada suareštavo. Kalėjime ligonbutyj daktarai tą koją visai nupiovė (iš klubo).

Tas žmogus suimtas prieš keletą metų ir nuteistas 12 metų į katorgą. Bet kadangi be kojos, tai laiko jį Vilniaus kalėjime. Kalėjimo vyriausybė su juomi elgiasi labai biauriai, ir neduoda dagi ant lazdų vaikščioti; ir tokiu budu tas žmogelis turi kentėti neapsakomas kančias.

Kad bent kiek palengvinti šito žmogaus kančias, neatbutinai reikia įtaisyti taip vadinamą "guminę koją". Tokia koja kainuoja apie 90 rublių. Turime surinkę tam dalykui dar tik 31 rub. 89 kap. Tokiu budu reikia dar apie 60 rublių.

Reikia atsiminti, kad iš bendros "Kankinių Kasos" tiek pinigų vienam žmogui duoti męs nedrįstame ir negalime, nes daug yra žmonių, kurięms ir keletos kapeikų pašelpa butų gera ir reikalinga, bet kartais ir tų pritruksta....

Todėl ir kreipiamės dabar prie jusų, broliai, ir tikimės, kad neatsisakysite tam žmogui pagelbėti ir aukausite kokį centą-kitą palengvinimui to seno ir pagarbos užsitarnavusio revoliucijonieriaus kančių.

Turime pažymėti, kad pas mus dabar aukas rinkti labai sunku ir pavojinga, o atsišaukti viešai per laikraščius negalima. Visa viltis tik pas jumis.

Aukas meldžiame siųsti į redakcijas tų laikraščių, kuriuose bus atspauzdintas šis atsišaukimas, su pažymėjimu "Revoliucijonieriaus kojai".

Kankinių Kasos Komitetas.

P. S. Meldžiame ir kitus laikraščius tą perspauzdinti.

Kodėl Moterys Geresnės Aktorės kaip Vyrai?

Rašo Alan Dale.

Ar jums teko patirti, besėdint žaislynėj ir besižiurint į stiprius, sveikus, kuningus vyrus, nuduodančius ką kitą, šnėkančius prastus menkniekius, sėdinčius paauksuotose krasėse, ar — dar aršiaus — besišiulinėjančius muzikališkoje komedijoje, — ar jums teko kuomet patirti, kad daug besigiriančioji lyties didybe buvo ypatingai trikinama? Ar jums neatėjo noras pasakyti tiems vyrams: "Eikite į svietą ir darykite ką-nors — tverkite, išradinėkite, rašykite, kalbėkite apie daiktus, tik susimildami liaukitės žaidę kvailais nudavimais"?

O paskui, jums šitą viską pagalvojus, ar kuomet atsidusite lengvai, kaip išėjo moteris savo saldum moterišku nuoširdumu ir tarytum žaislą padarė gyvu ir bruzdžiu "nudavimą" mažiau matoma, pozą ne tokią beširdžia ir besuomoniškumą visai nėsančiu?

Jei jųs to neatjautėte, tai esate laimingais, nes turite saldžias iliuzijas užsiėmimui. Bet upas, manau, turi ateiti kiekvienam tolydiniam teatrų lankytojui. Jis kuomet nors turi patirti, kad nudavimas yra greičiaus moters, o ne vyro darbas, kad nudavimo menas tiktai tinka moterei, o ne vyrui; kad, nors vyrai gali rašyti žaisles (sekdami Vilimo Šekspyro pavyzdį, pas kurį nieko nuduodamo nebuvo), ir tverti jas (kaip Irvingas darė) ir statyti gražius, pelningus jų rodymui teatrus, bet geriausiais aktoriais yra, visuomet buvo ir visuomet bus — moters. Išmaningi vedėjai žino šitą iš prijautimo. Vadinas, jie negali išaiškinti to, nors jie tikrai žino, kad teip yra. Geriausiai apmokamos žvaigždės yra moters. Daugiausiai žadą sceniškiejie patraukimai yra moteriški. Klausk byvieno "spekulianto", kurią jis geriau malonėtų imti: vyrišką ar moterišką žvaigždę, ir jis begalvojimo pasirinks antrąją.

Aš manau galėsiąs išaiškinti tą šičia. Bet aš čia apdrutinsiu savo patėmijimus buitim, kad jokis aktorius vyras niekuomet nesusilygino, ar priėjo arti prie Saros Bernhardt didumo ir tapatybės. Galite iškrėsti visą istoriją, užrašusią daugelį garsių aktorių (niekas to neužgins), bet niekuomet nebuvo vyriško Bernhardto ir vargiai jis kuomet bus. Teip pat p. Siddons'ės vardas (aš visuomet skaitau sau dideliu nepasisekimu nematęs jos šiame gyvenime, nors galiu ją matyti aname) stovi kaip pati tikroji nudavimo meno tikrybė. Tą patį galima pasakyti apie Rachel, teipgi mirusią. Bet nėra reikalo eiti kitan svietan dideliu vardų ieškoti. Męs turime Eleonorą Dusę, su kuria jokis vyriškas lošėjas negali susilyginti; turime p. Leslie Carter, kurios gabumas buvo išvystytas Belasko' — mokytojo žinojusio tiek, kad niekad nemokyti vyrų. Męs pažystame gudrią, išmintingą, laimėjančią moteriškaitę žinomą kaipo Minnie Maddern Fiske ir daugelį kitų, neturinčių vyriškų lygvardžių.

Neišmintinga butų atmetus tą, kad puiki vėlionio Henriko Irvingo karjera buvo galima gal dėl jo susidraugavimo su kitkart kerėjančia Leonora Terry. Irvingas buvo didelis tverėjas, jis turėjo gerą teatrams gabumą, bet kaipo aktorius labai tankiai buvo paliekamas šalty. Tai Leonorą Terry ką męs mylime Irvingo veikaluose. Tai josios Beatricė, josios Alivija, ką męs ėjome žiurėti. Ji tvoskė šviesą aplink Irvingo lošimą; tai buvo dramatiškasis menas, ką skanino ir davė buvimui priežastį Irvingo milžiniškiems ir nepereinamiems veikalams.

Londone, kur aktorius yra akto riumi vedėju ir stato tik žaisles, kurios, jis mano, duos vyrui progą, šita aplinkybė ypatingai yra pastebiama. Šv. Jokubo Teatre kur p. Jurgis Alexander Pinero'jo vaidena "Jo namai tvarkoje", panelė Irena Vanbrugh apturi liaurus. Tokios moters kaip Lena Ashwell, Violet Vanbrugh, Evelyn Millard ir kitos, ką kuone visuomet palajko vyriškąsias žvaigždes, patikrina mano tvirtinimą. Tai moteris, ką yra aktoriumi; tai moteris, ką padaro vyrišką žvaigždę galima ir kenčiama. Kad daugelis aktorių žino šitą, ir bijoši to ir keikia tą, matyt tas pažiurėjus į musų pačių vyriškąsias žvaigždes ir sulyginus surašą sunkių moterų buvančių jiems geriausiomis moterimis. Aktorius žino, kad talentuota moteris visiškai jį nugramzdįs. Musų šios dienos žvaigždė atsargiai pasirenka moterį, kuri neužkenktų jo vardui. Nereikalaujame jį butinai kaltinti tame. Tai yra grynai verteivystės reikalas. Pamanykime sumaningą aktorę paimtą į pagelbą Hackettams ir Favershamams šios dienos!

Gal čia kas atsistos ir sukirs mane vardais aktorių, kurie abelnai yra skaitomi dideliais. Taš manęs nė kiek nelies. Aš netoką mulkis ar nukrypęs tiek, kad užginti, jog męs turime gerus aktorius ir galime turėti juos toliaus (aš nežinau, kur jie yra dabar; gal laukia atsigimimo), bet aš sakau, lai jie butų puikiausiais, jie butų puikesniais, jei jie butų moterimis. Vaidenimas yra įgimtas moterims. Filozofas Vokietijoje (jis pasidarė galą) pasakė, kad kuone pas kiekvieną moterį yra priemaiša vyriško ir kuone pas kiekvieną vyrą priemaiša moteriško ir kad proporcija to nėra vienokia. Prie šito aš pridursiu, kad juo mažesnė yra priemaiša vyro pas moterį, juo geresnė aktorė ji bus; ir juo didesnė priemaiša moters pas vyrą, juo geresnis iš jo aktorius bus.

Moters karjiera ant žėmės buvo ilga eile nudavimų. Pamanykime ką moteris turėjo perleisti iki ji pasiekė savo dabartinį stovį kaipo vyrui lygi. Ji metašimčius buvo šunpalaikiu; ir ji nudavinėjo, pataikavo, gerinos ir vaideno pirma negu jai leista buvo proga kvėpuoti. Perstatykime ją kartą buvusia tik kaipo paprasta vaikų vedžiotoja, paskui pasižiurėkime į jos padėjimą šiądien, kuomet ji su noru pavestų vaikų gimdymą savo virėjai, jei ji galėtų! Aš nenoriu padaryti šitos apšnekos akušeriška, bet visai nėra galimu išvengti motinybės ginče apie moters geresnį pritikimą kaipo aktorės. Dėl vienos ar kitos priežasties didžiausios aktorės kuone visuomet yra moters gimdžiusios vaikus. Motiniškos kančios turi kokį susirišimą — neišaiškinamą gal — su tragišku laipsniu ir dramatiška pajiega. M.Bernhardt, kurio atėjimas negalėjo buti geistinas, turi daug daugiau bendro su jo motinos didumu, negu jis galėjo žinoti. Be abejo Sara patiria šitą, nes argi tai tulas dėkingumas josios aklame nenukrypstamame atsidavime šitam neperdaugiausiai pasigerėjamam sunui? Duse, kurios aistražada ir pajiega teip didelės, kaip didžiausios ant šios dienos scenos, yra motina. Teip pat p. Leslie Carter. Aš nesakau, kad tas yra neatmainoma taisykle, tik aš pastebiu šitą, kaipo ką tokio daugiau negu supuolančio. Yra didelės aktorės, kurios neturėjo vaikų, bet aš tvirtai tikiu, kad moteris, kuri pažino motinystę, dideliai pakėlė savo įgimtas ir omiškas dramatiškas pajiegas.

Marės Anderson šaltumas buvo išmetinėjamu. Meili moteris ir kerėjanti aktorė, bet vis turi savo dažė spragas, kurių net jos karščiausiejie gerbėjai negali užlyginti. Gal šiądien, jei ji sugryžtų ant scenos, męs matytume kitaip. Grožis, įveikęs patogumas ir "pabodimas" Julijos Marlowe yra neužginčijama. Ji yra viena iš musų daugiausiai glamonėjamų ir užpelningai glamonėjamų aktorių, bet savo pasisekimų skaičiui ji niekuomet nepridėjo nė laipsnio, nė tragiškumo. Truksta motiniškumo gaidos — to neaiškaus, ne apsakomo ko-tai, ką moteris parodo, išpildžius savo gyvenimo pasiuntinybę. Nes, galų-gale, tai jos gyvenimo pasiuntinybė — ar ne? — nežiurint į visų plepalų ir moteriškų teisių besuomonybę, kurios skambina mums į ausis diena į dieną šaltomis, metališkomis ne motinomis.

Jokis vyriškis aktorius nesutiks su šitais pasergėjimais. Tas tikr teisybė, bet ir nebutinai apgailėtin Jokis vyras dar nebuvo moti ir todėl jis priešinsis tam, ką ji skaito nušluojančiais tvirtinimais. Aš stengiausi nebuti šluojančiu. Aš palikau spragas visokiems išėmimams, nors jos, aš tikiu, tik patvirtina taisyklę. Ant galo, kam vyras turėtų buti lygus moterei vaidenimo mene? Jis neužginčijamai laimėjo gyvenimo tikrybėse — net kuomet tos tikrybės tarytum buvo po teisybei moteriškomis? Geriausias vyrėjas geriausios viryklos visuomet yra vyras, ir bet vargiai kas sakytų, kad gastronomiją yra vyrišku užsiėmimu. Geriausias moterų drabužių dirbėjas, geriausias kirpikas ir pritaikytojas yra vyras. Tas buvo teip ilgai laikoma nuosavu moters skraitu, kad ji teisingai gali jausti pavydumą tokiam stoviui. Bet ar ji jaučia? Nė kiek ne. Prakilnas sutvėrimas! Ji eina pas vyrišką rubsiuvį tyčia ir išsipuošia išeiti ir laimėti. Net siuvama mašina yra vyro išradimu; teip pat rašomoji mašina (turbut jis išrado ją savo apsigynimui, kaipo naminį poilsį).

Vyras turi gyvenimo tikrybes savo garbei ir jokia moteris negali tikėtis prisiartinti prie jo čiukurio. Vyras yra piešėjas ir skulptorius; jis yra novelistas ir žaislių rašėjas; jis yra statytojas ir architektas; jis yra juristas ir žurnalistas. Jis ne aktorius, nors jis apsimeta ir apsimeta juomi. Vaidenimas, jei tai ištikro turi buti menas, yra moters menu. Vaidenimas yra moteriškumu. Apsimetimas, nudavimas, poza, tragedija, komedija ir tragikomedija yra moteris.

Moteris turėjo taikytis prie vyro per tiek daugel metašimčių, sekti jį, monyti jį, pataikauti jam, valdyti jį, "diplomatizuoti su juo, kad jos išsilavinimas vaidenimo mene (jei tai yra menas) likosi pilnas. Ji vargiai tegalėtų buti kitokia negu ji yra. Ji yra gimusi aktore ir ji pasiskyrus sceną kaipo užsilaikymo budą, įeina į savo pačios skraitą. Net tąsyk ji imasi už to nevisai kaip reikia, kol ji neapsiveda ir nepagimdo vaikų ir tokiu budu nepriširuošia prie kovos.

O, moteris yra daug daugiau aktorė negu vyras. Jei kam teko buti ant vaidenimų "mokinių", teip tankiai atsitinkančių New Yorko miestę, tas galėjo patirti žymų sugebumą mergaičių sulyginant su sugebumu vaikyščių. Tankiai, tankiai man norėjosi prašyti tų paklaidintų vaikinų liautis niekus darius ar apversti savo pinigus ant konors tokio, kas jiems duotų geresnį atlyginimą. Mergaitės gi retai buva netinkančiomis. Jos teip gerai tinka tam, kad jos ištikro reikalauja šitų mokyklų tik kaipo budo greitam įgijimui techniško gabumo — kuo tas galėtų buti, aš tikrai nežinau pats. Nepavykimai terp moterų lošėjų yra tik su tomis, kurios nėra pilnai moteriškomis, su tomis kurios truputį "išvaduos". Sykį leidus moterei įsiskverbti į vyro skraitą josios gabumas kaipo lošėjos nėra nieku daugiau už jo gabumą kaipo lošėjo.

Tikra moteris, minkšta nervų silpnybe, negalvojanti ir stuminga bus geriausia aktorė. Joje nėra jokio vyriško patarimo. Vyras vaidena sulyg intelektuališkų, dailiškų ir teoretiškų priežasčių. Moteris vaidena dėlto, kad ji turi; tai jos prigimtis ir ji įgijo ją per amžius kovos.

NAUJI RAŠTAI.

Liuosybės daina solo su choru. Mikas Petrauskas. Išleido Ipolitas Vaitkus. Brockton, Mass.

Daina šita Petraucko komponuota buvo pristatyta konkursan Susiv. Lietuvių Amerikoj ir už ją komponistas gavo dovaną, nes ji rasta dovanos verta.

Lietuviškos dainos, 1 sanšiuvinys. Mišriems balsams sutaisė Mikas Petrauskas. Išleido Ipolitas Vaitkus. Brockton, Mass.

Telpa čia 5 dainos: Lietuvos hymnas; Kaitink šviesi saulutė; Oi motule ma; Jojo bernelis ir Noriu miego.

Kaip apsivesti ir laimingai gyventi? Parašė K. Stkls. Plymouth, Pa. Išleista "Vienybės Lietuvninkų", 1909 m. 30 pusl.

PRANEŠIMAS.

Atkreipiama atidžia gerbiamų vertėjų svetimosios literaturos į tai, jog verčiama lietuvių kalbon Cervantes'o veikalas — *Don Kišot.*

J. S.

P. S. Kiti laikraščiai teiksis tai atkartoti.

EMILE ZOLA

RYMAS

ROMANAS

VERSTA IŠ FRANCUZŲ KALBOS

(Tąsa).

suktybės, apie baisias scenas, pakertančias pačius tikėjimo pamatus; jis taipgi suprato, kad didelę audrą turėjo sukelti atvirai išreikštas džiaugsmas, kad popiežius nustojo svietiškos valdžios ir labiausiai nelaimingas išsireiškimas apie naują religiją.

Staiga dono Vidžilio akys sužibėjo ir jis pasilenkęs prie Pierre'o sušnabdėjo:

— Ištikrųjų čia viską daro jie.

Pierre nesuprato jo.

— Kas — jie?

— Jezuitai!

Sudžiuvęs, pageltęs kunigas su tokiu užsidegimu suriko tą žodį, kuris, matyti, ilgai buvo slepiamas jo sieloje. Ir jis staiga apsidairė aplinkui. Paskui jis vėl pradėjo kalbėti, lyg norėdamas save palengvinti, ir jo žodžiai tekėjo, kaip sriaunus upelis.

— O, tie jezuitai, tie jezuitai! Tamsta manai, kad juos pažysti, ne, tamsta apie juos menkiausio supratimo neturi. Jie vieni tik ir teturi spėką; jie visur ir visame yra. Jei tamsta nebegali suprasti, kas dedasi apie tamstą, — pasakyk, kad tai jie įsikišo į dalyką, ir viską suprasi. Jei atsitinka kokia nelaimė, jei prisieina kentėti, veikti — tai vis jų rankų darbas. Aš nėsu užtikrintas ar šioje minutoje jų nėra čia po lova ir spintoje.... O jezuitai, jezuitai! Jie mane suvargino ir vis dar vargina ir tikrai jie iš mano kuno iščiulps paskutinį kraujo lašą.

Ir jis pradėjo pasakoti savo biografiją. Jis atsiminė jaunybę, kuomet pas jį buvo tokios puikios svajonės; jis turėjo didelį bustą, sveiką protą ir svajojo apie gerą ateitį. Dabar jis tikrai jau butų pralotas ir galėtų laukti paaukštinimo. Bet jis neatsargiai išsitarė apie jezuitus ir porą-trejatą kartų veikė prieš jų norus. Nuo to laiko jie viską vertė ant jo galvos, visas nelaimės, kokias tik galima išgalvoti: jo motina ir tėvas mirė, jo išdžius išbėgo, sugrobęs su savim jo visą turtą, visos geros vietos slydo iš jo rankų, baisiausi nemalonumai persekiojo jį. Šiek-tiek jis atsigavo tik tuomet, kaip kardinolas Bokkanera paėmė jį pas save.

— Čia aš nors pasislėpti galiu nuo jų. Jie nekenčia jo šventenybės, kuris niekuomet nenorėjo dalyvauti jų intrigose, bet ligšiol jie neišdrįso užsipulti ant jo.... o aš neklystu: jie kuomet nors nužudys mane.... Rasi jie kuomet sužinos apie musų kalbą ir tuomet aš brangiai turėsiu atmokėti.... Jie sugrobė laimę, jie viską iš manęs atėmė!....

Pierre'ui pašidarė sunku ir jis, norėdamas suraminti doną Vidžilio, juokais pasakė:

— Klausyk, ką tamsta kalbi? Juk turbut ne jezuitai užleido ant tamstos drugį?

— Žinoma — jie, ne kitas kas! — piktai atsakė donas Vidžilio. — Aš gavau tą drugį ant Tibro kranto: nuėjau ten išsiverkti, kuomet mane, ačiu jiems, išginė iš mažos bažnytėlės, prie kurios tarnavau.

Ir Pierre priminė nepaprastą jezuitų istoriją. Jei šv. Franciškus skelbė mylėti kenčiančius ir nužemintus, jei šv. Daminykas — buvo dogmos apgynėju, tai Ignotas Lojola. jezuitų ordeno įkurėjas, norėjo, kad katalikybė valdytų visą žmogų — jo kuną ir sielą, jo protą ir geismus. Jis mokino, — jei žmonės nenori eiti į bažnyčią, tai bažnyčia turi eiti prie žmonių; jis sakė, kad su tikėjimu galima daryti visokias tarybas, kad jis turi buti pritaikomas prie papročių ir net žmonių paklydimų; jezuitai nuolankus, meilus ir viską prisirengę išnaudoti bažnyčios pakėlimui ir išgarbinimui. Jų šauksmas — visi įrankiai yra geri pasiekimui tikslo, jei tik to reikalauja katalikų bažnyčios reikalai. Jezuitai staiga baisiai prasiplatino, įgavo didžiausius turtus; jie visur įlindo, viską paėmė į savo rankas; kurė savo mokyklas, nes gerai suprato, kad nuo jaunimo viskas priguli. Bet kaip tik jie įsivyravo, prieš juos pradėjo kilti balsai protesto, žmonės visur jų nekenčia, visur nurodomi viešai jų biaurųs darbai, juos pradeda vyti iš vienos šalies į kitą, bet jezuitai visgi nesiliauja, varo savo darbą ir tikisi, kad ateitis visgi prigulės jiems. Paviršutiniškai išrodo, kad jie Ryme nebeturi jokios įtekmės, bet ištikrųjų jie valdo ir popiežių ir visą bažnyčią.

Staiga Pierre paklausė:

— Vadinas, monsinjoras Nani ir jezuitas?

Donas Vidžilio piktai numojo ranka.

— O! jis perdaug gudrus, perdaug apsukrus, kad atvirai prisidėti prie jų! Taip, jis jezuitas kunu ir siela — ir dar koks jezuitas! Jis visur įlenda, viską žino, su visais meilus! O, jis galingas, tai ne koks paprastas jezuitas! Jis visiems duoda paliepimus, — aš gerai žinau. Per kardinolo Bokkanera rankas neperėjo nė vienas dalykas, ant kurio nesimatytų jo įtekmės — jis nukreipia dalyką ar vienon ar kiton pusėn, prisilaikydamas savo plianų, kuriuos jis tik vienas težino.

Ir drugio krečiamas, jis papasakojo, kaip monsinjoras Nani ėmė rupintis Benedettos procesu. Jis pats pagelbėjo persiskirti Benedetai su Prada, patarė donai Serafinai paimti ją pas save; po to jis visai nuo to dalyko atšalo, dabar jis vėl stropiai ėmėsi už proceso, ar tik čia nėra kokių paslapčių, ar tik nenori pakišti kojos kardinolui Bokkanera.

— Aš manau, kad taip, — pasakė donas Vidžilio, — tuomi labiau, kad sužinojau šiądien vakare, jog popiežius nesveikas. Su seneliu, kuriam jau greitai pasibaigs aštuoniosdešimts keturi metai, kas minuta gali atsitikti katastrofa; užtenka popiežiui gauti menkas slogas, ir kardinolas tuojau sujunda, pradeda kovą.... Na, o jezuitai visuomet buvo prieš kardinolo Bokanera kandidaturą. Iš tikrųjų jie turėtų buti už jį, nes jis yra didžiausis valdžios svietiškos priešas; bet jie bijo pasodinti jį ant sosto, nes laiko jį už žmogų, kuris nemoka nusilenkti, o tas dabartiniuose laikuose visai nenaudinga katalikų bažnyčiai.... Ir aš nė kiek nesistebėčiau, jei jie pasistengtų sukompromituoti jį ir visai prašalinti nuo kandidaturos, neatsižvelgiant į jokias priemones.

— Bet aš, aš prie ko? — sušuko Pierre. — Kodėl Nani taip interesuojasi manim? Kokius jis santikius turi su mano persekiojamąja knyga?

Donas Vidžilio mostelėjo ranka.

— Argi jo siekiai žinomi kam-nors? Aš žinau, kad jis sužinojo apie tą persekiojimą tiktai, kaip skundas vyskupų Tabri, Puatje ir Evne buvo jau tėvo Dandželiso rankose; aš taipgi žinau, kad jis norėjo užslopinti tą procesą, matyti, suprazdamas jo netaktiškumą ir nereikalingumą. Bet visas dalykas jau buvo atiduotas į kongregaciją ir jo sulaikyti jokiu budu nebuvo galima. Tuomet Nani paprašė Benedettos, kad ji parašytų ponui Delašu, kuris prikalbintų tamstą atvažiuoti Ryman apginti savo knygą.

— Ir tamsta tame esi persitikrinęs?

— Žinoma. Jis apie tamstą žino visas smulkmenas, jis tamstos knygą labai gerai perkratė....

— Tamsta manai, kad jis prisilaiko mano nuomonių, kad jis neveidmainiauja ir kad jis nori apginti pats save, gindamas manė.

— O ne, visai ne. Jis nekenčia tamstos idėjų, tamstos paties, ir tamstos knygos! Reikia pažinti tą žmogų, reikia žinoti, kaip jis nekenčia suvargusių ir kaip jis myli — galybę ir viešpatavimą! Lourdes rasi jis tamstai dar ir atleistų, nors jis visgi yra geras įrankis įgauti valdžią. Bet niekuomet jis tamstai nedovanos, kad tamsta užsistoji už nuskriaustuosius, kad tamsta esi priešininkas popiežiaus svietiškos valdžios.

— Kame dalykas, kame dalykas? — sušuko Pierre. — Tai kamgi mane privertė čia atvažiuoti? Kam jis mane čia laiko jau trečias mėnuo, darydamas kliutis ant kiekvieno žingsnio, — erzino mane ir vargina, kam jis tą daro, juk kongregacijai visai lengva užginti mano knygą? Tiesa, tas neapsieitų be skandalo, aš nenusileisčiau, balsiai kalbėčiau už savo idėjas, nežiurint į jokius nuteisimus.

— Taip, to tai jis rasi ir nenori. Jis žino, kad tamsta esi žmogus labai gabus ir labai persiėmęs savo idėjomis, o jis net, kartą man jau sakė, kad atvirai kovoti negalima su gabiais ir karštais žmonėmis.

Pierre nebeklausė dono Vidžilio žodžių ir vaikščiojo iš vieno galo kambario į kitą.

— Aš noriu tęsti kovą, bet aš noriu žinoti su kokiais žmonėmis prisieina man turėti reikalus. Meldžiu, papasakok man apie kiekvieną asmenį, kuris yra prikergtas prie mano dalyko? Visi jezuitai, taip jezuitai! Prileidžiu tą — tamsta rasi ir turi teisybę. Bet juk ir tarp jezuitų yra koks skirtumas.... Na, nors ir tas Fornaro.

— Monsinjoras Fornaro? Jis linksta, kur vėjas pučia; šiądien jis toks, rytoj — kitoks. Jis jezuitas, jezuitas. Jis miega ir sapnuoja, kaip pasidaryti kardinolu, ir jei jis juo paliks, tai užsinorės ir popiežiu buti. Visi jie kandidatai į popiežius, dar nuo seminarijos pradedant!

— O kardinolas Sangvinetti?

— Jezuitas, jezuitas!.... Tiesa, jis buvo pasiliovęs buti jezuitu, bet dabar vėl, tikrai, jezuitas. Sangvinetti pataikavo visoms valdžioms. Jis kelis kartus buvo susivaidijęs su Leonu XIII, bet dabar susitaikė ir gyvena Vatikane, viską atidingai sergėdamas. Ištikrųjų jis turi tik vieną mierį — gauti tiarą ir tas pas jį jau perdaug išsimuša į viršų ir mažina jo šansus. Bet kolai kova eina tiktai tarp jo ir kardinolo Bokkanera. Štai kodėl jis prisidėjo vėl prie jezuitų. O, jis labai apsukrus. Jis ir į Fraskati dabar išvažiavo, tikrai, turėdamas kokius-nors slaptus sumanymus, nes popiežius serga.

— Na, gerai. O pats popiežius Leonas XIII?

Donas Vidžilio tylėjo kelias sekundas.

— Leonas XIII? Taip, jis jezuitas, jezuitas? Perkratyk gerai jo politiką, ten aiškiausiai matysi jo jezuitizmą. Jis nejučiomis yra pakliuvęs po jezuitų įtekme; visos ypatos stovinčios arti jo yra jezuitai. Sakau, kad jezuitai Ryme viską sugrobė į savo rankas, pradedant nuo mažiausio valdininko ir baigiant jo šventenybe!

Ir kokį vardą tik netarė Pierre jis vis, lyg manijakas, tvirtino: "jezuitas, jezuitas!" Klausant jo, išrodė, kad kitkuo ir negalima buti, nes katalikų bažnyčia turi daryti įvairius kompromisus su dabartine visuomene.

— O tas Paparelli — jezuitas, jezuitas! — tęsė Vidžilio, suvaldęs balsą, — mažas jezuitas, bet baisus, tai atkarus šnipas ir suokalbininkas. Aš esu persitikrinęs, — jį čia įkiso, kad jis prižiurėtų jo šventenybę kardinolą Bokkanera ir reikia matyti, kaip vikriai ir gudriai jis pildo savo pasiuntinybę. Jis čia pasidarė pilnu šeimininku ir prie jo teprileidžia tą, kas jam patinka, su juo jis elgiasi, kaip

su daiktu, turi įtekmę į jo veiksmus, žodžius. Tas menkas abatas, kuris turėtų sėdėti prie kardinolo kojų, viešpatauja ant jo, veda jį visur, kur tik nori.... Jezuitas, jezuitas! Saugokis jo. Tėmyk, ar nepasislėpė už durų, spintoje, po lova. Užtikrinu tamstą, jie tamstą suės, kaip suėdė mane.

Staiga Pierre apsistojo prieš kunigą. Jo kojos linko nuo pykčio. Kodėl? juk gali taip buti, kaip pasakoja šis žmogus.

— Duok man tamsta kokią patarmę! — sušuko jis. — Aš todėl tamstą paprašiau už eiti pas mane, kad šį-tą pasiklausti....

Jis vėl greitai ėmė bėgioti po kambarį.

— Ne, nieko nereikia, — užtenka, aš geriau išvažiuosiu. Jau toji mintis man buvo atėjusi galvon. Aš važiuosiu į Paryžių ir ten viską papasakosiu, ką mačiau Ryme. Aš nepasiduosiu, nenusilenksiu; aš apsiginsiu savo knygą nauja knyga ir toji knyga privers dar balsiau kalbėti apie save!....

Tokia karšta kalba pergazdino doną Vidžilio. Jame atsibudo Italijos kunigas su savo siauru tikėjimu, bijantis naujų idėjų:

— Nutilk tamsta, nutilk, neblevyzgok.... Tamsta dar kartą turi pasistengti pamatyti jo šventenybę.... Jis vienas visagalis, viskas nuo jo priguli. Tamsta dar kartą pakalbėk su monsinjoru Nani, jis tik vienas tamstai gali atidaryti Vatikano duris.

— Kaip! — sušuko Pierre suerzintas, — aš išėjau iš monsinjoro Nani, kad vėl pas jį grįžti. Juk tai pasitičojimas iš manęs.

Pasidarė tylu. Donas Vidžilio atsistojo ir atsisveikindamas pridurė:

— Ne, ne, meldžiu manęs nelydėti, palik lempą šiame kambaryje. Aš visgi sakau, kad tamsta atsiduotum į Nani rankas.... O dabar meldžiu prižadėti, kad apie šiądieninę musų kalbą niekas nieko nežinos.

Jis tyliai atidarė duris, apsidairė į visas puses ir niekam negirdint įšliaužė į savo kambarį.

Po to Pierre kelias dienas vaikštinėjo pas kardinolus, rupinosi apie savo dalyką, matėsi su įvairiomis ypatomis, bet nieko negalėjo sužinoti. Sykį, kuomet jis suvargintas, sugrįžo namo, koridoriuje susitiko doną Vidžilio ir vėl prakalbino jį, norėdamas gauti kokią nors patarmę. Bet pastarasis numojo ranka ir, pasilenkęs prie ausies, sušnabždėjo:

— Ar matei monsinjorą Nani? Ne.... Na, tai eik pas jį, eik pas jį. Nieko kito nepasilieka daryti.

Pierre turėjo sutikti. Tikrai dalyką varyti iki galui, sunaudoti visus įrankius.

Ant rytojaus Pierre nukeliavo pas monsinjorą Nanį. Pastarasis jį sutiko ir, ištiesęs abi ranki, sušuko:

— Kaip gerai padarei, mano sunau, kad aplankai mane. Meldžiu sėsti, kalbėsime, kaip draugai.

Ir nelaukdamas Pierre'o, jis prašneko:

— Kaip stovi dalykas? Papasakok man viską, ką padarei.

Pierre papasakojo viską. Monsinjoras Nani, klausydamas to ilgo pasakojimo, tolydžio kartojo:

— Puiku! Tas gerai! Tamstos dalykas nusiseks! Puiku!

Staiga jis paklausė Pierre'o:

— Bet, mano brangus tamsta, man nieko nepasakei apie jo šventenybę kardinolą Sangvinetti?

— Aš jo dar nemačiau, jis dabar gyvena Fraskati.

— O, tamsta butinai turi jį pamatyti, butinai! Juk jis yra Indekso kongregacijos prefektas. Mes galime pradėti veikti tik tuomet, kuomet tamsta pasimatysi su juo. Keliauk, mano brangus, į Fraskati, keliauk.

Pierre turėjo su tuo sutikti ir jis pasakė:

— Aš keliausiu, monsinjore.

XI.

Nors Pierre žinojo, kad pas kardinolą Sangvinetti negalima eiti anksčiau vienuoliktos valandos, bet jis iš Rymo išvažiavo rytmetiniu traukiniu; Fraskati ant stoties išlipo devintoje valandoje ir nuėjo vaikščioti po puikias Fraskati apielinkes. Kuomet jis sugrįžo, prie stoties pamatė puikią karietą ir užgirdo balsą, kuris jį šaukė.

— Kaip, ponas abatas Froman! Tamsta čia vaikščioji taip anksti.

Iš karietos išlipo grafas Prada, pasisveikino su kunigu ir, drauge su juo eidamas, prakalbėjo:

— Taip, aš retai naudojuos gelžkeliu. Geriau man tinka važiuoti savo arkliais. Tamsta žinai, kad aš turiu reikalus, užimtas statymu, — reikalai, ant nelaimės, ne kaip sekasi. Ir štai, nežiurint į vėlų rudenį, aš turiu čia tankiai apsilankyti.

Pierre, kuriam nelabai buvo maloni Prada draugija, — nes jis nekentė visų vertelgų, — meiliai paklausė grafo apie jo tėvą, seną Orlando.

— O, išskiriant kojas, jis visas sveikas, jis pragyvens šimtą metų! Ak! tas vargšas tėvas, aš bučiau buvęs taip laimingas, jei jis butų šią vasarą apsigyvenęs viename tų namelių! Bet jis nesutinka, jis nenori persiskirti su Rymu, lyg bijo, kad iš jo neatimtų to miesto.

Jis gražiai prasijuokė ir paskui pridurė:

— Jis dar man vakar apie tamstą kalbėjo, ponas abate. Jis stebisi, kad tamsta pas jį dar neužėjai.

Ir jie ėjo toliau. Kuomet Prada sužinojo, kad kunigas atvažiavo pas kardinolą Sangvinetti, jis vėl prasijuokė.

— Taip, jis čia nuo to laiko, kaip susirgo popiežius. O, tamsta rasi jį labai nerimaujančiu.

(Toliau bus).

Petras Kropotkinas

ANARCHISTŲ DORA

(Užbaiga).

Kovoti, žiurėti pavojui akysna, šokti į vandenį, idant išgelbėti netik žmogišką esybę, bet net katę; misti sausa duona, idant padaryti galą neteisybėms, kurios mus purto; jaustis sanlydume su tokiais, kurie yra verti mylėjimo; jausti save mylimais jų, tas silpnam filozofui gal reiškia išsižadėjimą savęs. Bet vyrui ar moteriai, pilniems energijos, jiegos, tvirtumo ir jaunybės tas yra besužinum gyvenimo džiaugsmu. Ar tas egoizmas? Ar tas altruizmas?....

Paprastai dorybininkai, sutvėrusiejie savo sistemas ant manomosios priešpryšybės altruistiško ir egoistiško pajautimo, klysta. Jei šita priešpryšybė butų tikra, jei reikalai pavienio žmogaus tikrai butų priešingi reikalams draugijos, tai žmonių veislė niekuomet nebutų gimusi; jokia gyvulių veislė nebutų galėjusi pasiekti dabartinį stovį savo išsivystymo. Jei nebutų dideliu smagumu visoms skruzdėms dirbti labui bendrijos, tai bendrija niekuomet nebutų galėjusi buti ir skruzdė nebutų tuo, kuo ji yra — augščiausiai išsivysčiusiu tvariniu terpu vabzdžių, tvariniu, kurio smegenys, su vargu galimos įžiurėti per padidinamąjį stiklą, yra beveik tiek pat jiegios, kaip ir vidutinės smegenys žmogaus. Jei paukščiai neturėtų neišpasakomo smagumo savo kelionėse rupintis auginimu savo vaikų, neitų iš vieno ginti savo bendrijų nuo plėšrųjų paukščių, tai paukštis niekuomet nebutų pasiekęs stovį išsivystymo, kokį jis pasiekė. Vietoje pirmyneigos paukštis butų nužengęs atgal.

Šiteipos kuomet Spenceris žiuri priekin į laikus, kuomet gerovė pavienio nario bus panerta į gerovę veislės, tai jis užmiršta vieną mažą daiktą, kad jei juodvi nebutų buvę per visus amžius panašiomis, tai išsivystymas, net gyvulių karalijoje, niekuomet nebutų galėjęs išsidirbti.

Visuomet buvo ir visuomet yra gyvunų karalijoje ir net žmonių veislėje didelė daugybė pavienių esybių, kurios nesupranta to, jog gerovė pavienio nario ir veislės iš tiesų yra tolygi. Jie nesupranta to, bet vesti įtemptą gyvenimą yra mieriu kiekvieno pavienio nario, didžiausias įtempimas gyvenimo yra randama didžiausiame draugijiškume, pilniausiame sutapatinime savęs su kitais. Visuose laikuose buvo žmonės apryboto proto; visuose laikuose buvo neišmanėliai. Bet niekuomet, jokioje gadynėje, istoriškoje, ar net geologiškoje nebuvo pavienio reikalai priešingi reikalams draugijos. Visuomet jie buvo tolygus ir tie, kurie geriausiai suprato šitą, visuomet džiaugėsi pilniausiu gyvenimu.

Todėl skirtumas terp egoizmo ir altruizmo musų akyse yra besuomonišku. Šitai dėlko męs nieko nesakėme apie nusileidimus, kurius, anot utilitarijonų, žmogus visuomet daro terp savo egoistiškų ir altruistiškų pajautimų. Toki nusileidimai negali turėti vietos pas žmogų žinantį savo paties protą. Kas ištikro įvyksta dabartiniame stovyje gyvenimo, jei męs stengiamėsi gyventi sutikmėje su musų principais lygybės, tai tas, kad ant kiekvieno žingsnio męs jaučiame juos begėdijant.

Kaip neprastas butų musų maistas ar guolis, męs visgi esame Rothschildais sulyginus su tuo, kuris miega ant tiltų ir tankiai neturi kąsnio saušos duonos. Kaip ne mažas butų laipsnis, kuriuomi mes atsiduodame protiškam ir meniškam smagumui, tai visgi męs esame Rothschildais, sulyginus su miljonais tų, kurie pareina nam atbukinti sunkum darbu kurie negali gerėtis daila ar mokslu ir kurie numirs niekuomet nepažinę šitų augštesnių smagumų.

Męs jaučiame, kad męs neišvedėme principų lygybės iki galui. Bet męs nedarysime nusileidimų šitoms sanlygoms. Męs sukylame prieš jas; jos spaudžia mus sunkiai. Jos padaro mus revoliucijonieriais. Męs nevaizduojame tuo, kas sukelia musų jausmus. Męs atmetame kiekvieną nusileidimą, net kiekvieną tuotarpinę sandorą ir męs pasižadėję kovoti mirtinai su tokiomis sanlygomis.

Šitame negali buti nusileidimų; žmogus kuris yra persitikrinęs, neis gulti apsiraminęs kad viskas pats persikeis.

Dabar męs priėjome galą savo rašinio. Sakėme, kad yra gadynės, kuriose doriškas supratimas atsimaino visai. Žmogus pamato kad tas, ką jis laikė dorybe yra didžiausia nedorybe. Tuluose atsitikimuose tas yra papročiu, gerbiamu padavimu, kas iš pat pamato yra nedoru; kituose atsitikimuose męs randame doros taisliu sutvertą gerovei vieno luomo. Męs metame juos šalin ir keliame riksmą "Šalin su dora!" Stojasi priederme veikti "nedorai".

Pasitikime tokias gadynes, nes jos yra gadynėmis kritikavimo, jos yra neklaidingu ženklu to, kad mąstis veikia draugijoje. Aukštesnė dora prasidėjo išsidirbti.

Kuo šita dora bus, kurią męs bandėme apibrėžti, imdami sau už pamatą tardymą žmogaus ir gyvulio?

Męs matėme tulą dorybę, kuri net šiądien žiedžiasi suopročiuose minių ir galvotojų. Šita dorybė neleis jokių prisakymų. Ji atsisakis sykį, ant visados žiesti pavienius sulyg abstraktiško suopročio, kaipo ir atsisakis kaneveikti juos su tikėjimu, įstatymu ar valdžia. Ji paliks pavieniam žmogui pilną ir tobulą laisvę. Tai bus tik prastas užrašas buičių, mokslas. Ir šitas mokslas pasakis žmogui: "Jei tu nesijauti pajiegos savyje, jei tavo energijos užtenka tik palaikymui bevarsės, monotoniškos gyvybės, be stiprių įspudžių, be gilių džiaugsmų, bet teipgi be didelių susikrimtimų, tąsyk laikykis prastų principų teisingos lygybės. Prietikiuose lygybės gal atrasi didžiausią galimą laimę savo silpnoms energijoms.

Bet jei jauti savyje stiprumą jaunikaičio, jei nori gyventi, jei nori gerėtis tobulu, pilnu ir tekančiu per kraštus gyvenimu, vadinas, pažinti augščiausią smagumą, kurio gyvuojanti esybė gali geisti — tai buk stiprus, buk didelis, buk jiegus visame, ką dirbi.

Parodyk gyvybę aplink save. Atsimink, kad jei tu prigaudinėji, meluoji, klastas darai, apgaudinėji, tai tuomi žemini save, mažini save, išpažysti savo silpnybę iš kalno, loši rolę vergo haremoje, kuris jaučia save žemesniu už savo poną. Daryk tą, jei tau tas patinka, bet žinok iš kalno, jog žmonės laikis tave žemu, niekingu ir silpnu ir elgsis su tavim kaipo su tokiu. Nematydami ženklo tavo tvirtybės jie elgsis su tavim kaipo su vertu pasigailėjimo — ir tiktai pasigailėjimo. Nekaltink žmonių jei savo dėka suparaližiuosi savo energijas. Buk stiprus, antra vertus, ir sykį pamatęs neteisybę ir pažinęs ją tokia — nelygybę gyvenime, arba kančią užduodamą kito — sukilk prieš nelygybę, melą ar beteisumą.

Kovok! Kovoti reiškia gyventi ir juo smarkesnė kova, juo įtempteснis gyvenimas. Tąsyk tu gyvensi, ir gyvensi tikrai ir kelios valandos tokio gyvenimo bus vertos metų praleistų rusėjime plynėj ištvirkimo.

Kovok! Idant visi galėtų gyventi šituo gausiu, bėgančiu per kraštus gyvenimu ir buk tikras, kad šitoje kovoje atrasi džiaugsmą didesnį, negu kas kitas gali duoti.

Tai yra viskas, ką mokslas doros gali pasakyti; tavo kaleina yra pasirinkti.

Ko mums reikia pirmiausiai?

Paskaita, skaityta J. Laukio Sus. Kuop. Soc. Sąjun. Am. susirinkime, Chicagoje, Ill, 21 d, kovo, 1909 m.

Gerbiami klausytojai ir klausytojos: Visų pirmiausia aš noriu pasakyti, kad aš atėjau čia ne bartis ar piktumus varinėti, tik su jumis susiprasti.. Todėl, ką čia pasakysiu, bus viskas grynu mano persitikrinimu. Ar tas bus gryna teisybė, tai tą parodis kritika. Jei mano pažvalgos yra klaidingos, jei mano išvedžiojimai bus neteisingi, parodykite man tą, aš nė bėgsiu nuo jųs, kaip bailys, nė su kumščia, ar tam panašiai bandysiu jus įtikinti į mano klaidingas pažvalgas, bet atvirai pasakysiu: Teip, broliai, aš klydau, bet nenoriu klysti daugiau! Tetet jums mano ranka, aš esmu su jumis.

Bet jei aš parodysiu jums jusų pačių klaidas, tai aš reikalausiu nuo jusų to paties: idant jųs, kurie klystate, pirma prisipažintumėte prie savo suklydimo, paskui paduotumėte man savo rankas ir visi drauge eitume prie vieno mums visiems abelno tikslo: panaikinimo priespaudos, išblaškymo proto tamsybės ir įvykinimo žmonijoje augštesnių idėalų: meilės, brolybės.

Nors męs, kaipo asmenys nereikalaujame nieko vienas nuo kito ir visus savo kuno reikalus aprupiname patys — neprašome kitų, nė pavalgyti už mus, nė išsimiegoti ir tt., bet kaipo dalys didesniojo viso, kaipo dalys žmonijos, męs daug ko turime reikalauti vienas nuo kito.

Pirmiausiai, męs turime tiesą reikalauti, idant išsivystymas musų gyvenimo nebutų tramdomas kitų tokių pat žmogystų, kaip męs patys, vadinas, idant mųs niekas neskaustų, idant be musų pačių sutikimo niekas neišnaudotų jiegų musų valios, proto, ar raumenų; toliaus, idant kekvienas, reikalaujant sustiprinimo savo gyvastinių jiegų, jį gautų pas savo bendrabrolius. Draugijoje gyvenant negana kito neskriausti; užtenka jo nesušelpti, kuomet jis to reikalauja, idant draugijai nusidėti. Draugija tik ir yra tam, idant joje vienas kitą šelptų, reikalui parėjus. Kas to nedaro, tas draugiją skriaudžia, pasinaudodamas josios patogybėmis, be atlyginimo jai už jas.

Bet gal kas pasakis, kad pas jį tiek savo jiegų yra, jog jis be draugijos visai gali apsieiti. Argi ištikro teip? Bet kaip svietas svietu stovi, dar tokio žmogaus nebuvo. Gaima yra žmogui iš draugijos pasitraukti ir teip-teip aprupinti savo reikalus be jos padėjimo, bet negalima jam buti be jos laimingu ir net trumpai valandai užmiršti, jog jis yra vienas iš tų žmonių, prieš kuriuos galima pasididžiuoti savo gerais darbais; nuo kurių gaima išgirsti jų pagyrimą arba papeikimą. Paimkime pavyzdžiui šventuosius vidurinių mėnašimčių; jie pasipiktinę nedorumu savo bendralaikių pametini juos ėjo į miškus ir ten — nanote užmiršo juos? Ne. Jie visą savo gyvenimą meldėsi už jųjų nuodėmes. Azijos šviesuoliai, suradimui teisybės pasitraukę iš žmonių tarpo ir visą savo gyvenimą praleidę vieni šalčiuose kalnų augštumų, suradę teisybę, skubina jąja pasidalinti su tais pačiais žmonėmis, kuriuos jie apleido ir paskui savo protu kur kas toliaus prasinešė už juos.

Mokslininkai, išradėjai, dailininkai kiekvienas dirba ant savo lauko, tankiausiai atsiskyrę nuo kitų, tik tuo tikslu, idant paskui savo darbais pasidalinti su visa draugija. Vadinkite tą troškimu garbės, ar kuo norite, bet tas teip yra. Dar nebuvo lygšiol su sveiku protu žmogaus, kuris butų turėjęs smagumą savo pasiektą žinią, mokslą, ar meną paslėpti nuo kitų, arba ją suradęs sunaikinti. Ištikro, nėra grynai jokio noro ką nors naujo išradinėti ar tverti, nemanant tuom pasidalinti su kitais. Aš ve savo šitų kelių minčių visai nebučiau randkiojęs, jei nebučiau tikėjęs jomis pasidalinti su kitu kuo nors. Tasai kitas, su kuriuo aš dalinuosi, yra teip butinas mano gyvenimui, kaip ir aš pats. Draugija ne mažiau yra butu žmogaus už jo paties kuną ir jis lygiai teip pat negali gyventi be draugijos, kaip ir be kuno. Pasakysiu net daugiau kaip tiek: ir savo kuną, ir savo draugiją žmogus sutveria pats. Ką jis duoda kunui pavidale maisto, tą jis apturi sau: sveikatą ar ligą. Kokius darbus jis duoda draugijai, tokius nuopelnus jis gauna nuo jos. Jo geri darbai draugijai yra gerais darbais jam pačiam ir, atbulai, jo blogieji darbai draugijai nemažiau kenkia jam pačiam. Žodžiu sakant, gera ar bloga draugija priklauso nuo to, kuomi kiekvienas jos narys savo darbais ją padaro. Aišku tad, kad visokia draugijos liga atsiranda dėlei nevykusių draugijos narių darbų. Šitas butinai įvyksta, kuomet draugijos nariai terp savęs nesusiklauso, kuomet jie bando gyventi su nuoskauda viens kito. Visokia liga, ar ji bus kune, ar draugijoje, visuomet stabdo organizmo gyvumą. Todėl ir čia, užbėgimui jos didžiausia draugijos priederme yra žiurėti, idant nė vienas josios narių nepažintų nuoskaudos, neteisybės.

Bet, kaip istorija mums parodo, draugija šitą savo svarbiausią priedermę tankiai užmiršta. Negana to, kad ji toli gražu nepakakina visų savo narių, bet dar be mielaširdystės persekioja žmones nesutinkančius su josios įpročiais išdirbtomis taisyklėmis. Vienok šitas nevykęs draugijos darbas smerkti mirtimi priešingus jos sudulijusioms taisyklėms savo narius ir save nevisuomet jai pavyksta. Šeip-teip ji apsidirba ir nugalabina savo silpnuosius narius, besipriešijančius pasenusioms jos taisyklėms, bet ji nevalioja nusmaugti savo stipresniųjų narių-priešininkų. Su botagu ir pančiais draugija gali priversti klausyti neteisingų josios prisakymų silpnuosius savo narius-vergus; savo gudravimais ji gali apdumti akis savo tamsios, tingios, nenorinčios lavinti savęs diduomenės ir vietoje teisybės išnekėti jai melą, idant su prievarta jos, vaidinas, diduomenės, palaikyti savo apgalėtiną buitą, pilną dejavimų jos pačios skaudžiamųjų ir marinamųjų savo narių. Sakau, draugija gali viena ranka smaugti silpnus, pasiduodančius jai savo narius; gali atiminėti jiems visokią progą plėtotis ir vystytis kaip kuniškai, teip dvasiškai, kita ranka juos glostyti, jiems gerintis: siųsti jiems savo pasigailėjimą pavidale aukų, donės ir kitų mielaširdybės darbų iš baimės, kad jie nenustotų buti vergais. Bet ji, draugija neįstengia užslopinti balso savo stipresniųjų narių priešininkų ir visuomet buva priversta jo klausyti. Vienas balsas vieno žmogaus pergali visą sudėtinę galybę draugijos diduomenės dedamą apgynimui ligusto stovio narių draugijoje. Šviesos kibirkštis, užkrėsta į žmogaus protą, rusa, žėruoja, žiba ir galų gale užsiplieskia degti plačia šviesos liepsna. Kristus ve, nepatiko visai savo laiko žydiškai draugijai; toji draugija ištempė jį ant kryžiaus. Ar tuomi ji užslopino jo balsą? Ne. Jojo mokslas šiądien yra pagrindu visai krikščioniškai draugijai, visam civilizuotam svietui. Rods, jis yra sudarkytas, nukreiptas visai priešingon Kristaus norui pusėn, ne apgynimui skaudžiamųjų, tik jų skaudėjų, bet neužginčijama buitimi yra tas, kad draugija negalėjo jo nepriimti. Taigi ji priėmė jį bet josios diduomenei esant minia be nuovokos ir paslankumo, artimatė draugija vėl atsigriebė ir už tą savo diduomenės nepaslankumą ji vėl ją pastatė į tą patį išnaudojimo ir neteisybių stovį. Čia draugija turėjo du darbus atlikti. Vienas darbas: Kristaus mokslą priimti, antras — jį iškreipti.

Ir šitas priėmimas Kristaus mokslo prieš norą pačios draugijos nėra vienintėliu pavizdžiu draugijos klausymo balso savo vieno priešgynos, nenuoramos nario. Tokių pavyzdžių žmonijos istorija yra pilna. Paimkime štai katalikų bažnyčią šešiolikto metašimčio. Ji negalėjo išsitekti vienu žmogum, Giordano Bruno ir gyvą sudegino jį ant laužo. Mat jis skelbė mokslą priešingą supratimui to laiko katalikų bažnyčios. Dabar, ta pati katalikų bažnyčia sako, kad ne ji Bruno degino, tiktai žmonės ano laiko. Kas čia atsimainė, ar Bruno mokslas, ar katalikų draugija? Bet Bruno mokslas yra tokiu pat šiądien, kokiu jis buvo skelbiamas Bruno lupomis; atsimainė tad pati katalikų draugija; Bruno pergalėjo ją. Jį sudegino, bet jis gyvas ir veda šitą draugiją prieš jos pačios norą.

Bet gal kam pasimatis, kad aš perdaug tolinuosi nuo savo dalyko. Gal ir teip. Vienok, be to visko, kas čia lyg šiol buvo pasakyta, aš negalėjau apsieiti. Man reikėjo parodyti, kad draugija, ar ji nori, ar ne, turi skaitytis su visais savo nariais lygiai. Šitam dalykui paaiškėjus galima eiti toliau.

Bet čia vėl, skaitanties su visais nariais lygiai, didelis painumas kįla vedime draugijos reikalų. Pakakinti visus visuomet yra sunkiau negu vieną. Priegtam žmonės nėra tobulais. Jų pažinimas dalykų tankiai buva labai paviršutinis ir jie neretai reikalauja tokių dalykų sau, kurių pripažinimas jiems siaurina teises kitų. Čia gema reikalas jiems išaiškinti, jog jie reikalauja negalimo, bet reikalaujami išaiškintojai tikro dalykų stovio nevisuomet draugijose randama. Tankiausiai buva teip: kas daugiaus rėkia, to didesnė yra teisybė ir melas šiteip įgyvendintas draugijon įgija sau valstietybės teises. Šiteipos draugijos reikalams vykstant, žmonės, vietoje kilti augštyn, arba apsistoja ant laipsnio kovos už sotumą, arba puola žemyn ir nyksta. — Kitaip ir buti negali. Vieni draugijos nariai, įgiję sau joje teises su nuoskauda kitų, kas sykis eina vis į didesnį perteklių, nepasiekdami jo krašto, vadinas, rupinasi tik soties reikalais, užmiršdami apie kitus savo reikalus.

(Toliau bus).

NEPRALEISKIME GEROS PROGOS!

Gerbiamiejie Tautiečiai!

Laudemus viros gloriosos, nes jų nedaug teturime!

Džiaugkimės vyrais, kurie bažnyčiai ir tėvynei naudos tetroško ir jomdviem, savęs išsižadėdami, tetarnavo!

Stiprinkimės pavyzdžiu tų, tautos vyrų, kurių jokios gyvenimo kliutįs nesulaužė ir iš pasiskirto kelio neišvedė!

Nepasilikkime aklais-nebyliais, nematančiais ir kitiems nepasakančiais, iškur trykšta gaivinanti tautos dvasia!

Atsiminkime, jau pernai "Šaltinis", "Vienybė" ir "Viltis" No. 71 (106) priminė Lietuvos visuomenei, jog šiais 1909 metais sukanka 25 metai raštiško darbo kun. Aleksandro Dambrausko—Jakšto. 1884 metais pradėjęs rašyti "Aušroje", šiandieną jisai yra žymiausias musų laikraštininkas, mokslius ir dainius. Akademijos profesorius, "Draugijos" redaktorius, "Šv. Kazimiero draugijos" vadas, apologetas, polemistas, matematikas, esperantistas, — rods viso to gana parodyti, ko vertas yra gerbiamasai musų jubiliatas.

Jau pernai susidarė jubiliejaus komitetas. Kad nevalkiojus be reikalo garbingo vardo, komitetas privatiškai triusė ir trumpu laiku surinko apie 1800 rub. Koks gi paminklas labiau pritiktų pagarbinti vyrui, kurs visą amžių paskyrė lietuvių tautos atgaivinimui? Vienatvienas: mokykla, įsteigta jubiliato vardu tokioje vietoje, kur visų labiausiai lietuviai žuna. Viena tokia vieta surasta Vilijampolės Slabadoje, kurią šįmet geležinis tiltas sujungs su Kaunu. Surasta ir pliacius, su dideliais naujais namais mokyklai ir didele gera daržinė vasaros teatrui ir susirinkimams. Ir kaina neperaugšta — pusketvirto tukstančio. "Saulės" draugija apsiima visas tas įstaigas užlaikyti; ir tiltą pastačius, namų kaina dvigubai padidės. Na, tokia gera proga dusyk neatsitinka! Nejaugi mes, tautiečiai, neįstengsime sumesti umų laiku to nepritekliaus, tos tukstantėlės su viršum? Negali buti, kad atsakytų keleto rublių bent vienas tautietis, kuriam lietuvių tautos atgijimas ir jos garbė rupi!

Tikimės, jog neatsisakys nė vienas paskirti tam tikslui kiek-tiek ir veikiai atsiųs juos arba į "Vienybės" redakciją Kaune (Paradnyj Plac) arba į "Vilties" redakciją Vilniuje (Mostovaja No. 1).

Su tikra pagarba:

Kun. Al. Dambrausko Jubiliejaus Komitetas:

Kun. K. Olšauskis, "Saulės pirmininkas,

Kun. A. Alekna, "Vienybės" redaktorius,

Kun. J. Tumas, "Vilties" redaktorius,

Kun. V. Jarulaitis, Plunkės dekonas,

Kun. J. Staugaitis, Lekėčių klebonas, Suvalkų gub.,

Kun. D, Pocius, Karmelavos klebonas,

Kun. P. Čepulis, Panevėžio vikaras,

Kun. J. Bikinas, "Švento Kazimiero draug." administratorius.

IŠ VISUR.

|| Prancuzijos randas nutarė neleisti buvusiam Venezuelės prezidentui Castro ilgiau pasilikti ant prigulinčios Prancuzijai salos Martinique. Anglija jam teipgi uždraudė duoti prieglaudą ant jai prigulinčių Antilių salų. Į Venezuelę Castro teipgi negali keliauti, nes išlipus ant kranto, jį tuojaus suareštuotų. Castro dabar mano persikelti ant Danijai prigulinčios Vakarinėse Indijose salos, arba grįžti atgal Europon.

|| Europon vėl atėjo žinios, buk Abisinijos valdonas, ciecorius Menelik vėl sunkiai apsirgo ir per tai ant valdžios vis didesnę įtekmę įgauna jo moteris, ciecorienė Taitou, labai neprilanki europiečiams. Ji stengiasi panaikinti visas europiečiams Meneliko suteiktas Abisinijoj koncesijas, o tas gali pagimdyti nesutikimus Abisinijos su Europos tautoms.

|| Rime netoli Šv. Petro bažnyčios atsitiko vienuose namuose dinamito expliozija, kuri visai sugriovė namus. 20 ypatų tapo sunkiai sužeistų. Iš kur tuose namuose atsirado dinamitas, tikrai nežinia

|| Kaip žinome, buvęs Jungtinių Valstijų prezidentas Roosevelt, pabaigęs tarnystą, užsimanė keliauti į angliškas valdybas rytinėj Afrikoj medžioti. Tuom tarpu dabar praneša, kad iš medžionės gali nieko nebuti, nes Somali pakrantėse, kur Roosevelt nori išlipti ant kranto, rengiasi karas terp čiabuvių tautiškų giminių.

|| Netoli Rygos nuskilo nuo kranto didelė ledo lytis, ant kurios buvo susirinkę žvejai ir nunešė ją į jures. Žvejai buvo didialiame pavojuje, bet juos visus pasisekė išgelbėti. Amerikos laikraščiai garsino jau buk 1400 žvejų prigėrė, bet žinia ta pasirodė neteisinga.

|| Prancuzijoj karo ministeris paskyrė konkurso dovaną išradėjams, kurie padirbs geriausią plianą galinčio prieš vėją lėkti orlaivio. Toks orlaivys turi lėkti su greitumu 31 mylią į valandą, galėti oro rumuose išbuti 17 val. ir pakelti 6 žmonės.

|| Mieste Montebone Italijoj, dėl naujų uždėtų mokesčių gyventojai kėlė smarkius protestus ir demonstracijas ant gatvių. Vaikymui susirinkusių žmonių pašaukė karabinierius (jie atsako maž daug maskoliškiems žandarams), kurie pradėjo šaudyti į žmonių minias. Keturios ypatos likosi užmuštos, o daug yra sužeistų.

|| Prancuziškos valdžios ant salos Martinique, kur išlipo buvęs Venezuelės prezidentas Castro, ji su prievarta pergabeno ant plaukiančio Europon garlaivio Versailles. Prieš tokį prancuziškos kolionijos valdžių pasielgimą Castro pakėlė protestą ir jį laikraščiuose pagarsino.

|| Šiaurinėj Afrikoj, Tripolise, miestuose Bengari ir Cyrene gyventojai pasirodė labai neprilankiais italijonams. Ginkluotų vyrų minia užpuolė ant itališko laivo kapitono ir konsuliaus, kuriuos apginti atbėgo itališkiejie jurininkai. Susirėmime daug jurininkų tapo sužeistų.

|| Pietinėj Italijoj, netoli Napolio, iširo sulaikantis vandenį pylimas ir su sykiu išsiliejęs vanduo pagriebė ir nunešė į jures 22 žvejus; 11 jų prigėrė.

|| Messinoj, ant salos Sicilijos (Pietinėj Italijoj), 8 d. balandžio vėl buvo smarkus žemės drebėjimai, bet kad jau pirma buvęs drebėjimas miestą išgriovė, tai dabartinis nedaug nelantių pagimdė, nes gyventojai dar vis sėtrose gyvena.

|| Anglijos pakrantėse susimušė, anglisko laivyno torpėdinis laivas Blackwater su garlaiviu Hero. Torpėdinis laivelis peskendo, bet jo įgulą pasisekė išgelbėti.

|| Kovo mėnesyj Anglijon atgabeno iš svetur už $400600 prekių mažiau negu vasario mėnesyj; iš Anglijos gi išgabeno svetur prekių už $5030000 mažiau negu vasario mėnesyj.

|| Kaukazo jeneral gubernatorius prisakė šįmet nė leisti žydams vasaros laike apsigyventi Piatihorske, kur yra gydančio vandens maudynės. Žydai ne galės ne rando orkestrose kaipo muzikai gniežti.

|| Pastatymui reakcijonierių Kliubo rumo Peterburge caras iš savo kišeniaus paskyrė 100000 rubl. Bet kodėl jis geriems, naudingiems mieriams teip šykštus ir iš savo kišeniaus nieko ne skiria.

|| Laibacho (pietinėj Austrijoj) tėmyklos pritaisos velykų subatoj paženklino trijose vietose žemės drebėjimus, bet kur jie buvo, dar tikrai nežinia.

|| Meksike, Oaxaca valstijoj, prie Vera Cruz & Pacific geležkelio, netyčia surado aukso laukus. Tie aukso laukai užima 22000 akrų. Aukso yra čia daugiau negu kur nors kitur.

|| Maskolijoj, Podoliaus gubernijoj, kaime Orinina užtvinę vandens nunešė tiltą, ant kurio buvo žiopsoti susirinkę mokyklos vaikai. 13 vaikų įpuolė į vandenį ir prigėrė.

|| Netoli miesto Tabriz, Persijoj, revoliucijonierio mestos bombos tapo sudraskytas šacho kariumenės vadovas, Ain ed Dowleh.

|| Turkijos sostapilyj Konstantinopoliuj likosi nežinomo vyriškio nušautas progresyviško laikraščio "Serbestri" leidėjas Hassan Tehnis Effendi. Mano, kad jį nušovė koksai politiškas jo priešininkas.

|| 7 d. kovo ant Juodųjų jurių siautė smarkios vėtros. Susidaužė laike tų vėtrų daug turkiškų ir grekiškų mažesnių laivų; prigėrė ir tulas žmonių skaitlius.

|| Netoli Klaipėdos, ant Baltiko vėtra pagriebė 10 žvejų laivelių su 40 žvejų. Visi laiveliai apvirto ir juose buvę žvejai prigėrė. Mano, kad laike tų vėtrų ant jurių atsitiko dar daugiau nelaimių.

|| Vindobonoj (Austrijos sostapilyj) prapuolė lankęs universitetą amerikonas studentas Oliver Bray. Vėliau kuną jo rado upėj Dunajui.

|| Prancuzijoj, mieste Muru streikuoja guzikų dirbėjai. Kadangi darbininkai užsilaiko neramiai, tai miestas likosi pastatytas po karo laiko teisėms.

|| Švedijoj, aplinkinėse Sandswall 11 d. balandžio siautė smarkus žemės drebėjimai, kurie daug nuostolių pridirbo.

VIETINĖS ŽINIOS.

— Pirmą velykų dieną į namus pn. 164 Centre ave užėjo 24 metų Andrius Parker. Jo atsilankymas, matyt, buvo nepageidaujamas, nes ant jo užpuolė 7 vyrai ir dvi moterys; sumušė sunkiai ir išmetė laukan. Atkakę policistai visą draugystę, tame ir sumuštąjį nugabeno ant stacijos Chicago av., kur pašauktas daktaras aprišo žaizdas. Klausinėjant sergentui suareštuotų pravardžių, sumuštasis pabėgo. Todėl policija turėjo ir kitus suimtus paleisti, nes nebuvo skundėjo.

— Chicagos miesto roda, po naujų rinkimų nutarė įrengti patalpinimui ir gydymui džiova sergančių specijališką ligonbutį. Perdėtiniu to ligonbučio miesto majoras paskyrė dabartinį miesto sveikatos užveizdos perdėtinį Dr. Evansą. Tik kaožin, ar jis daug išmano apie gydymą džiova sergančių. Kaipo sveikatos užveizdos perdėtinis jis tankiai griebėsi visokių mažmožių, visai nepatėmydamas svarbių dalykų.

— Pereitos subatos dieną, prieš tėvų namus, pn. 1535 Milwaukee ave. likosi karo pervažiuotas vos trįs sanvaitės atgal iš Maskolijos atkakęs 11 metų Alexandra Kasmas ir teip sunkiai sumankytas, kad nugabentas į Šventos Elzbietos ligonbutį, ten pasimirė.

— Ant kertės Orleans ir Kinzie str., ant grįžtančio namon 17 metų vaikino Alberto Gasthauseno, 1 val. naktyj užpuolė du vyriškiai ir pareikalavo, kad jiems atiduotų pinigus. Vaikinas nenorėjo pasiduoti, todėl jį teip sunkiai sumušė ir suspardė, kad jis, primuštas puolė ant žemės. Plėšikai, ištustinę kišenius, savo auką paliko ant gatvės.

— Bridgeporto lietuviai Chicagoj velykas, matyt, net per linksmai šįmet praleido. Areštan pateko keletas žmonių ir, kaip sako, ten patekę veik visi buvo lietuviai. Reikia mat pasilinksminti Christaus prisikėlimo sukaktuvių dienos sulaukus, o policija mat to nenori suprasti ir už per didelį besilinksminimą gabena šaltojon.

— Prasidėjo jau perstatymai didėsės operos Auditorium teatre. Gaila vienok — šįmet Chicagoj Coruso nebus: mat daktarai jam uždraudė giedoti, nes gali balso netekti, o žmogus, už balsą gaunantis 4000 dol. vieną vakarą nenori teip greitai jo nustoti. Chicagiečiai turės pasiganėdinti menkesniais ir teipgi brangiai mokėti, kaip ir norėdami Caruso girdėti.

— Italijonas darbininkas, Antonio Ornello, ant kertės Halsted ir Taylor str., besistengiant jam pereiti Halsted str., likosi atbėgusio elektriško karo pagautas ir ant vietos užmuštas.

— Pereitą pirmą velykų dieną, 21 metų mergina Mare Setlock, su naujuoju savo numylėtiniu buvo bažnyčioj ir grįžo namon, pn. 331 W. May str. Visai prie namų patiko jos senasis, pamestas numylėtinis Kaspars Hermanski; išsitraukė peilį ir nepastovei mergai jį įvarė į šoną. Hermanski likosi suareštuotas.

Naujiena!

Musų laikraštis "Lietuva" turi šiandien 12 tukstančių skaitytojų. Bet męs norime turėti 20 tukstančių. Todėl, kad surinkti dar 8000 "Lietuvai" naujų skaitytojų, męs nuo 1 dienos kovo 1909 m. nusprendėme duoti dovanas kiekvienam lietuviui ar lietuvei, kurie užsirašys "Lietuvą" ir užsimokės už ją prenumeratą.

Minėtos dovanos bus duotos knygomis, abrozais, abrozėliais, stereoskopais ir tt., kas ką sau pasiskirs iš musų kataliogo, šitokiu budu:

Kas užsirašęs "Lietuvą" užsimokės $1.00 prenumeratos, gaus "Lietuvą" per pusę metų ir už 25c. dovanų.

O kas užsimokės $2.00 prenumeratos, gaus "Lietuvą" per visą metą ir už 50c. dovanų.

Šios dovanos bus duotos tik per du mėnesiu. Todėl pasiskubink "Lietuvą" užsirašyti kol nėra vėlu.

Prenumeratos metai skaitosi nuo dienos užsirašymo šių metų iki tai pačiai dienai kitų metų. Todėl nėra reikalo laukti pusės metų ar naujų metų, nes kada "Lietuvą" užsirašysi tada bus tavo metai. Tai yra: užsimokėsi $1.00 gausi "Lietuvą" per 6 mėnesius ir už 25c. dovanų, o užsimokėjęs $2.00 gausi "Lietuvą" per 12 mėnesių ir už 50c. dovanų, nepaisant kada "Lietuvą" užsirašai: per velykas ar sekmines, jeigu užsimokėjai už metus, tai ir gausi "Lietuvą" per 12 mėnesių, ne trumpiau.

Nueik į pačtą, išpirk money orderį vardu ir adresu:

A. Olszewski,
3252 So. Halsted St., Chicago, Ill.

Sumai $1.00 ar $2.00 ir tą orderį prisiųsk savo laiške, o męs siųsime tau "Lietuvą" kas sanvaitė ir prisiųsime knygų Kataliogą, iš kurio pasirinksi sau knygas kokias norėsi, o męs jąs prisiųsime dovanų. Jeigu jau turi musų Kataliogą, tai siųsdamas prenumeratą paminėk kokias knygas nori, o męs jąs tuojaus prisiųsime. Tik atmink, kad už $1.00 prenumeratos negali gauti brangesnių knygų dovanom, kaip 25c., o už $2.00 prenumeratos ne brangesnių kaip 50c. Jeigu nori gauti brangesnes knygas kaip 25c., arba 50c., tai ant kiek jos bus brangesnės, tiek turi viršaus pinigų prisiųsti.

Tie, kurie užsirašys "Lietuvą" pas musų agentus, gaus nuo musų agentų kuponus po 25c. vertės nuo kiekvieno dolierio užmokėtos prenumeratos, ir kada tuos kuponus mums prisiųs, męs jiems prisiųsime tos vertės reikalautas knygas, ar ką kitą, kas iš musų kataliogo sau pasiskirs.

Todėl naudokitės iš šios progos, užsirašykite "Lietuvą", o gausite dovanas po 25c. nuo kiekvieno dolierio užmokėtos prenumeratos.

Šios davanos bus duodamos tik per du mėnesiu. Todėl pasiskubinkite "Lietuvą" užsirašyti.

Kurių laikas prenumeratos jau yra išsibaigęs, jeigu laike šių dviejų sanvaičių užsimokės, prenumeratą, tai ir jie gaus teipgi virš minėtas dovanas. Kurie iki 15 d. kovo šių metų neužsimokės savo užvilktos prenumeratos, tiems "Lietuvą" bus sulaikyta. Todėl su užmokesčiu pasiskubinkite.

A. Olszewskis "Lietuvos" Išleist.

APGARSINIMAI.

SUGRYŽTANTI PERGALĖTOJAI.

Nuo neatmenamų laikų pergalėtojų sugryžimas buvo apvaikščiojamas visos tautos. Kiekvienas stengėsi parodyti savo meilę ir pasišventimą. Gali buti netinkamu, bet teisinga sulyginus su tuo prasinešančią pirmyneigą Trinerio Amerikoniško Eliksyro Karčiojo Vyno. Jis pergalėjo visus nuduotojus, nes geresnių šitos rųšies vaistų negalima nė vienam padaryti. Jei tas butų galima, tai tas butų vėl padaryta tik Trinerio. Jo laboratorijos, po priežiura mokslininkų yra pavyzdžiu švarumo ir prieinamos kiekvienam. Jo vaistai yra žinomi žmonėms kaipo ištikimos gyduolės visose skilvio, žarnų ir kraujo ligose. Vartok juos kaip tik valgumas sumenkės ar jausiesi silpnu ir pailsusiu be jokios matomos priežasties. Gaunamas aptiekose. Juozapas Trineris, 616-622 S. Ashland ave., Chicago, Ill.

Vincas Pukas

Šiose dienose "Lietuvos" keliaujantis agentas Vincas Pukas, aplankys miestelius valstijos Ill.: Oglesby, Kewanee ir aplinkę, užrašinėdamas "Lietuvą" ir priiminėdamas už ją prenumeratą. Todėl meldžiame lietuvių virš minėtų miestelių, pas kuriuos musų agentas atsilankys, užsirašyti "Lietuva" ir užmokėti jam prenumeratą, o tuomi užčėdysite sau klapatą ir kaštus rašymo ir pinigų siuntimo. Užsimokantiems prenumeratą musų agentas duos kiekvienam kuponus, su kuriais gausite musų pagarsintas dovanas.

Musų agentui Vincui Pukui teipgi galite duoti pinigus ir ant šifkorčių ir pasiuntimo Europon ir ant kitokių reikalų, o jie bus kuogražiausiai mums priduoti ir pasiųsti ten kur liepsite. Musų agentas V. Pukas yra po kaucija $1000.00, todėl nesibijokite jam pinigus duoti pasiuntimui pas mus, neprapuls. Męs gvarantuojame, kad ir už didžiausią pinigų sumą, duotą musų agentui Vincui Pukui, kad jie bus mumis gražiai priduoti ir pasiųsti ten kur liepsite.

A. Olszewskis,
"Lietuvos" Išleistojas.

Draugysčių reikalai.

PUIKUS TEATRAS IR BALIUS.

36ta kuopa Susiv. Liet. Am. parengia vakarą, nedėlioj, 18 d. balandžio (April) *South Side Turner Hall*, po nr. 3143-47 So. State st., *Chicago, Ill.* Bus lošta dvi komedijos: "Velnias ne Boba" ir "Neatmezgamas Mazgas". Perstatymas prasidės 7tą val. vakare.

"Velnias ne Boba" yra naujausia ir įdomiausia komedija dviejų veiksmių kokios dar Chicago nebuvo lošta. *"Neatmezgamas Mazgas"* teipgi juokinga, verta pamatymo. Veikiančios ypatos yra geriausi artistai-mylėtojai Chicagoje, ant kurių galima pasitikėti, kad veikalai bus gerai atlošti. Po perstatymui bus puikus balius. Muzika pirmo skyriaus, kaip jau yra žinoma, kad 36ta kuopa visados gerai vakarus parengia. Pelnas nuo vakaro, eis pasiuntimui delegatų į XXIV seimą S. L. A. Todėl kviečiame visus lietuvius ir lietuvaites skaitlingiausiai atsilankyti.

Komitetas.

PRANESIMAS.

Chicago, Ill. Leb.-Gvard. D. L. K. Vytautė, 1-mos divizijos raitelių nuo Bridgeporto, turės savo didelį apvaikščiojimą 12 d. rugsėjo (Sept.), 1909 m. Bus tai 15-metinės sukaktuvės Leb.-Gvard. Užprašome visas Chicagos dr-stes ir kliubus ir tt. toje dienoje nedaryti nei balių nei teatrų, kad vieni kitiems nekenktume. Apvaikščiojime bus kviečiamos dalyvauti visos Chicagos draugystės.

Su guodone Leb.-Gvardija.

TEATRAS.

Chicago, Ill. Dr-stė "Vienybė" rengia teatrą vardu "Grafas Bernul", nedėlioj, 18 d. balandžio (April), 1909 m., Freiheit Turner svetainėje, 3417 So. Halsted st., Svetainė atsidarys 6tą valandą vakare. Teatras prasidės 7:30 val. Po perstatymui puikus balius. Draugystė "Vienybė" kviečia visus atsilankyti ant šito puikaus teatro ir baliaus.

Komitetas.

LIETUVIŠKAS DARŽAS PIKNIKAMS.

Pranešu lietuviškoms draugovėms Chicagos ir aplinkės, kad šią vasarą mano daržas turi leidimą pardavinėti gėrimus. Išrandavojamas dabar už prieinamiausią kainą su "License" ir visu kuom. Užtai draugovės ir kliubai užprašomi paklaustė kokiu laiku norite turėti savo pikninkus "Paul's Grove", West Pulman, Ill. Savininkas

P. Kareckas,
157 — 123rd st., W. Pullman, Ill.

Pajieškojimai.

Pajieškau darbo į saliuną šinkvedžiu, darbą moku kaip reikia. Jei kas reikalautų meldžiu kreiptis adresu: Jonas Stulginskis, 3252 So. Halsted st., Chicago, Ill.

Pajieškau savo dviejų draugų: Benedikto Palulio ir Leono Tumavičiaus; abu iš Kauno gub., Šiaulių pavieto, B. Palulis Lukės parapijos, L. Tumavičius Triškių parapijos, Dirmelikių sodžiaus. Teipgi pajieškau savo švogerių: Antano Sprindžio ir Jono Stasikevičiaus, A. Sprindis paeina iš Kauno gub., Telšių pavieto, Navarienų vol., Šasačių kaimo, J. Stasikevičius paeina iš Suvalkų gub., Vilkaviškio pavieto, Virbalių parapijos. Girdėjau, buk visi dirbą anglių kastynėse. Esu vedęs Matilda Stasikevičiutė. Jie patys ar kas kitas malonės duoti žinią adresu:

Juoz. Andriuškevičius,
236 Park st., New Britain, Conn.

Pajieškau savo pusbrolio Jono Jaruševičiaus, Vilniaus gub., Trakų pavieto, Jiezno vol., Nemajunų parap., Trakelių kaimo, girdėjau, kad užsimušė trys metai atgal, bet gal tas neteisybė. Jis pats ar kas kitas teiksis duoti žinią adresu:

Jokubas Bakunas,
64 Laurel st., Bristol, Conn.

Pajieškau savo pačios Onos Vaškienės, Kauno gub., Panevėžio pavieto, Pušalato parapijos, Aukštorakių sodžiaus. Turi ant veido juodą antapėlį (apgymį). Prasišalino nuo manęs su svetimu vyru jau apie pusantrų metų. Jeigu kas man pranešė apie ją teisingas žinias suteiksiu $25.00 atlyginimo.

Kasp. Vaškas,
1411 Kwajar st., Edston, Pa.
(Printworks)

Pajieškau savo draugų Vlado Skukauskio ir Antano Daraškevičiaus, abu Kauno gub., Šiaulių pav., Radviliškio parap., pirm dviejų metų gyveno Chicagoje. Jie patys ar kas kitas teiksis duoti žinią adresu:

Kajetonas Šnuolis,
1210 Sangomon ave., Springfield, Ill

Pajieškau Kazimiero Bakšinio, 9 metai atgal gyveno židiškiuose, Kauno gub., Telšių pavieto. Girdėjau, kad esąs New Yorke. Labai svarbus reikalas. Jis pats ar kas kitas malonės duoti žinią adresu:

M. Jon.,
281 W. Noette ave., Chicago, Ill.

Pajieškau savo kumo Jokubo Jankauskio, pirmiaus gyvenusio Chicagoje, o paskui išvažiavusio į Indian Harbor, kur turėjo barzdaskytyklą; turiu į jį labai svarbų reikalą. Jis pats ar kas kitas teiksis duoti žinią adresu:

Klem. Skeric,
Box 503, Gile, Wis.

Pajieškau Igno Alonies, augštas vyras, arti 6 pėdų, 21 ar 22 metų amžiaus, dailaus, gryno, balto veido, rudų akių, tamsiais plaukais, gelsvas švarkas, žalioms ar tamsioms druožlėms, baltas bruslotas. Kas man apie jį praneš gaus gerą dovaną.

Ben. Cherenske,
Box 422, Franklin Furnace, N. Y.

Pajieškau Leono Laurinkos, vidutinio ugio, geltonais plaukais ir usais, 35 metų amžiaus, apie 3 mėnesiai kaip prasišalino iš Brooklyno, N. Y. Kas praneš apie jį man gaus dovaną $5.00.

Elzbieta Paulauckienė,
27 Olive st., Brooklyn, N. Y.

Pajieškau savo giminaičio Vincento Martinonies, Suvalkų gub., Seinų pavieto, Kudrėnų gm., Rodziščiaus kaimo. Jis pats ar kas kitas teiksis duoti žinią adresu:

Ant. Petrulevičius,
4 W. Pearl st., Burlington, N. Y.

Reikalavimai.

Reikalauja gero zecerio tuojaus, nuolatinis darbas. — Adresas: 4619 So. Ashland ave., Chicago.

Reikalauja darbininkų prie darbo giriose, valstijose: Washington, Oregon ir California. Didelės algos. Kelionė $33.00 nuo Chicagos. Taipgi reikalauja visokių darbininkų Chicagoje ir apielinkėse. Rašyk įdėdamas 2c. markę atsakymui.

J. Lucas, lietuviškas agentas,
239 Milwaukee ave. Chicago, Ill.

Reikalauja lietuvio pardavėjo į sankrovą uolaktinių prekių ir moteriškų drapanų. Turi buti geral išsilavinęs tame užsiėmime ir gerai mokėti anglišką kalbą. Darbas nuolatinis ir gerai apmokamas. Atsišaukti reikia pas H. B. Stern, 3442-44 So. Halsted st., Chicago, Ill.

Reikalauju jaunos merginos nuo 16 iki 25 metų amžiaus, atvažiavusios iš Lietuvos mokintis siuti; pragyvenimas dykai, mokestis pagal gabumą siuti. Teipogi reikalauju pabuvusios moteriškės prie namų darbo, maža šeimyna, darbas nuolatinis. Iš kitų miestų galima kreiptis per laišką. Privažiuoti galima Milwaukee ir Ashland ave. karais. Adresas: M. Brundza, 55 Emma st., Chicago, Ill.

Reikalauja bonkomis alaus išvežiotojo, galinčio gauti kostumerius, turi mokėti kalbėti ir rašyti angliškai. Turi paduoti pilnas žinias ir paliudijimus pirmesnio užsiėmimo, beko nebus tinkamas. Atsižinokite vakarais, So. Side, 1384 Drake ave., Chicago, Ill.

Reikalinga mergina prie siuvimo, turi buti išmokusi gerai siuti moteriškus drabužius Lietuvoje, priegtam turi buti apsipažinusi su angliška kalba. Darbas lengvas ir nuolatinis, užmokestis gera. Adresas, P. Šertwites, 372 Bedford ave., Brooklyn, N. Y.

Ant Pardavimo.

Parsiduoda pigiai sankrova valgomų daiktų ir mėsos lietuvių ir lenkų apgyventoje aplinkėje. Adresas: 1109 South Hoyne Ave., Chicago, Ill.

Parsiduoda saliunas ir barzdaskutinė, kuri randasi tame pačiame name. Puiki vieta, ant kampo netoli nuo Union stoties. Vieta jau nuo seniai apgyventa. Priežastis pardavimo — savininko liga, kuris turi apleisti tą gerą vietą. Atsišaukite šiuo adresu:

Ant. Dranginis,
230 N. 11th st., Terre Haute, Ind.

Pigiai parsiduoda gera bučernė ir grosernė, geroje lietuvių apgyventoje vietoje; arti lietuviškos bažnyčios ant Town of Lake. Priežastis pardavimo: partnerių parsiskyrimas. Atsišaukti adresu: 4402 So. Wood st., Chicago, Ill.

AUKOS "AUŠRAI".

Per J. Januškevičiaus ir sunaus varduves suaukojo: Mag. Januškevičienė, J. Januškevičia, P. Saukienė, A. Saukus, A. Striupas, A. Lukaitis po 25c.; P. Lukaitis 15c.; Januškevičiaus sunus, O. Krauziutė po 10c. Viso $1.85; persiuntimo lėšų 5c. atmetus prisiųsta $1.80.

TEMYKITE LIETUVIAI.

Męs parengėme lietuvišką ofisą mainymo. Mainome: namus, lotus, išdirbtas farmas su triobomis ir gyvuliais ir mašinerijomis. Taipgi parduodame ukes su giriomis už labai pigią kainą. Taigi, kurie turite namus, kreipkitės pas mus, o męs jums išmainysime į puikią ukę, o tada jums nereikės nešti kapitalistų jungą, tada busite patys ponais ant savęs. Ir kuomet visi darbai sustos, kuomet fabrikai užsidaro, tuomet jums nieko nekenks, nes turėsite savą žemę, ant kurios galėsite smagiai gyventi. Todėl pasiskubinkite, kol žemės pigios ir turite gerą progą. Ateikite musų ofisan arba rašykite laišką šiuo adresu:

J. Sneider & Pryczynski,
Real Estate,
3222 Auburn ave., Chicago, Ill.

Mokinkimes Patys!

Gramatika angliškos kalbos mokintis be mokintojo (apdaryta) $1.00

Vaikų Draugas arba kaip mokintis skaityti ir rašyti be mokintojo 15c.

Naujas Budas mokintis rašyti be mokintojo 10c.

Aritmetika mokintis rokundų be mokintojo (apdaryta) 35c.

Pinigus siųskite per Money Order šuo adresu:

P. Mikolainis,
P. O. Box 62, New York, City.

Labai žingeidi knyga dovanu

Ar skaitei kada knygą vadinamą "SIDABRINIS KRYŽELIS"? Ar žinai ką ji rašo? Jei neskaitei ir nežinai kas ji yra, tai čia bent keliais žodžiais paminėsime jos įturį:

Knygelė **"SIDABRINIS KRYŽELIS"** kaštuoja 50c. Ji aprašo gyvenimą Jėzaus to laiko, kada jis jau buvo pilnai suaugęs vyras ir gyveno mieste Jeruzolimo, žemėje Judėjos ir ten draugavo vien su prasčiokais ir darbininkais žmonėmis, mokindamas juos doros ir susipratimo priešai valdžios ir kapitalo priespaudas. Jo prakalbos susirinkimuose, kokius šiądien męs mitingais vadiname, erzino labai Judėjos valdonus ir didžiunus ir todėl jie jieškojo priekabių, kad apkaltinti jį prieš valdžios įstatus ir kaipo tokį maištininką nužudyti. Ir pasisekė jiems surasti liudininkus, kurie paliudijo, buk Jėzus yra biauriausias maištininkas, draugauja vien su valkatomis, žmogžudžiais, ištvirkėliais ir kursto prasčiokus sukilti prieš valdžią, išpiauti kunigus ir turčius, o pats nori tapti žydų karaliumi. Ant tokių paliudijimų Judėjos valdonai pasiremdami ir nužudė Jėzų baisiausiu kankinimo myriu pakabindami ant kryžiaus, kąs tuose laikuose reiškė kartuves, ant kokių kardavo žmogžudžius ir politiškus prasikaltėlius.

Nė knyga paties gyvenimo Jėzaus, nė pati Biblija taip aiškiai, taip plačiai ir taip suprantamai neišaiškina to laiko Jėzaus istorijos kaip ši knygelė. Ji aprašo viską ką Jėzus veikė, už ką jį valdžia norėjo nužudyti, kaip jį sugavo, kaip liudininkai prieš jį liudijo teismuose Kaipošiaus ir Piloto, ką su juom darė kelionėje į Golgothą, nukryžiavojimo vietą ir tt. Jokia religiška knyga taip aiškiai ir taip suprantamai neaprašo Jėzaus istorijos kaip šita knygelė, o ji yra užvadinta pasakų knygelė. Bet tai ne pasaka, o tikra istorija iš Jėzaus gyvenimo, kurią perskaitęs dasižinosi daugiau apie Jėzų kaip iš daugelio kitų knygų ir matysi taip aiškiai tą visą paveikslą, lyg kad pats butum ten buvęs ir savo akimis tą tragedįją matęs.

Tai yra brangi knyga, o ją gali pas mus gauti visai dykai.

Ar žinai kaip?

Užsirašyk "Lietuvą", užsimokėk $2.00 prenumeratos už visą metą, tai męs tau šią neapsakytos vertės knygelę duosime dovanų.

Kada ją skaitysi, tai žmonės rinksis iš visų kitų namų išgirsti taip stebuklingos istorijos iš Jėzaus gyvenimo. Nors męs visi tikime į Jėzų Kristų, bet ne visi esame girdėję taip pilną ir taip aiškią istoriją kaip ši knygelė ją aprašo. Todėl tuojaus eik į pačtą, išpirk Money Orderį vardu A. Olszewski, 3252 So. Halsted st., Chicago, Ill., ir prisiųsk jį mums,

o gausi "Lietuvą" per dvyliką mėnesių kassanvaitė ir šitą labai brangią knygelę dovanų.

Šios knygelės męs turime tiktai 900 egz. Todėl pasiskubinkite pakol dar visa neišdalinta.

A. OLSZEWSKIS, "Lietuvos" Išleistojas.

PATEMYK TAMISTA.

Ką pas mane gausi; o tai lotus GARY, IND. nuo $150 ir augščiaus. Kas perka lotą, tas bus pirmesnis įstoti į darbą, o juk jau ir maži kudikiai žino, kad šį pavasarį bus ten reikalinga 10000 darbininkų, kurie gaus gerus mokesčius. Taip pat gausite pas mane farmas: Texas, Colorado, Missouri ir kitose vietose per pusę pigiau kaip pas kitus agentus. Kur kiti agentai skaito 50 dol. už akerį, ten aš parduosiu net už doi. Ateikite pasikalbėti su manim, o pamatysite, kad nuo manęs pirkdami sučėdysite daugiau kaip pusę pnigų, nes aš esu generališku agentu ir turiu tiesą pigiau parduoti.

Mane rasite namie kas vakarą, o nedėliomis ir subatomis visą dieną.

A. Dobkevičia,
3238 So. Halsted st., Chicago, Ill.
(Antros lubos nuo fronto)

Lotai! Lotai!

Parduodame lotus naujame mieste Gary, Ind.

KELIONĖ DYKAI.

Dabar yra laikas dar pirkti kiekvienam lotas šitame naujame mieste, kur statoma didžiausios plieno lietuvės ir daug kitokių dirbtuvių, kuriose patilps šimtai tukstančių darbininkų, todėl aišku kaip kyla lotų kainos. Kas pirks dabar, sutausos savo pinigus, kurie atneš didelį pelną pirkus lotą tuojaus. Iki kolai galima dar gauti pigia kaina ir lengvomis išmokestimis. Teipgi męs statome namus norintiems lengvomis išmokestimis, skoliname pinigus ant pirmos hipotekos. Turime į pardavimą daug išdirbtų pigių farmų, didelių ir mažų, su triobomis, sodnais, arti didelių miestų, parduodame lengvomis išmokestimis. Teipgi turime daug neišdirbtos žemės farmoms visai pigia kaina, Jungtinėse Valstijose, Wisconsine, Michigane ir tt. ir Kanadoj. Platesnėms žinioms reikia kreiptis į musų ofisą ypatiškai arba per laišką savo kalboje. Kiekvienas kuopuikiausiai buva pakakintas musų. Męs važiuojame su farmų pirkėjais kasdien.

Nestlerode & Rozenski
Real Estate
112 S. Clark St., R. 208, Chicago

Ofisas atdaras nuo 8 val. ryto iki 7 val. vakare šiokiomis dienomis ir nuo 9 ryto iki 2 po pietų šventadieniais.

JAU ATĖJO

Miko Petrausko "Liuosybės Daina" Solo su choru. Kaina **40c.** Taipgi I sąsiuvinys "Lietuvišk Dainų" mišriems balsams. Telpa sąsiuvinyje: 1. Himnas; 2. Kaitink šviesi saulutė; 3. Oi motule mai; 4. Jojo berneliš; 5 Noriu miego. Kaina **30c.** Dainos puikios, mielos. Su prisiuntimu "L. D." ir "Liet. Dainos" — **75centai.** Pinigus siųsti markėmis ar Money Orderiu:

J. ILGAUDAS
7716 SO. PEORIA ST., CHICAGO, ILL.

KAS NORI?

Kas nori pasinaudoti gera proga, tegul tuojaus ateina į musų ofisą, o męs parodysime porą namų pigia kaina, kokių niekur kitur nerasi. Vienas murinis namas geroj vietoj, kuris atneša $648 randos į metus parduodamas dabar yra už $5200. Namas yra geras, o lotas didelis. Antras murinis namas, kuris gali atnešti $900 randos į metus, bus parduotas už $5500. Namai yra neseni ir visai geri. Kas nori gauti gerus namus teip pigia kaina tegul tuojaus ateina. Turime telpgi naujus namus [illegible] Wallace st., arti 33čios už $7000 ir porą naujų namų ant 31os gatvės, po $7000 ir $9500. Teipgi turime vieną 4 lubų murinį namą ant 18tos gatvės, netoli nuo Halsted st., kuris atneša $900 randos į metus, o kurį galime parduoti už $7000. Reikia įnešti tik $3500 iš kalno, o rešta išmokestimis. Surašą pigesnių namų paduodame žemiau. Kas šią savaitę ateis ir nusipirks nuo musų namų, tas turės progą kokia netankiai atsitinka.

Teipgi peržiurėkite žemiau surašytus namus, ir ateikite pas mus, kad męs jums juos parodytume.

AUBURN AVE. ARTI 32 GATVES.
Medinis namas, 2 pagyvenimai po 4 kambarius. Randa $18. Kaina ..... $1900.

AUBURN AVE. ARTI 33 GATVES.
Murinis namas ir du lotai. 50x135 pėdų. Kaina ..... $4000.

AUBURN AVE. ARTI 34 GATVES.
Medinis namas, 6 kambariai. Aukštas ponamis. Kaina ..... $1600.

AUBURN AVE. ARTI 33 PLACE.
Medinis namas, 2 pagyvenimai. Aukštas basementas. Kaina $2200.

EMERALD AVE. ARTI 28 GATVES.
Murinis namas, 2 pagyvenimai, Aukštas basementas. Kaina $2000.

EMERALD AVE. ARTI 32 GATVES.
Mediniai namai po 4 ir 5 pagyvenimus. Geroj vietoj. Kaina $3200.

EMERALR AVE. ARTI 36 GATVES.
Medinis namas, 4 kambariai. Aukštas basementas. Kaina $1400

EMERALD AVE. ARTI 36 GATVES.
Puikus murinis namas, 6 kambariai, 2 lotai. Naujas. Kaina $2750.

EMERALD AVE. ARTI 36 GATVES.
281 W. North ave., Chicago, Ill.

HALSTED GATV. ARTI 33ČIOS.
Murinis namas, 2 lubų. Randa $45 į mėnesį. Geras biznius. Kaina ..... $4650.

HALSTED GATV. ARTI 33ČIOS.
Medinis namas, 6 kambariai. Gerai ištaisytas. Kaina $2200

ILLINOIS COURT ARTI 32 GATV.
Murinis namas, 4 kambariai. Lotas 25x56. Kaina ..... $1200.

ILLINOIS COURT ARTI 33 GATV.
Murinis namas, 9 kambariai. Vana. Naujai ištaisytas. Aukštas basementas, kuriame yra 4 kambariai. Lotas 25x131. Kaina ..... $2200.

LOWE AVE. ARTI 32 GATV.
2 lubų murinis namas. 4 gyvenimai po 4 kambarius. Puikus ponamis. Maudykla. Gazas. Išeigos vieta. Užpakalyj didžiojo namo keturių kambarių murinis namelis. Lotas 27x125 pėdas. Randos atneša $644 į metus. Kaina tuojaus perkant tik ..... $5.200.

LOWE AVE. ARTI 33 GATV.
2 lubų murinis namas, 2 pagyvenimai po 6 kambarius. Vanos ir visi naujausi įtaisymai. Naujas namas. Kaina ..... $5000.

LOWE AVE. ARTI 34 GATV.
Murinis namas, 4 rumai ir tvartas. Lotas 27½x127½. Kaina .... $2100.

LOWE AVE. ARTI 34 GATV.
3 lubų murinis namas, 3 pagyvenimai po 6 kambarius. Vanos. Lotas 27½x127½. Puikus namas. Kaina ..... $5600.

LOWE AVE. ARTI 36 GATV.
Turime kelis murinius namus visokiomis kainomis nuo $3000 iki $7000.

LOWE AVE. ARTI 38 GATV.
Medinis namas, 9 kambariai, vana, gazas. Geras namas. Kaina $3700.

PARNELL AVE. ARTI 32 GATV.
2 lubų murinis namas, 2 pagyvenimai po 6 kambarius. Kaina $2000.

POPLAR AVE. ARTI 31 GATV.
Murinis ir medinis namas, 4 pagyvenimai. Randa $32. Kaina $2500.

WALLACE GATV. ARTI 32 GATV.
Murinis namas. Aukštas medinis ponamis. Lotas 25x125. Kaina $1200.

WALLACE GATV. ARTI 33 GATV.
2 lubų murinis namas. Aukštas akmenų ponamis. Pulkus namas. Kaina ..... $2700.

WALLACE ST. ARTI 35 GATV.
3 lubų murinis namas. Akmeninis priešakys. Krautuvė ir 5 gyvenimai. 2 gyvenimai po 5 kambarius, 3 gyvenimai po 4 kambarius. Lotas 25x125 pėdas. Randos atneša $824 į metus. Kaina tik ..... $7.500.

33 GATV. ARTI HALSTED GATV.
5 kambarių medinis namas. Lotas 25x147. Aukštas ponamis. Kaina ..... $1700.

33 GATV. ARTI AUBURN AVE.
4 ruimų medinis namas. Lotas 25x147. Aukštas ponamis. Kaina $1400.

34 GATV. ARTI HALSTED GATV.
2 lubų murinis namas, aukštas ponamis. 2 gyvenimai po 6 kambarius, su maudyklėms, ir visais įtaisymais. Užpakalyj medinis namas, 4 kambariai. Lotas 50x130 pėdų. Randos atneša $552 į metus. Kaina $5.000.

Dėl stokos vietos negalime paduoti visus namus, kokius turime ant pardavimo, bet kas nori pirkti sau namą, tegul ateina į musų ofisą, o mes parodysime tokius namus, kokius kas sau nori, ir tenai kur kas nori. Teipgi turime gerus lotus pigiai. Kreipkitės pas:

A. Olszewski
3252 S. Halsted St.

NAUJAUSIOS KNYGOS, GAUNAMOS "LIETUVOS" REDAKCIJOJ.

a5 ADOMIENĖ, Gyvenimo piešinėlis Šatrijos Raganos. Adomienė tarnauja po dvarus aukle. Paauginus vaiką viename dvare, eina į kitą. Graži ir užimanti apysaka iš gyvenimo. Vilnius 1908, pusl. 24, kaina 10c.

No. ATTALEA PRINCEPS. Vertimai Pr Šiulelio. Čia telpa šios gražios apysakos: 1) Attalea Princeps; 2) Kas pergalės; 3) Piemenukas; 4) Kraujas; 5) Du paveikslėliai iš baudžiavos; 6) Suns likimas; 7) Skrandos Istorija. Vilnius 1906. Puslapių 69. Kaina ..... 15c.

No. c25 EMIGRACIJA. Iš darbininkų gyvenimo paveikslėlis. Parašė J. Šiliburis. Brooklyn, N. Y. 1908 pusl. 47. Kaina ..... 15c.

a46 I ŠVIESĄ PER AŠARAS, apysaka Šatrijos Raganos iš gyvenimo Juozuko lankančio mokyklą. Vilnius 1908, pusl. 50, kaina ..... 15c.

672 KAIP LIETUVIŲ SENOVEJE VANDENIMIS KELIAUTA. (Iš "Lietuvių Tautos"). Parašė J. Basanavičius. Vilnius 1908, pusl. 14 (didelio formato 7x10). Kaina ..... 30c.

689 MEDŽIAGA L. Ivinskio biografijai. Spaudon prirengė Dr. K. Grinius. (Iš "Lietuvių Tautos"). Vilnius 1908, pusl. 23 (didelio formato 7x10). Kaina ..... 35c.

a99 PELKĖS. Apysaka iš lietuvių darbininkų gyvenimo Amerikoje. Parašė Upton Sinclair, lietuvių kalbon išvertė Kazys Puida. Vilnius 1908, pusl. 468, kaina ..... $1.25.

No. 208 BALTRUS TURAZERIS. Drama trijų veikmių iš darbininkų gyvenimo paimta. Parašė P. Langman. Vertė A. M-čys. Brooklyn, N. Y. 1909. Pusl. 81. Kaina ..... 20c.

No. 286 PIRMI ŽINGSNIAI. Drama ketuoriose veikmėse. Parašė Br. Vargšas. Drama parašyta iš revoliucijos judėjimo Lietuvoj. Chicago, Ill. 1909, pusl. 50. Kaina ..... 20c.

No. 321 VELNIAS — NE BOBA. Dviejų veiksmų komedija ir NEATMEZGAMAS MAZGAS vienaveiksmė komedija. Parašyta P. Petliuko. Vilnius 1909, pusl. 66. Kaina ..... 25c.

No. 397 KEPLOS KANČIOS. Eilės. Parašė Liepukas. Chicago, Ill. 1909, pusl. 28. Kaina ..... 10c.

591 VISUOMENĖS ĮNAMIAI. Rašteliai apie tuos gyvunus, kurie esti šale žmogaus. Prof. M. Bogdanovo. Panevėžio mokinių vertimas, kalba taisyta kalbos mokytojo J. Jablonskio. Su daugeliu paveikslėlių, knygelė naudinga kiekvienam perskaityti. Vilnius 1909, pusl. 165, kaina 50c.

b686 LIETUVIŲ TAUTA. Lietuvių Mokslo draugijos raštai. Knyga I, dalis 2. Su 89 paveikslėliais prie Levų lietuvių pasakose. Vilnius 1908, pusl. 183, kaina ..... $2.00.

1196 SERGEKITES AKIŲ APVILKIMO. Lenkiškai parašė Dr. F. Gruda. Atspausta iš Kalendoriaus 1905 m. Vilžėje, pusl. 15. Kaina ..... 5c.

1330 ŽODYNĖLIS ANGLIŠKAI-LIETUVIŠKAS. Surinkti visi reikalingiausi žodžiai, kuriuos išmokus, lengvai galima angliškai susikalbėti. Worcester, Mass., pusl. 151, drutuose audimo apdaruose. Kaina ..... 60c.

1863 BIBLIJA arba visas šventas raštas senio ir naujo Testamento. Tik ką dabar išėjo iš spaudos aiškiai šių dienų lietuviškoj rašyboj, lotyniškoms raidėms, pilna Biblija katros lietuviai seniai reikalavo. Yra didelė 11½x9¼ colio, 1127 puslapių, drutu audimo apdaru. Kaina ..... $3.00.

Knygų Kataliogas

No. 4 Alluma ir kitos pasakos Guy de Maupassant'o, vertė J. Laukis. Telpa šios pasakos: 1. Alluma, 2. Netikri brangieji akmenys, 3. Baimė, 4. Du maži kareiviai, 5. Dienynas padukėlio, 6. Mėnesienoje, 7. Vaidulys, 8. Užšalusioj padangėj, 9. Atsikirtimas, 10. Vienatvė, 11. Tėvas ir sunus ir 12. Rožė. Guy de Maupassant yra vienas iš geriausių raštininkų pasakų iš žmonių gyvenimo. Chicago, Ill. 1908, pusl. 136. ..... 35c

No. 27 Gyvenimo mokykla. Parašė Orison Svett-Marden. Lietuviškon kalbon išvertė K. Žegota. Užrašai pagarsėjusių žmonių. Labai naudinga knyga. Didelio formato. Chicago, Ill. pusl. 235. ..... $1.25
Apdaryta $1.50

No. 35 Gyvenimo vaizdeliai, susidedanti iš devynių sekančių gražių pasakaičių: Atsisveikinimas, Vagis, Kas kaltas, Gatvės vaikai, Paparčio žiedas, Miško sargas, Signalas, Keleivis, Buvio esybė. Chicago, Ill 1902, puslapių 99. ..... 15c

No. 43 Iš gyvenimo lietuviškų Vėlių bei Velnių. Pasakos surinktos d-ro J. Basanavičiaus. Šioje knygoje telpa keli šimtai gražių pasakų, apie rojų (dangų), čyščių, peklą; apie giltinę, marą, cholerą; apie dvasias (dušias), velnius, jų vaidinimąsi ir tt. Pasakos užrašytos tokioje tarmėje, kokioje buvo girdėtos. Panevėžyj — pagal tarmę panevėžiečių; Šiauliuose — pagal tarmę šiauliečių; Suvalkų gub. — pagal tarmę suvalkiečių; Prusų Lietuvoje — pagal tarmę Prusų lietuvių; Dzukijoj — pagal tarmę dzukų ir tt. Chicago, Ill. 1903, pusl. 470. Popieros apdaruose. $1.50
Audimo apdaruose. $2.00

No. 44 Iš mano atsiminimų. (Su autoriaus pav.) Parašė Dr. Vincas Pietaris. Spaudon parengė d-ras J. Basanavičius. Platus bijografiški apipasakojimai kai-kurių Lietuvos vietų. Chicago, Ill. 1905, pusl. 301. ..... 75c

No. a44 Iš Gyvenimo Samojėdų. Apie Lizdininkus ir kiti naudingi pamokinimai. 10c

No. 63 Karės Laukuose. (Kareivio atsiminimai.) Parašė Vsevolod Garšin. Vertė A. Lalis. Užimanti pasaka iš laikų karės maskolių su turkais. Chicago, Ill. 1906, pusl. 81. ..... 20c

No. 67 Lietuviškos pasakos įvairios. Surinko Dr. J. Basanavičius. Dalis I. Čia telpa 141 labai gražių, juokingų, išmintingų ir žingeidžių pasakų. Chicago, Ill. 1903, pusl. 280. ..... $1.25
Drutai apdaryta. $1.50

No. 68 Lietuviškos pasakos įvairios. Surinko Dr. J. Basanavičius. Dalis II. Čia telpa 205 labai gražių ir juokingų pasakų, bovijančių kiekvieną skaitytoją ir klausytoją ir labai naudingos. Chicago, Ill. 1903, pusl. 330. ..... $1.25
Drutai apdaryta. $1.50

No. 69 Lietuviškos pasakos įvairios. Surinko Dr. J. Basanavičius. Dalis III. Čia telpa 202 dar gražesnės ir juokingesnės pasakos. Chicago, Ill. 1904, pusl. 333. ..... $1.25
Drutai apdaryta. $1.50

No. 70 Lietuviškos pasakos įvairios. Surinko Dr. J. Basanavičius. Dalis IV. Chicago, Ill. 1905, pusl. 299. Šioje dalyje, telp kaip ir pirmesnėse dalyse Dro. J. Basanavičiaus surinktų pasakų, telpa keli šimtai užimančių ir juokingų pasakų. Kiekvienas, nusipirkęs iš pamėnėtų knygų I, II, III ar IV dalį, turės per visą savo amžių neišsemamą pasakų turtą. $1.25
Drutai apdaryta. $1.50

No. c71 Laikrodininko atminimai. Pasak Erkman-Šatrijaną sutaisė S. M. Paveikslas iš Napoleono I paskutinųjų kariavimų. Chicago, Ill. 1907, puslapių 44. ..... 15c

No. 76 Maxim Gorkij. Pasakojimai. Iš rusų kalbos vertė A. L—is. Turinys: Giesmė apie sakalą, Nenaudėlis, Makaras Čudra, Rudenyj, Dvidešimts šeši ir viena. Chicago, Ill. 1906, puslapių 103. ..... 25c

No. 90 Olitipa. Graži apysaka iš laikų savitarpinės karės Šiaurinės Amerikos indijonų. Vertė A. Olševskis. Antra pataisyta laida. Chicago, Ill. 1906, pusl. 95. ..... 25c

No. 97 Pamokslai išminties ir teisybės, išguldinėti galvočių visų amžių. Lietuvos vaikeliams. Parašė kun. Tatarė. Trečia laida. Čia telpa 128 juokingų, bet išmintingų ir pamokinančių pasakaičių, mokinančių doros ir išminties. Chicago, Ill. 1899, puslapių 182. ..... 50c

No. 98 Pragaro atgijimas. Parašė L. Tolstoi, vertė Z. A. Kritiškas piešinys dabartinės draugijos tvarkos. alegoriškai parašytas. Chicago, Ill. 1908, pusl. 22. ..... 10c

No. 100 Pasaka apie kantrią Aleną, dukterį turkų ciesoriaus Antonijaus, kuri per 22 metus vaikščiodama po svietą, daugybę bėdų ir vargų iškentėjo. Antra laida. Iš lenkiško vertė A. Olševskis. Chicago, Ill. 1902, puslapių 66. ..... 20c

No. 103 Pasaka apie Adomą ir Jievą. Priedas prie sulyginamosios mythologijos. Parašė Paul Lafargue, pagal vokiišką vertimą lietuviškai sutaisė P. Miškinis. Chicago, Ill. 1908, puslapių 31. ..... 10c

No. 114 Ponas ir bernas. Apysakėlė L. Tolstojaus iš gyvenimo maskolių kaimiečių. Žingeidi norintiems susipažinti su buviu ir sąlygoms maskolių kaimiečių gyvenimo; ji verčia skaitytoją drauge jausti su vargo prislėgtais žmonėmis. Chicago, Ill. 1904, pusl. 60. ..... 15c

No. 124 Robinzonas Kruzius. Graži morališka pasaka. Antra pataisyta laida. Chicago, Ill. 1903, pusl. 83. ..... 25c

No. 130 Revoliucijos žmonės. Parašė A. Niemojewski, vertė K. Puida. Telpa čia sekanti apsakymai: 1. Suntakiais, 2. Viesula, 3. Motiejus Balia, 4. Laisvės šventė, 5. Juras, 6. Redaktorius, 7. Paukštis, 8. Ponas Jėzus Varšavoje. Knygelė įdomi kiekvienam. Chicago, Ill. 1908, pusl. 76. ..... 20c

No. 134 Sidabrinis kryželis arba dailidė iš Nazareto. Apysaka iš laikų kankinimo Kristaus. Eugenijus Sue. Vertė J. Laukis. Chicago, Ill. 1906, pusl. 169. (Šita knygelę Vilniaus vyskupas uždraudė lietuviams skaityti.) Kaina 50c

No. 185 Žmogus nepliuškis. Vertė iš švediško Nėris. Labai graži apysakėlė, kaip turtingo prekėjo sunus apsivedė su varginga mergina ir laimingiau gyveno už kitus, apsivedusius su turtingoms. Šita apysakėlė užima kiekvieną jauną vaikiną ir merginą ir mokina žmogiškos doros. Chicago, Ill. 1[illegible], pusl. 23. ..... 10c

No. 200 Akis už akį, dantis už dantį. Juokai viename akte. Perdirbta iš vokiško. Chicago, Ill. 1907, pusl. 29. Kaina 5c

No. 210 Dėdė atvažiavo. Komedija viename akte. Pagal lenkiską sutaisė B. B—a ir M. P—is. Chicago, Ill. pusl. 62. ..... 20c

No. 225 Geriaus vėliaus, negu niekad. Komedija viename akte. Pagal lenkiską sutaisė K. B—a ir M. P—is. Chicago, Ill. 1902, pusl. 48. ..... 15c

No. 257 Kun. Gramulos raštinyčioje. Komedija viename akte. Parašė kun. Fr. Hudor. Gražiai parašyta komedija, tinkanti perstatymui. Chicago, Ill. 1906, pusl. 14. ..... 15c

No. 262 Mindaugis, Lietuvos karalius. Istoriškas paveikslas 5-se aktuose. Lenkiškai parašė Julius Slowacki. Lietuviškai vertė V. Kapsas (Dr. V. Kudirka). Chicago, Ill. 1900, puslapių 86. ..... 25c

No. 286 Pirmi žingsniai. Drama keturiose veikmėse. Parašė Br. Vargšas. Drama parašyta iš revoliucijos judėjimo Lietuvoj. Chicago, Ill. 1909, pusl. 50. ..... 20c

No. 295 Pietro Caruso. Vieno veiksmo drama. Parašė R. Bracco. Vertė K. Puida. Veiksmo vieta — Neapolis. Šių laikų atsitikimas. Chicago, Ill. 1908, pusl. 32. ..... 10c

No. 302 Šiaurės Karžygiai. Keturių veiksmų tragedija. Parašė H. Ibsen. Iš rusų, lenkų ir vokiečių vertimų vertė K. Puida. Veikimas atsibuva Norvegijos Šiaurėje karaliaus Eriko Kruvinojo Kirvio laikouose. Chicago, Ill. 1908, pusl. 77. ..... 25c

No. 331 Žilė galvon — velnias vuodegon. Komedija viename akte. Pagal lenkiską sutaisė M. P—is. Chicago, Ill. 1902, pusl. 31. ..... 10c

No. 381 Gyvybė (kantatas) ir kitos trumpos poėmos. Parašė Jonas Viskoška. Telpa čia eilės: Gyvybė, Ištvirkėlis, Vylius, 3 sonetai, Proverbai ir Jautimai. Chicago, Ill. 1907, puslapių 41. ..... 15c

No. 397 Keplos kančios. Eilės. Parašė Liepukas. Chicago, Ill. 1909, puslapių 28. ..... 10c

No. 436 Revoliucijos dainos. Surankiotos iš visur 24 dainos naujos gadynės iš revoliucijos atbalsių. Chicago, Ill. 1908, pusl. 30. ..... 15c

No. 442 Svajus arba vaizdas siekimo augėtybės. Tragedija-poėma. Penkiuose aktuose. Parašė Jonas Viskoška. Yra fantastiškas piešinėlis, parašytas sceniškoje formoje. Chicago, Ill. 1907. pusl. 135. ..... 40c

No. 471 Akyvi apsireiškimai sviete, į kuriuos žmonės nuolat žiuri, bet jų gerai nesupranta. Su 7 paveikslėliais. Labai naudinga knygelė tiems kurie nori sužinoti, iš ko darosi žaibai, griausmai, lietus ir sniegas. Kas yra debesiai, ant ko jie laikosi ir tt. Chicago, Ill. 1894, pusl. 79. ..... 25c

No. 472 Apsireiškimai atmosferoje arba meteorologija. Pagal profesorių Vojeikov'a sutaisė Šernas. Aprašo, iš ko susitveria ore žaibai ir griaustiniai, nuo ko atsiranda ant dangaus įvairios šviesos ir šešėliai, ir daugybė kitų įvairiausių ore apsireiškimų. Plačiai ir labai suprantamai paaiškinta, kaip galima sužinoti oro permainas ir daug kitų įdomių dalykų. Kiekvienas aprašymas, aiškesniam supratimui, parodytas ant paveikslo. Norintiems arčiau susipažinti su oro ypatybėmis, verta perskaityti. Chicago, Ill. 1907, pusl. 238. ..... 75c
Apdaryta. $1.00

No. 473 Apie žemę ir kitus svietus, jų buvį ir pabaigą. Pagal Heilperną. Falbą ir kitus sutaisė Šernas. Aprašo, kas yra žemė, iš ko ji susideda, ant ko laikosi ir kaip sukasi. Kas yra saulė, žvaigždės, mėnulis, planėtos, kometos ir kitos retai matomos žvaigždės. Su 30 astronomiškų paveikslų. Yra tai vienatinė knyga, iš kurios žmogus tikrai gali apsišviesti. Chicago, Ill. 1896, pusl. 255. ..... 75c
Ta pati apdaryta. $1.00

No. 480 Biologija arba mokslas apie gyvus daiktus. Pagal profesorių Nusbaumą sutaisė Šernas. Mokslas, kokiu budu radosi gyvi sutvėrimai ant musų žemės, kaip jie vystėsi, pradėjus nuo mažų vabalėlių, iki daėjo lig paukščių, žvėrių ir paties žmogaus. Su paveikslėliais. Chicago, Ill. 1901, pusl. 147. ..... 40c

No. 490 Dvi Kelioni į Tolimą Šiaurę. Sutaisė S. Matulaitis. Labai žingeidus ir naudingas aprašymas iš kelionės į šiaurės poliusą. Chicago, Ill. Kaina 20c

No. 507 Gamtos istorija Pagal Bert vertė Dr. A. Bacevičia. Knyga su daugeliu vabalų, žuvių, žmonių, medžių ir akmenų paveikslėlių; trumpai, aiškiai ir suprantamai išaiškina gamtos istoriją, ypač tuos dalykus, į kuriuos žmonės žiuri, bet jų gerai nesupranta. Chicago, Ill. 1903, pusl. 209. ..... 50c

No. 508 Gamtos pajiegos ir kaip iš jų naudotis. Pagal Bitnerį sutaisė Šernas. Svarbios moksliškos vertės knyga, su daugybe paveiksių įvairių mašinerijų ir kitokių prietaisų išnaudojimui gamtos pajiegų. Chicago, Ill. 1904, pusl. 238. ..... 50c

No. 516 Iš kur atsirado musų naminiai gyvuliai ir auginami augmenys? Pagal Lunkevičių sutaisė Šernas. Su paveikslėliais. Chicago, Ill. 1901, puslapių 73. ..... 20c

No. 525 Kaip gyvena augmenys?. Pagal Lunkevičių ir kitus sutaisė Šernas. Su paveikslėliais. Yra tai aprašymas apie įvairius musų žemės augalus, jų sudėjimą ir atmainas, gyvį ir plėtojimąsi nuo pat menkiausių pavidalų iki didžiausių ir tobuliausių. Chicago, Ill. 1901, pusl. 129. ..... 35c

No. 526 Kada ir kokiu budu svietas sutvertas. Parašė Prof. Dr. M. W. Meyer. Iš vokiečių kalbos vertė J. Ilgaudas. Aprašyta, kokiu budu tveriasi dangiški kunai ir kaip musų žemė susitvėrė, teipgi, kokiu budu atsirado ant jos gyvybė. Su paveikslais. Chicago, Ill. 1906, pusl. 140. ..... 35c

No. 527 Kada ir kokiu budu gali svietas kada-nors pasibaigti. Parašė Prof. Dr. M. Wilh.Meyer. Iš vokiečių kalbos vertė J. Ilgaudas. Knygelėje aprašyta svieto pabaiga. Kas nori atsižinoti, kada ir kokiu budu gali svietas pasibaigti, tegul perskaito šitą knygelę. Chicago, Ill. 1906, pusl. 135. Kaina 35c

No. 545 Nematomi priešai ir draugai žmonių. Pagal Bitnerį sutaisė Šernas. Aprašymas smėlinėlių bakterijų, gimdančių visokias ligas pas žmones, jų susekimas, kystymąsi ir tt. Su paveikslėliais. Chicago, Ill. 1905, pusl. 113. ..... 30c

No. 548 Oras, Vanduo, Šviesa ir šiluma. Lekcija Prof. Blochmano'o. Sutaisė Šernas. Visiems suprantamai aprašyta ypatybės chemiško ir fiziško proceso, aiškesniam parodymui kurio yra daugelis tam tikrų paveikslėlių. Chicago, Ill. 1907, pusl. 138. ..... 40c

No. 553 Paėjimas organiško svieto. Pagal Bitnerį sutaisė Šernas. Knyga didelės moksliškos vertės. Ji aprašo tvėrimąsi viso sutvėrimo ir visų gamtos sutvertų daiktų; parodo, pagal seniausius ir giliausius žemės sluoksnius, daug milijonų metų atgal gyvenusius ant žemės augmenis, vabalus, žvėris, paukščius ir tt. Su paveikslėliais. Chicago, Ill. 1905 pusl. 137. 35c

No. 566 Senų gadynių išnykę gyvi sutvėrimai. Pagal Hutchinsoną sutaisė Šernas. Su paveikslėliais. Aprašo seniausių gadynių įvairius sutvėrimus, gyvenusius ant žemės dar prieš atsiradimą žmogaus. Šiandien tų sutvėrimų kunus žmonės, kasdami gilius šulinius, kanalus, arba imdami iš žemės anglis, randa gilial palaidotus žemėje. Tulų sutvėrimų atrado čielus, nesugadintus kunus, užšlotus keliolikos sieksnių storio žemės elle. Jie yra šiandien išstatyti įvairiuose muzėjuose, iš kurių žmonės mokinasi pažinti, kaip sena yra musų žemė. Mokslinčiai, pagal storumą ir senumą žemės sluogsnių, kuriuose tų sutvėrimų kunus randa, gali spręsti, kaip sena yra musų žemė ir kaip seniai žmogus ant jos atsirado. Chicago, Ill. 1900, pusl. 370. ..... $1.00
Apdaryta. $1.25

No. 569 Svieto pabaiga. Iš rusiško vertė Pr. Siulelis. Kas nori atsižinoti, kada bus svieto pabaiga, tegul perskaito šią knygelę. Chicago, Ill. 1902, pusl. 31. ..... 10c

No. 597 Žvėrys ir žmogus. Pagal Schmehl'į sutaisė Šernas. Mokslas apie subudavojimą kuno visokių žvėrių, paukščių, sąnarkojų, žarnapilvių ir žmogaus. Kiekvienas žvėris arba gyvis aprašytas kas sau su visomis jo ypatybėmis ir kokią gyvunų giminę jis tveria. Su paveikslėliais. Chicago, Ill. 1906, pusl. 313. ..... $1.00
Apdaryta. $1.25

No. 606 Airija. Lapai iš istorijos Airijos. Parašė A. Janulaitis. Chicago, Ill. 1908, pusl. 53. ..... 15c

No. 630 Ethnologija arba mokslas apie žemės tautas. Pagal Dr. M. Haberlandą parašė Šernas. Su paveikslėliais. Yra tai svarbiausia moksliška knyga apie visas musų pasaulės žmonių veisles. Ji parodo visų viešpatysčių, visų žemės kraštų ir net mažiausių šalelių žmones ir jų paveikslus. Aprašo jų kilmes, paryą, tikėjimą, papročius, užsiėmimą ir abelnai viską. Kas nori pilnai pažinti žmonių istoriją, tegul perskaito šią knygą. Chicago, Ill. 1903, pusl. 667. ..... $2.00
Apdaryta. $2.50

No. 641 Geografija arba žemės aprašymas. Pagal Geikie, Nalkovskį ir kitus sutaisė Šernas. Su paveikslėliais. Aiškiai ir suprantamai aprašo musų žemę, jos pavidalą, didumą ir platumą; jos kalnus, jų vardus, augštį, vulkanus, metančius iš savęs ugnį; iš kokių sluogsnių susideda žemė, kur ir kiek joje yra anglių, geležies, aukso, druskos ir kitų gėrybių; kiek marių, ežerų, upių, jų vardai, plotis, gylis; kokie kuriuose vandenys: sūrus, prėski, kartus; kokie juose gyvena gyvunai ir tt. žemė aprašyta dalimis: iškaitytos visos viešpatystės, karalystės, kunigaikštystės, respublikos ir tt. Kiek kurioje žemėje yra gyventojų; kokie jų tikėjimai, kalbos, papročiai, užsiėmimai, pramonės, išdarbiai, ir tiesos; kokie miestai, su kiek gyventojų, fabrikų, pramonių; kur kokie orai: šalčiai ar karščiai, lytus ar giedras; kur koks ilgis dienos ir nakties. Knyga didelė 6x9 colių, ant geros standžios popieros spaudinta. Chicago, Ill. 1906, pusl. 469. Kaina. $2.00
Ta pati apdaryta audimo apdaruose, parašai ant nugaros ir šono. $2.50

No. 655 Istorija abeina. Dalis I. Nuo seniausių laikų Chinijos — 2800 m. pr. Kr. iki galutiniam išdalinimui imperijos Aleksandro Makedoniškojo 146 m. pr. Kr. Surašė Dr. A. Bacevičia. Su paveikslais, parodančiais tų laikų piramidas, sienas pilių, tvirtovių; typus kunigų ir kareivių. Hieroglifus Akkadų rašto ir tt. Chicago, Ill. 1904, pusl. 498. ..... $1.00
Ta pati tvirtuose apdaruose. $1.25

No. 657 Istorija Suvienytų Valstijų šiaurinės Amerikos nuo atradimo ir dar prieš atradimą Amerikos iki 1896 m. Aprašo, kaip Kolumbas atrado Ameriką, kokie čia tada žmonės gyveno, kokie žmonės pirmiausiai iš Europos pradėjo plaukti į Ameriką, kokios karės buvo, už ką kariavo ir kokiuose metuose; kiek buvo prezidentų, kokie ir kiek karis gero šiai šaliai padarė. Prie gajo knygos telpa Suvienytų Valstijų Konstitucija, kuri yra reikalingiausia žinoti kiekvienam žmogui, gyvenančiam šioje šalyje. Chicago, Ill. 1896, pusl. 364. ..... $1.00
Ta pati audimo apdaruose, aukso litaros ant nugaros ir šono. $1.25

No. 658 Istorija Chicagos Lietuvių, jų parapijų ir kun. Kraučuno prova su lakraščiu "Lietuva", buvusi balandžio mėnesyje 1899 m. Čia telpa aprašymas: kiek lietuvių yra Chicagoje, kiek lietuviškų draugystių, su kokiais vardais ir siekiais; chronologiška peržvalga Chicagos lietuvių darbų nuo pat čia jų atsiradimo iki pabaigai 1900 metų; istorija jų parapijų ir prova kun. Kraučuno su "Lietuva". Chicago, Ill. 1901, pusl. 580. Kaina. $1.00
Apdaryta. $1.50

No. 678 Lietuvių Pratėviai Mažoje Azijoje nuo senovės iki jie pateko po valdžia Persų. Parašė Lietuvos Mylėtojas (Dr. J. Šilupas). Knyga turi 283 puslapius ir 4 dideles mapas, parodančias vietas, kur senovėje gyveno lietuvių pratėviai. Aprašo lietuvių padėjimą dar 800 metų prieš Kristaus gimimą. Chicago, Ill. 1899. ..... 50c

No. 722 Trumpa senobės istorija. Pagal prof. R. Vipper vertė iš rusų kalbos D. Su paveikslais senoviškų liekanų ir 5-lais spalvuotais žemlapiais (mapomis). Yra tai tikriausia svieto istorija nuo seniausių laikų, daug metų prieš Kristaus gimimą iki nupuolimo Rymo viešpatystės. Chicago, Ill. 1904, pusl. 305. ..... $1.00
Drutuose apdaruose. $1.25

No. 851 Apie furtų išdirbimą. Parašė Schram. Vertė S. M. Veikalas gvildenantis politišką ekonomiją. Kokiais keliais išsidirba turtai, kaip jie susikrauna ir kaip atsiliepia ant gyvenimo draugijos. Chicago, Ill. 1900, pusl. 139. ..... 35c

No. 856 Aukos Karės Dievui. Parašė Jonas Gražys. Ši knygelė aprašo, kokios kada buvo karės, kas buvo jų priežasčia, kiek blėdies padarė ir daro žmonėms ir kas į jąs žmoniją stumia. Chicago, Ill. 1902, pusl. 40. ..... 10c

No. 861 Dr. J. Basanavičius. Lenkai-Lietuvoje. Iš rusų kalbos vertė V. Gintautas. Nurodymai, kaip lenkiška kalba sunaikino ir sudemoralizavo Lietuvą ir kaip ji kenkia lietuvystei sulyg šiai dienai. Chicago, Ill. 1903, pusl. 41. ..... 15c

No. 907 Kaip žmonės su ponais kovojo? Sodiečių sukilimai Ispanijoje XV amžiuje, Anglijoj XVI amžiuje. Parašė A. J—tis. Chicago, Ill. 1908, pusl. 34. ..... 10c

No. 921 Labdarybė pirmiaus ir dabar. Parašė P. Lafargue. Vertė M. N—as. Telpa čia: I. Senovės pagonų labdarybė, II. Vyskupų ir vienuolių labdarybė ir III. Buržuazų labdarybė. Chicago, Ill. 1908, pusl. 36. ..... 10c

No. 925 Moteris ir jos vieta žmonijoje. Parašė J. Laukis. Šita knygelė aiškina moterų klausimą, todėl yra aky va perskaityti moterims ir vyrams. Kalbėtojai joje atras sau daug medžiagos. Chicago, Ill. 1908, pusl. 47. Kaina. 15c

No. 946 Priedelis prie lietuviško klausimo. Raštelis gvildenantis lietuvystės reikalus po valdžia Rusijos ir po įtekme lenkystės. Chicago, Ill. 1905, pusl. 38. ..... 10c

No. 970 Tautiškos Politikos Knygynėlis. Telpa čia Rusijos policijos viešpatavimas, persekiojimas ypatos laisvės, draugijų ir susirinkimų, laisvės žodžio ir sąžinės, ir kame išganymas. Chicago, Ill. 1907, pusl. 47. ..... 10c

No. 1102 Auginimas ir maitinimas mažų kudikių. Parašė Dr. J. Kulis. Chicago, Ill. 1907, pusl. 28. ..... 10c

No. 1135 Hygiena arba mokslas apie užlaikymą sveikatos. Pagal Bernesą, D-rą Noll ir kitus sutaisė Šernas. Kas ją su atyda perskaitys, pataikys apsisaugoti nuo visokių ligų, užlaikyti čielybėje savo sveikatą, pailginti savo amžių ir užauginti sveikus ir tvirtus savo vaikus. Chicago, Ill. 1897, pusl. 132. ..... 35c

No. 1140 Išsivystymas vaisiaus gyvunų. Parašė Dr. J. Kulis. Su daugeliu paveikslėlių iš embrioliogijos. Chicago, Ill. 1907, pusl. 21. ..... 10c

No. 1157 Koks privalo buti vaikų auklėjimas? Rankius raštų, parašytų D-ro J. Šilupo. Chicago, Ill. 1908, puslapių 91. ..... 25c

No. 1176 Pamatas Visokiai Reformai. Vadovas sveikatai, turtui ir laisvei. Populiariškas raštas apie klausimą valgybos. Parašė Otto Carque. Su raštininko leidimu vertė J. Laukis. Knygutė nurodo, kad mėsa ir kai-kurie kiti, teip pavadinti dilginanti valgiai yra netinkančiais žmonėms maistais. Chicago, Ill. 1907, pusl. 113. 30c

No. 1209 Angliškos Kalbos Vadovėlis tiems, kurie nori trumpu laiku pramokti angliškai susikalbėti kasdieniuose reikaluose. Sutaisė J. Laukis. Antra pataisyta laida. Chicago, Ill. 1908, pusl. 90. ..... 25c

No. 1210 Aritmetika. Sutaisė S. Skačkauskas. Lengvas budas išmokti skaitliuoti (rokuoti). Knyga padalyta į penkis skyrius. Skyrius I — Apie skaitlius. Skyrius II — Trupiniai. Skyrius III — Dešimtiniai trupiniai. Skyrius IV — Priliyginimai ir proporcijos. Skyrius V — proporcijų prievadinės. Chicago, Ill. 1897, pusl. 104. 25c

No. 1300 Rankvedys angliškos kalbos. Pagal Ollendorfą, Harvey, Maxwell ir kitus surašė J. Laukis. Yra tai praktiškiausia knyga išsimokinimui angliškos kalbos pačiam per save be pagelbos mokytojo. Chicago, Ill. 1906, pusl. 307. ..... $1.25
Apdaryta. $1.50

No. 1328 Žodynas lietuviškai-angliškos ir angliškai-lietuviškos kalbų (abi dalys — I ir II, t.y. No. 1326 ir No. 1327) vienoje knygoje. Yra tai reikalingiausia knyga norintiems gerai pažinti angliišką kalbą. Formatas ir apdarai tokie pat kaip No. 1327. $6.00

No. 1326 Žodynas lietuviškai-angliškos kalbos. (Dalis I.) Sutaisė A. Lalis. Čia rasi visus lietuviškus žodžius išguldytus angliškai. Kožnas žodis paženklintas kursyvoms litaroms prie kokio gramatikos skyriaus jis priguli. Knygos formatas 6x9 colius. Kieti audimo apdarai. Chicago, Ill. 1902, pusl. 382. ..... $2.00
Popieros viršais. $1.75

No. 1327 Žodynas angliškai-lietuviškos kalbos. (Dalis II.) Sutaisė A. Lalis. Čia rasi visus angliškus žodžius išguldytus lietuviškai. Prie kiekvieno angliško žodžio kabėse yra pridėta tarmė, kaip žodžius angliškai tarti, teipgi kiekvienas žodis paženklintas kursyvoms litaroms prie kokio gramatikos skyriaus jis priguli. Knygos formatas 6x9 colius. Gražiais drutais apdarais, nugara ir kampai drutos, gražios moroko skuros, šonai audimo, ant nugaros parašas aukso litaroms, lapų kraštai marmuruoti. $4.00
Ta pati knyga popieros apdar. $3.00

No. 1329 Žodynas. Tas pats kaip No. 1328, tik pilnai apdarytas brangia, gražia moroko skura. (Čia audimo nėra nė biskio.) $7.00

No. 1420 Tikyba ar mokslas. Tikėjimiški, moksliški ir draugiškai-politiški tyrinėjimai, surankioti D-ro J. Šliupo. Antras pataisytas ir padidintas spaudimas. Chicago, Ill. 1901, puslapių 211. ..... 50c

No. 1428 Vaišės Kristaus pas popiežių Pijų IX. Parašė Viktoras Hugo. Antra laida. Chicago, Ill. 1907. Kaina. 10c

No. 1457. Dangaus Augštumas ir Žmogaus Senumas; Anykščių šilelis ir daugelis naudingų žinių. Sutaisė P. M. Pusl. 112. ..... 15c

No. 1498 Lietuviškas Sapninykas. surinktas iš daugelio svetimų sapninykų ir sutaisytas pagal tikrą persiškai-egiptišką sapninyką, su aprašymu planetų atspėjimo ateities. Geriausiai išguldo visokius sapnus, kokie tik žmogui prisisapnuoti gali. Chicago, Ill. 1895, pusl. 205. ..... 50c
Tas pats drutai apdarytas. 65c

No. 1515 Naujas pilnas Orakulas arba knyga burtų, monų ir visokių paslapčių ir praktiška C. C. St. Germain Delnažinystė, su paveikslėliais. Surinko ir išguldė iš svetimų kalbų J. Laukis. Yra tai didžiausia ir praktiškiausia monų knyga, burtų ir delnažinystės mokslo. Formatas 6x9 colius, ant viršaus apdarų koloriuotas paveikslas burtininko ruimo. Chicago, Ill.1904, pusl. 412. ..... $2.50
Apdaruose. $3.00

No. 1521 Paslaptys Magijos bei Spiritizmo šviesoje mokslo. Pagal svetimus šaltinius lenkiškai sutaisė F. J. Lietuviškai vertė J. Laukis. Yra tai

50,000 KNYGU

DYKAI DEL VYRU Vertes Ira $10.00 Kožnam Vyru Ligoniu

Dykai del Viru

Jeigu sergate kokio vyriško ligoje, rašikiete ing mus ogausite didelos vertes knygelė. Ta knygelė pasakis aiškei keip kožnas vyras, sergantis nuo kraujo užnuodyjima, silpnibea vyriškume, abelnam nupulime speku, rhumatižme, organiško ligoje, vyduriu, kepenu, inkštu arba pusles lygosie, gali lengvei išlgydyte namosie. Jeigu asatie nusimine mokiedami piningus daktarams ir už gidukles, negaudame jokios pagelbos ta, apatingai dykai gauta knygelė del vyru, jums bus vertesni bagelboi, keip $100.00. Jie pasakis nu kuo jus sergate ir keip galet buti greitai išgydyti. Tukstančei vyru atgava sveikato ir vyriškumo per pagelba tos vertingos knigelės. Ta knykelė ira krautuve žiniu, apie kurios kožnas vyras neatbutinai turi žinoti. Pamikitie, jog ta knygelė yra gaunama **vysai dykai;** mas užmokam ir pačtau. Jškirpkite žemia paduota kupona, ir prisiuskitie mum, o mas kuo greičiaus prisiusma jums vysai dykai ta brange knygelė.

Siusk ta kupona dykai gautos knygeles šendena.

DR. JOS. LISTER & CO., L. 702 Northwestern Bldg., 22 Fifth Ave., Chicago, Ill.
Garbingas Daktarai: Meldziu prisiusti man vysai dykai, jusu abgarsinta knygelė.

Vardas ir pravardė.....

Pačta..... Statas.....

Brooklyn, N. Y.
A. Lesniauskas, 347 Rodney Street.
Jonas Lutkauskas, 112 Grand st

Baltimore, Md.
L. Gawlis, 1834 N. Castle Street
Vincas Želvis, 709 W. Lombard St.

Chicago, Ill.
Jonas Balčas, 1098 So. Leavitt st
M. Dudas, 51 W. 25th St.
M. Fanstel, 4501 So. Laflin St.
Charles Laban, 10802 Michigan Ave.
Vinc. Linka, 124 W. 21st St.
Geo. A. Pupausky, 1112 S. Leavitt St.
K. Steponis, 873 — 34th Pl.
Juozas Volmeris, 168 W. 18th St.
K. T. Urbutis, 4552 So. Ashland Ave.
Ant. Žukauskis, 871 — 34th Pl.

Cleveland, Ohio.
Pov. Šukis, 6524 Forman Ave. S. E.

Cambridgeport, Mass
Pet. Bartkevičius, 719a Main St.
C. Kavolius, 42 Washington St.

East St. Louis, Ill.
Juoz. Rainis, 452 Collinsville Ave.

Herrin, Illinois.
J. T. Adomaitis, Box 708.

Kenosha, Wis.
M. Petrauskas, 361 Quince St.

Melrose Park, Ill.
F. A. Golubickas, Box 172.

Millinocket, Me.
Jurgis Tumosa.

MINERSVILLE, PA.
J. Ramanauskas, Box 538.

New Britain, Conn.
M. J. Čeponis, 21 Pleasant Street.

Newark, N. J.
V. Ambrazevičia, 178 Ferry Street.

NORWOOD, MASS.
B. A. Tumavičius, 346 Lenox st.

Pittsburg, Pa.
Jonas A. Ignotas, 46 So. 22-nd Street.
J. G. Miliauckas, 37 So. 19th st.

Paterson N. J.
A. Varaškevičius, 28½ Putnam St.

Pittston, Pa.
J Kazakevičia, 103 No. Main St.

Plymouth, Pa.
V. S. Kreivenas, Box 1020.
S. Poteliunas, 345 E. River St.

So. Boston, Mass.
N. Gendrolius, 224 Athens Street.

Scranton, Pa.
Juoz. Petrikys, 1514 Ross Ave

Shenandoah, Pa.
T. Kryžanauskas, 12½ Cherry Street.
And. Mačis, 138 So. Main Street.

Springfield, Ill.
Jur. Tachilauckas, 710 Enos Ave.

SEELYVILLE, IND.
Ad. Kazakevičia

Turners Falls, Mass.
K. P. Šimkonis.

Tacoma, Wash.
D. J. Puišis, 220 E. 26th st.

Union City, Conn.
D. F. Eimaitis, Box 72.

Waterbury, Conn.
J. Žemantauskas, 39 W. Porter St.
Jurgis Žemaitis, 824 Bank st.

Wilkes-Barre, Pa.
A. P. Aleks, 71 No. Hancock St.

Worcester, Mass.
Ant. Bernotas, 12 Harlem Street.

Westville, Ill.
Juozas J. Šilkas.

Tau Seksis!

Jeigu nusipirksi knygute **"Kaip padaryti Monus"** ir išmoksi iš jos daryti monus. Uždirbsi vakarais daugiau rodydamas monus negu dienomis prie sunkaus darbo. Knygutėje aprašyti **63** monai. Kaina **50c.** Pinigus siųsk markėmis ar Money Orderiu adresuodamas

JONAS ILGAUDAS
7716 So. Peoria St., CHICAGO, ILL.

Ponia Ona Miller

(pagal vyra Jankauskienė)
SENIAUSIA LIETUVE-AKUŠERKA CHICAGO
Dabar gyvena priešai Ruble st.
107 Canalport Avenue
Telephonas — 3619 Canal.

F. P. Bradchulis

ATTORNEY & COUNSELOR at LAW
Chamber of Commerce Bldg., Room 709
S. E. Corner La Salle and Washington Streets
CHICAGO, ILL.
TELEPHONE MAIN 3642

Lietuvys advokatas, baigęs mokslą jurisprudencijos čia Amerikoj. Veda visokias provas, civiliškas ir kriminališkas, visuose teismuose (sudnose).
Gyv. 3112 S. Halsted St., arti 31mos gatvės
Telephone Yards 6046

Dr. O. C. HEINE

DENTISTAS
OFISAS--Kampas 31 ir So. Halsted gat.
(Gyvenimas virš aptiekos.) X CHICAGO, ILL.

Tel. 1532 Yards.

Dr. J. KULIS

Lietuvių Gydytojas ir Chirurgas.
3255 So. Halsted St., Chicago, Ill.

Gydo visokias ligas moterų, vaikų ir vyrų. Teipgi turi didelę praktiką ir gydo pasekmingai visokias limpančias, užsisenėjusias ir paslaptingas vyrų ligas. Daro operacijas pasekmingai.

Naujas Išradimas

Sustiprinimui ir užlaikymui plaukų.
Tukstančiai plikų žmonių atgavo pulkius plaukus, sulaikos slinkimą plaukų galvos labai trumpame laike. Vietoje senų atauga nauji, gražus plaukai. **Visokia informacija dykai.** Artesnėms žinioms reikia rašyti įdedant krasos ženklelį.

PROF. J. M. BRUNDZA
BROADWAY & 50. 6TH ST., BROOKLYN-NEW YORK.

ATTYDAI BROOKLYNO LIEUVIU.

Nauja Lietuviška apavų krautuvė (Shoe Store), 41 Grand st., Brooklyn, N. Y., netoli Houston ir Grand ferų.

Užlaikau geriausios firmos tavorą. Parduodu kuoteisingiausiai ir pigiau negu žydai. M. M. Kuliavas.

VYRAMS TIKTAI

Kas gali but matyta
GALERIJOJ MOKSLO
344 So. State St. CHICAGO, ILL.
arti Harrison gatvės
INEJIMAS DYKAI!

Žingeidumai Pathologijos
Žingeidumai Osteologijos
Žingeidumai Gromuliavimo Organų

Tyrinėk pradžią ir išsivystymą žmogiškos rasos nuo lopšio iki grabo, pamatyk keistumus gamtos, žingeidumus ir milžiniškumus.

Tyrinėk įtekmę ligos ir paleistuvystės, perstatytas gyv didum figurose, sveikuose ir ligotuose padėjimuose. Lavus išrodinėtojas atsakinėja visokius klausimus. Didžiausia proga tavo gyvenime.

INŽENGA DYKAI!
Atidaryta kasdien nuo 8 valandos ryto iki vidurnakčiui.

LIUOSA GALERIJA MOKSLO
344 S. State St. Chicago, Ill.

Telefon Yards 471.

Notary Public

(Lietuviškas Notaras)

Išdirba visokias legališkas popieras, kaip tai: Plenipotencijas, Kontraktus, Bill of Sale, Testamentus, Affidavits ir kitoniškus. Inkorporuoja draugystes.

J. J. Hertmanowicz
Ofisas
A. Olszewski'o
3252 So. Halsted, Cor. 33rd St.
Chicago, Ill.

Lietuviška Gydykla

Pagelbininkas Sveikatos
DR. J. E. THOMPSON'O

Vienas ir tikriausias kelias atjieškojimui sveikatos yra **Lietuviška Gydykla.** Pagelbininkas sveikatos ir Direktorius tos gydyklos **D-ras J. E. Thompson'as** yra garbingiausiu daktaru Suvienytose Valstijose dėl to, nes pabaigė Universitetą **"Yale"**, daug metų praktikavojo New Yorko ligonbutyj **"Bellevue"**, teipgi garsingoj visoj pasaulėj **Vedenskoje Klinikoje**, kur išsiaugštino kaipo išmintingiausias gydytojas ir gelbėtojas sveikatos, ir dabar ne be yra liga, kuri butų priešinga jo žinial ir per jį sutaisytiems vaistams.

Vyras, moteris, jaunikatis ir pana, teipgi ir mažas kudikis — kiekvienas stras čia teisingą pagelbą ir sveikatą, nes gydosi čia paprastos, chroniškos, užsenėjusios ir visokios slaptingos ligos.

Guodotini draugai ir draugės, jeigu katras iš Jųsų prispaustas esat kokia nors liga, kreipkitės kuonogrelčiausiai asabiškai arba laišku į **Lietuvišką Gydyklą**, o busite visiškai išgydyti ir sugrįš Jųsų sveikata, nes čia duodasi pilna gvarancija išgydymo. Adresuoti reikia:

Dr. J. E. Thompson
342 W. 27th St., New York, NY.

Gydykla adara: Nuo 9 iki 12 rytmetį ir nuo 2 iki 5 po pietų. Nedėldieniais nuo 11 rytmetį iki 2 po pietų.

AR TU SERGI

Ar tavo liežuvis ištižes, skaudus ir išbertas spuogeliais? Ar burna prikartėjus, smirda kvapas, veidas išbertas spuogais, negali valgyti, pyksta širdis, vemi, skrepliuoji rytmečiais, jauti deginimą ir sunkumą krutinės duobiukėje, atsirugsti negardžiu skystimu arba vėju, ėda rėmuo, ėsi silpnas ir greitai pailstantis, užėjna seilėtekis ir sutirštėjimas seilių, negali miegoti, ima snaudulys po pavalgymui, kankina dieglihi šonuose, gurgimas vidurių, gumbas, negardus skonis burnoje, trumpas kvapas, greitas nuvargimas, plakimas širdies? Jeigu teip tai nelauk, tuojaus prisiųsk mum doleį o mes tamistai nusiųsime butelį musų gyduolės **The John Elixir**, su pilnu pamokinimu kaip vartoti. Pagelbės tamistai kaip ir šimtam kitų. Katallogas aprašantis suvirš 300 ligų gaunamas dykai kas prisiųs porą markių. John I. Bagdžiunas, propr.

JOHN'S SUPPLY HOUSE
1109 SO. OAKLEY AVE. CHICAGO, ILL.

Dr. G. M. Glaser

Šiuomi pranešu gerbiamai publikai, jog esiu seniausiu gydytoju ant Bridgeporto, praktikuodamas 17 metų. Dabar savo ofisą perkėliau į savo namus po nr.

3149 S. Morgan St.
Kampas 32ros gatvės

Mano ofisas aprupintas naujausiais budais gydymo. Visus ligonius stengsiuosi užganėdinti, kaip ir lygšiol. Pasitikėdamas, jog gerbiama publika ir toliaus mane rems, esiu namie ant kiekvieno pareikalavimo dieną ir naktį. Esiu specialistas ligose vaikų, moterų ir vyrų ir užsendintose ligose. Daru visokią operaciją. Liekuosi su pagarba.

Telefonas Yards 687.

Dr. G. M. Glaser
3149 S. Morgan Street
Kampas 32ros gatvės.

Profesorius Dr. G. H.
PAYNE
Didžiausias Boston Specialistas Vyrų ir Moterų Ligų.

Į Sergančius, kurie nesurado sveikatos kitur.

Musų pasisekimas yra stebuklingu. Daugybė ligonių, kurie buvo gydomi nepasekmingai ligonbučiuose ir paprastų gydytojų, tapo visiškai išgydyti musų nauja metoda ir tai tiktai dėlto, jog mes turime didžiausią ir pasekmingiausią praktiką visoje Naujoje Anglijoje.

Mes gydome Kataratą visuose jo apsireiškimuose, o taipgi ir kitas plaučių ligas, gydome: negirdėjimą, nesveikas ausis, galvos skaudėjimus, nosies ir gerklės ligas, ligas skilvio, žarnų ir kepenų, ligas odos ir kraujo ligas raudonosios gyslos ir mėšlinės, reumatizmą, neuralgiją, strėndieglius, nerviškumą ir abelnai ligas vyrų ir moterų.

Visas šitas ligas išgydome greitai, be skausmo, be operacijų arba gaišinimo laiko.

Mes turime geriausiai įrengtą ofisą visoje Amerikoje, nes mes nesigailime jokio darbo ar pinigų įgyti geriausius aparatus, su kurių pagelba galima atrasti ligas ar jas gydyti! Paveizdan, mes turime pagerintą X-spindulių mašiną, vieną iš didžiausių ir geriausių šiame krašte, su kuria galima permatyti per organizmą ir atrasti ligas — nereikalaujame todėl spėti.

Mes turime geriausius elektriškus įtaisymus ir galime su jais daryti 20 yvairių gydymo budus ir todėl galime pasekmingai gydyti reumatizmą, strėndieglius, neuralgiją, nerviškumus ir tt. Ko negalima gydyti pasekmingai su kitomis metodomis.

Su musų naująja liampa galime gydyti odos ligas, strėnų diegimus, niksterėjimus, skaudamus nugarkaulius, užmazginę neuralgiją ir tt.

Musų aparatas, paverčias aliejų į rukus, gydo katarą, negirdėjimą, dusulį, gerklinį katarą ir džiovą.

Šimtus užmazginių uždegimų (Ovarian Inflammation) pas moteris, išgydėme su musų Galvanic-Faradic Kabinetu, ir išgelbėjome nuo gydytojų peilio; taipgi sugrąžinome jėgą, tvirtumą ir sveikatą daugeliui nusiminusių vyrų.

Jeigu tamista išgėrei jau tiek vaistų, kad juose butų galima "prigirdyti laivą" ir negaval jokio palengvinimo ar sveikatą, tai atsilankyk pas mus, o pamatysi kaip kitoniškai mes gydome. Jeigu įpuolei į nusiminimą užtai, kad paprastiejie gydytojai nejstengė tavęs išgydyti, ateik pas mus. Mes esame specialistais gydydami tiktai keletą ligų, bet užtai esame mistrais jų.

Patarimas dykai. Ateik ir užklausk. Bet neatidėk. Pamatyk garsųjį specijalistą Payne prie pirmutinės progos.

Dr. George H. Payne
585 Boylston street, Copley Square,
Rulmai: 3, 4, 7, 8. BOSTON, MASS.

Valandos kasdien nuo 9 ryto iki 8 vakare. Šventadieniais nuo 10 ryto iki 1 po pietų.

BRANCH OFISAS:
Slater Bldg., Room 331—2—5, 390 Main st., Worcester, Mass. Adaras kasdiena.

Dr. P. G. WIEGNER

(IŠ LATVIJOS)
Priima ligonius savo ofise:
3315 S. MORGAN ST.
Kasdieną iki 2 val. po pietų ir nuo 6 val. vakare. Telefonas: Yards 709.

GERA MUSU NAUJIENA DRAUGAM Kenčiantiems Lietuviam!

Skaitytojau, jeigu esi apimtas kokios ligos ar painiais nesveikumais, užsimokės tau atsišaukti į **Chicago Medical Clinic, 344 So. State St.** prieš ėjimą gydytis kur kitur, nes jie užtikrina tau nuoseklų ir laikantį išgydymą kožnos ligos, kurią prisiima gydyti. Ar esi nerviškas ir nusiminęs, silpnas ir nuilsęs, pavargęs rytmečiais, truksta noro, be gyvybės, lengvai nuvargstantis ir neramus? Ar atmintis tavo prasta, gėdysi draugijos, truksta energijos ir tvirtumo, akys įdubusios ir nečystos, pajuodavę paakiai, spaugai, plėtmai ar kitoki išbėrimai ant odos, nemorališki ir

Nusilpninanti Sapnai, Patrotytas Vyriszkumas, Sekliszka Silpnybe

nesuaugusios ir šaltos dalys, nusistojimas šlapume paliktame per naktį, pienėtas šlapumas, skausmai strėnose, turi nesveikumą puslės ar inkstų? Išsiputimą Gyslų Maišelyj; Užsendintą Puletekį; Užakimą Varpskylės; Syfilitišką Užnuodyjimą Kraujo, ar kokią kitokią gėdingą nervų, odos, kraujo ar užsendintą ligą? Ar skruostai įdubę, žymus rupesčio išreiškimas ant veido, neramus naktyje, mainančio upo, silpnas vyriškumas, turi užkurduses dalis, priešlaikinį nykimą, skausmus kauluose, puolimą plaukų, skaudamą gerklę ir tt.?

Jeigu turi, tai Chicago Medical Clinic

užtikrins tau pilną ir laikantį ant visados išgijimą, jeigu jie nuspręs, kad tavo liga yra išgydoma. Jausi pagerėjimą iš pirmos dienos, ir neužilgio atrasi save karalium tarp vyrų ant kuno, proto ir širdies. Niekas taip nesunaikina jaunus ir pusamžinius vyrus kaip išbėgimai sėklos nakties laike, arba slaptingas nubėgimas sėklos su šlapumu. Tas padaro žmogų netinkančiu prie darbo, ženatvės ir smagumo. Nedaro skirtumo, ar tas paeina nuo jaunystės blogų darbų, naturališko silpnumo ar nuo pertankaus užganėdinimo lytiškų geidimų.

Męs tikrai tave išgydysime.

Męs gydom ir išgydom sėklos nubėgimus, nervų nusilpnėjimą, užsenėjusį puletekį, syfilį, nenaturališkus bėgimus, patžagystą, inkstų ir puslės ligas, teisybę sakant, **visas Vyrų Ligas.** Visos kliutys laimingam ženybiniam gyvenime bus pražalintos. Tukstančius jaunų ir pusamžinių vyrų kasmet prieš laiką nušluoja į grabą jaunystės išdykumai, per tankus susikuopinimai ir kraujo ligos. Jeigu turi nors vieną iš virš paminėtų ženklų, pasirodavyk su mumis pakol da nėra per vėlu.

Roda tau nieko nekaštuoja, o gali užčėdyti daug kentėjimų.

Valandos priėmimo ligonių: nuo 10 ryto iki 4 po piet, ir nuo 6 iki 7 vakare. Nedėliomis ir kitomis šventoms dienoms: nuo 10 ryto iki 12 val. pietų tiktai.

CHICAGO MEDICAL CLINIC
344 SO. STATE STREET CHICAGO, ILL.

Dr-rė Marija Dowiatt-Sass

Moterų ir Vaikų Liem Specialistė.

OFISAS: 746 W. 18-th St.
Tel. Canal 1208.
VALANDOS: Nuo 9:30 iki 11:30 ryte
Nuo 3:30 iki 7 val. vakare.
Nedėldieniais: Nuo 9:30 iki 12 val. tik.

2391 W. Harrison St.
(52-os Ave.)
(9 val. rytmetyj,
to 7 iki 8:30 vakare.
Tel. Austin 439.

"RAISTĄ" (The Jungle) DUODU DOVANAI

Skaitytojams "Lietuvos" ir "Vienybės L.", kurie dar tos knygos neturi ir nėra skaitę.

Jei knygos "RAISTAS" nėra daugiau, tai visai galima tikėti Amerikos gudrybes, sukt ybes ir teip vadinamą jos geroves ir negali išsiaugoti nuo visokių pinklių, nes neturi gana patyrimo. "RAISTAS" tai knyga patyrimų.

Perskaitęs "RAISTĄ" teippat žinosi visą sutvarkymą dabartinės pramonijos ir kodėl bedarbės kilą, o tuomi ir kaip galima turėti visuomet darbas ir gyventi laimingai.

„RAISTAS" dėl išnašumo savo idėjų yra teip pageidaujama knyga, kad yra išversta į visas kalbas.

"RAISTAS", kurią sudrebino Amerikos ir Europos parlamentus, yra didelė, 355 puslapių knyga ir svarbi tuomi, kad aprašo gyvenimą lietuvių Amerikoje.

"RAISTO" kaina **$1.00**, perkant pačią knygą. Prenumerata laikraščių "Lietuvos" ar "Vien. Liet." metams **$2.00**. Bet kas naujai užsisakis "Lietuvą" ar "Vien. Liet." metams, prisiųsdamas man **$2.00**, apturės metams vieną šitų laikraščių ir "RAISTĄ" **dykai.**

Siuntimui prenumeratos adresas: **J. Naujokas, Madison Sq. box 189, New York, N. Y.**

Kiekvienas lietuvys inteligentas pripažins didelę vertę knygos "Raistas".

EUROPEJIŠKAI-AMERIKONIŠKA Prekybos Kanceliarija

Parengia reikalingas popieras ir dokumentus į sudus arba administracijos kanceliarijas Rusijoje, dovierennastis, aktus pardavimo, parsamdymo sutartis ir kitokius dokumentus.

Sujiškometrikus gimimo, mirties, ženybų ir kitus įpėdinių dokumentus.

Išguido visokius raštus ir dokumentus į Rusiškų, Lenkiškų, Lietuviškų Angliškų ir Vokiškų kalbas.

Veda visokias provas Rusijos, Austrijos, Vokietijos ir Amerikos suduose.
Atlieka visokius reikalus pas Rusijos, Austrijos ir Vokietijos Konsulius.
Veda provas atlyginimo už sužeidimus ir nuostolius.
Atlieka visokius prekybos reikalus Rusijoj, Austrijoj, Vokietijoj ir Amerikoj.
Rašykite savo prigimtoje kalboje šiuo adresu:

Europe-American Commer. Office, 112 So. Clark St., Chicago.
Telephone Main 2255 (2-nd Floor, Room 208.)

Geriausia Proga Amerikos Lietuviams ingyti 14 k. Grynu auksu pavilktas laikrodėlis.

gražiai įgraviruotais viršais (vyriškas ar moteriškas) su dviem antvožais, koteliu ir auksinėmis rankomis užstatomas augštos rūšies Amerikos mašinerija, **visais akmenais,** garantuojamas 15 metų, kaina $14.00. — **14 k. grynu auksu** pavilktas grandinėlis garantuojamas 20 metų. — **14 k. grynu auksu** pavilktas žiedas, su tavo vardo pirmutinėmis litaromis, garantuojamas 4 metams. Visa šitie daiktai sykiu kainoja $18.25. Ant laikrodėlio išgraviruota: **Atmintis iš Amerikos.**

Prisiųsk mums už viską $4.74.

Jei daiktai nebus tokie puik, kaip aprašyta, siųsk jus mums atgal, o mes **sugrąžinsime tau pinigus.** Tokią žemas kainas mes duodame tik pirmiausia užsisakymui dėl reporių susipažinimo su jumis. Atsiųsk mums tik **dolino 24c.** dviecenčiais kasos ženklelais, o likusius **$4.50** užmokėsi apturėjęs ir apžiūrėjęs daiktus ekspresui. Šituos daiktus galima gardoti tris syk augštesne kaina.

Už 6 ir 12 ženklelių, 6-grandinėlius ir 6 žiedus $25.50 $1.00 dolino 50c. krasos ženklelais. Likusius $24.50 užmokėsi atsiimdamas ir peržiūrėjęs daiktus ekspreso ofise.

Agents Wholesale Watch Co.
192 West Broadway, Dept. 71
NEW YORK CITY.

5.75 $

NAUJO Geležinkelio 23 AKMENAIS NAUJO Laikrodėlio
Investimui musų

gryno auksu, auksuoto, ar kitokio, parduosime pirmą 10.000 musų naujo nudavimo 23 akmens 5 **"Accuratus"** laikrodėlio **tik po $5.75** Šitie pulkus ir graužus laikrodėliai yra gražiai graviruotais aukso raštais uždaromais lukštais, dalbiniu judintuvu, patentuotu nustatytuvu, greitatrukis ir kitomis geromis ypatybėmis, geral redo laiką ir yra ištikimas. Vyriškas ar moteriškas garantuojama **20 metų** Jie ne tik yra gerais bet ir gražiais laikrodėliais ir kas pirks geresis ir didžiausis savo draugams. Jei nori tikrai gero ir gražaus laikrokėlio pigia kaina, tai čia jis yra. Pirma pirkimo kitur, apžiūrėk šitą laikrodėlį, idant paskui nesigailėtum. **Viencentis krasos ženklelis atgabens tau šitą laikrodėlį** priderančiam apžiūrėjimui įvedine kaina $5.75 ir persiuntimo išlaidas ir laikrodėlis tavo. Jei jo nenorėsi, nieko mums nebusi kaltas ir laikrodėlis bus mums sugrąžintas musų lėšu. **Mes visą atsakymę imame ant savęs.** Gražus auksuotas grandinėlis ir kabutis dykai su dažnu laikrodėliu.
Pirmą 10.000 šitų laikrodėlių išparduosus jie bus pardavinėjami paprastą kaind po $8.50 ir tai bus dar pigu. Adresuok šitaip:

Excelsior Watch Co., Dept. 903, Chicago, Ill., U. S. A.

JEIGU TAMISTA MĖGSTI
Gerą Degtinę
Rašyk-mums tuojau, o gausi
DYKAI VISA KVORTĄ
geriausios degtinės
SECURITY CO., 425 S. Water st., Chicago
Vardas
Adresas

Vienatinė Lietuviška Sankrova

ir agentura literaturos ant "North Side" Chicago, Čion galima gauti mokslišką, svietišką ir dvasišką knygų, rašančių, škaplierių, abrozėlių, visokių laikraščių, Amerikos ir Europos ir popierų gromatoms. Teipgi užlaikau visokio tavoro: juodylo, paišelių plunksnų, drukuojamų mašinukių, britvų, stereoskopų ir daugelio kitų daiktų. Neužmirškite atsilankyti, o busite užganedinti.

PETRAS M. KAITIS
281 N. North ave. Chicago, Ill.

Jauni ir seni, turtingi ir vargšai, ateikite ir daleiskite man išskaityti jųsų gyvenimą nuo lopšio iki grabo.
Kaina 50c. Su pasakymu vardo $1.00.
Garsiausias svietė
DELNAŽINYS IR KORTŲ LEMIKAS

PROF. H. LEIBOWITZ

Aš pasakysiu tamistai su kuom apsivesi ir teipgi vardą ypatos, kuri tave myli.

Jeigu tu nori žinoti kaip sav susivaldyti ir kaip žengti kiekvieną žingsnį gyvenime pasekmingai, kaip nepadaryti jokios klaidos savo užsiėmimuose, kaip apsisaugoti nuo nepasekmių ir nelaimių, kaip išvesti visus užmanymus laimingai: tiesos dalykuose, kelionėse, prietikiuose su priešais ir draugais, sveikatos, nuopuolių, dalykuose turto ir abelnai visame kas lytisi Tamistos gyvenimą.

Esmi vienatiniu kortų lėmikų (burtininku), kuris gali išmokyti kaip laimėti meilę ar draugiškumą tų, prie kurių širdis linkusi nors jie butų ir gana toli.

Prižadu pasakyti tamistai ar tamistos vyras, moteris ar meilužė teisinga ar prigavinga; kaip apsivesti su ta ypata, prie kurios širdis linkusi; kaip paskubinti apsivedimą su ypata, kurią myli; teipgi kaip įgautį įtekmę ant tų, su kuriais sueini. Aš papasakosiu tamistai praeitę, dabartę ir ateitį. Ateik ir pats persitikrinsi.

270 MAXWELL ST., TARPE HALSTED IR UNION GATVIŲ
AŠ KALBU LIETUVIŠKAI IR LENKIŠKAI. ATSINEŠK APGARSINIMĄ.

Męs Apdraudžiame (Insuriname)

Nuo **Ugnies** visoki turtą, ar tai butų namai, naminiai daiktai, vaizba ar kitoniškas turtas.
Nuo **Vagių** ir **Plėšikų.** Nuo **Ligos** ir **Sužeidimų.**
Nuo **Mirties.**

Męs apdraudžiame VISKĄ ir nuo VISOKIŲ NELAIMIŲ

Kiekvienoj nelaimėj pinigai yra reikalingi, todėl nusipirkite pas mus Apdraudimo Raštą (Insurance Policy), o atsitikime ar ugnies, ar ligos, ar mirties, ar kitokios nelaimės, nereikalausite rupintis apie pinigus. Apdraudimo Kompanija išmokės jums tiek pinigų, ant kiek jųs busite apsidraudę.

Apsidraudimo kainos yra labai mažos. Su apdraudimo reikalais kreipkitės pas

A. OLSZEWSKI
3252 S. Halsted St. Chicago.

IŠGYDO IN 5 DIENAS

VARICOCELE HYDROCELE (Papurtimas gyslų) Be peilio ar skausmo

Norin išgydyti kiekvieną vyrą serganti išplerimu lytiškų dalių gyslų, striktura, užsikrečiamus kraujo puodus, nerviską sunegalėjimą pažlugimą lytiškų dalių at ligas lėčiančias vyrus. — Šitas nuoširdus pasisiūlinimas yra atviras visiems, kurie praleido daug pinigų ant daktarų ir vaistų be jokios naudos, ir mano noru yra parodyti visiems šitiems žmonėms, kurie buvo gydomi dešimities ar daugiaus daktarų be jokio pasisekimo, kad aš turiu vienintėlį budą, kuriuomi tikrai išgydau.

Nemokėk už gydymą be naudos — mokėk už tikrą išgydymą.
Aš tikrai išgydau ligas skilvio, plaučių ir inkstų net ir labai užsendintas.

Slaptos vyrų ligos
išgydoma greitai, tikrai ir su pilna slaptybe. Nervų nusilpnėjimas, nupuolimas sveikatos, žudymas stiprybės, nubėgimas kraujo, užnuodijimas, šlapuminės gaištys.

Plaučių ligos,
Dusulys, Bronchitas ir kitos plaučių ligos tikrai išgydoma mano vėliausiu budu. Širdies ligos.

PATARIMAS IR IŠTYRIMAS DYKAI.

Išgydo kad butum sveikas.

Specialistas vyrų ir moterų ligų.

Moterų ligos,
Vidurinės ligos, skausmai strėnose, Baltosios tekėjimas ir kitos ligos tikrai išgydomos. Užpakalinės žarnos, užsendintos ir nerviškos ligos moterų.

Užnuodijimas Kraujo,
ir visos odos ligos, kaip ve puėkai, piktoji dedervinė, šunvotės, niežulys, hemorhiodai, sutinimas čilių, naikinasmi nubėgimai, įsisenėjusios ligos.

AŠ KALBU LIETUVIŠKAI.

DR. ZINS, 41 SO. CLARK ST. (terp Randolph ir Lake Str.) CHICAGO
Valandos: Nuo 8 ryto iki 8 vakaro, Nedėlej, nuo 9 ryto iki 4 po pietų.

Serganti Vyrai!

Jauni ir pusamžiai, kurie kenčiate nuo ligų, nenusiminkite. Susiraminkite! Gelbėkite save! Šaukitėsi prie mųs!

Eikite ten, kur busite gydomi sanžiningai ir greitai pasveiksite! Sučėdysi laiką ir pinigus eidamas į American Medical Dispensary. Patarimas dykai.

Sutinimai ir kitoki nesveikumai yra išgydomi trumpu laiku su kelioms dienoms musų originališku budu gydymo. Atsakančiai pritalkyias musų gydymas yra tikriausias ir nuodugniausias budas ant svieto, pasiekimui nuodugnaus išgydymo. Negaišink laiko ir nestatyk pavojui savo sveikatos, klausdamas patarimo pas aptiekorių ar draugę. Jei nėsi atsakančiai gydomas, tai gali buti tikras, kad turėsi tą ligą per visą savo amžių ir ji visuomet atgabens tamistai nelaimę ir susikrutinimą. Męs išgydome tukstančius tokių ligų, dėlto kad turime joms ypatišką gydymą.

UŽSIKIMŠIMAS ARBA UŽAKIMAS VARPOS. Nedaro skirtumo kaip ilgai kenti nuo užakimo varpos ir kiek daktarų tamistą prigavo ir suvedžiojo, musų gydymas tamistą tikrai išgydys. Su musų gydymu nereikia jokio plaustymo. Musų gydymas yra geriausias visoj pasaulėj, be jokio skausmo jis prašalina nesveikumą ant visados.

UŽNUODIJIMAS KRAUJO. Jei vartojai nuodingus vaistus ir turi skausmus, žaizdas burnoje, gerklėje ar pratrukimus ant kokios nors dalies kuno, tai sergi nuo užnuodijimo kraujo, kurį gali išgydyti **American Medical Dispensary.** Męs jiekkome sunkiausiai išgydomų ligų praščiausiame padėjime. Męs išvalysime tavo kraujų grynai ir prašalinsime iš viso kuno įvairius nevalumus bei nuodus trumpesniu laiku negu kas kitas kokioj dalyj pasaulės.

GUMBUOTOS IR SUSISUKĘ GYSLOS. Tokį padėjimą gyslų męs išgydome be sugaišimo laiko, be jokio skausmo ir ant tuojaus. Musų gydymas prašalina visokius ligotus padėjimus, pagamina pilną bėgimą kraujo, sugrąžina greitai normališką sveikatą ir tvirtumą. Skausmai pranyksta visai.

Męs išgydome kuomet kitiems nenusiseka.

Męs teipgi išgydome trumpu laiku visas ligas, kurios apsireiškia tarp jaunų, senų ir pusamžių vyrų. **PASIKLAUSIMAS IR IŠTYRIMAS DYKAI!** Viską užlaikome slaptybėje. Jei busi gydomas musų, niekas to nežinos. Męs turime tam tikrą gydymą kiekvienai ligai.

$10. vertės ištyrimas su X-spinduliais dykai.

Vyrai, mananti apsivesti, privalo atsišaukti pas mus dėl ištyrimo, idant žinoti ar jie tinka apsivedimui ar ne. Kitąsyk gali buti kune kokia liga, kuri kliudytų laimingam gyvenimui apsivedusiems.

Jeigu tamista turi kokį nesveikumą kune, paeinantį nuo peršengimo gamtos tiesų, tai nemėgink jo užslėpti ženatve, nes ženatvė tiktai gelbeti ligai įleisti šaknis giliau į kuną, o tada tavo sveikata galutinai sunyks.

Atsišauk ištyrimui į American Medical Dispensary ofisą ir užsitikrink sau, kad esi tikęs apsivesti.

IŠTYRIMAS IR PASITEIRAVIMAS DYKAI!
Nereikalaujame pinigų pradžiai gydymo. Jei negali ateiti pats, rašyk.

American Medical Dispensary
91-93 E. Washington Street Chicago, Ill.
VALANDOS PRIEMIMO: nuo 10 ryto iki 4 po pietų ir nuo 6 iki 7 vakaro.
Nedėldieniais ir Šventadieniais nuo 10 ryto iki 1 po pietų.

Visi tie, kurie šaukiasi gydytis TUR šauktis asabiškai dėlto, kad ligos ir kitoki padėjimai negal but gydyti teip gerai per raštus kaip galima gydyti asabiškai. NERAŠYKITE, BET ATEIKITE.